

Opupu

Eze na-amaghị Josef

¹ Ndi a bu aha umu ndi ikom Izrel, ndi sooro Jekob gaa biri n'ala Ijipt, onye obula n'ime ha kpọ ezinaulo ya.

² Ruben, Simion, Livayi na Juda;

³ Isaka, Zebulon na Benjamin;

⁴ Dan, na Naftali;

Gad na Asha.

⁵ Onuogugu umu Jekob ndi sooro ya gaa biri n'Ijipt di iri mmadu asaa. Ma Josef norii n'Ijipt.

⁶ Emesia, Josef na umunne ya niile nwuru, ma ogbo ahụ niile nwukwara.

⁷ Ma ihe gaara umu umu Izrel nke oma, ha mubara, di ukwuu n'onuogugu, juputa ala ahụ niile.

⁸ Ma mgbe eze ohuru nke na-amaghị Josef malitere ichi ochichi n'ala Ijipt,

⁹ o siri ndi ya, "Lee, ndi Izrel abaala uba nke ukwuu n'onuogugu dikwa ike karia anyi.

¹⁰ Ngwanu, ka anyi were amamihe meso ha mmeso ojo, ma o bughị otu a, ha ga-amuba karia, mgbe agha ga-adaputa n'etiti anyi na ndi iro anyi, ha ga-esoro ndi iro anyi luso anyi agha, site n'ala a gbapu."

11 N'ih i nke a, ha tinyere ndiisi ohu ga na eledo ha, bu ndi ga-eji oru mmanye kpagbuo ha. Ha wuuru Fero obodo Payitom na Ramesis, ebe o na-echekwa ihe.

12 Ma dika a na-ata umu Izrel ahuhu na-eleghi anya n'azu, otu a kwa ka umu Izrel gara n'ihu na-amuba n'onuogugu na-agbasakwa. Nke a mere ka ndi Ijpt tuo ndi Izrel egwu.

13 Ha ji oke oru mekpaa umu Izrel ahụ nke ukwu,

14 mee ka ndu umu Izrel buru ndu juputara n'ihe ilu. Ha nyere ha oru ike nke ikpu brik na uru, tinyere oru di iche iche n'ubi ha. N'ime oru niile ha na-aru, ndi Ijpt mesiri ha ike nke ukwu.

15 Mgbe ahụ kwa, eze Ijpt gwara ndi inyom Hibru na-agho nwa, ndi aha ha bu Shifra na Pua* si,

16 "Mgbe obula unu na-agho nwa ndi inyom Hibru, unu lezie anya n'okwute e ji amu nwa, o buru nwoke, gbuonu ya, ma o burukwanu nwanyi, hapunu ya ka o diri ndu."

17 Ma ndi inyom ndi a na-agho nwa emeghi ihe eze Ijpt gwara ha, n'ih i na ha turu egwu Chineke. Kama ha hapuru umu ndi ikom ndi a ndu.

18 Emesia, eze Ijpt kporo ndi inyom abuo ahụ juo ha si, "Gini mere unu ji nupu isi n'iwu m nyere unu site n'ihapu igbu umuntakiri ndi ikom Hibru a muru, dika m gwara unu?"

---

* **1:15** Aha ndi inyom ndi a na-elekota ndi inyom Hibru ime na-eme, ziputara n'ebe o doro anya na ha bu ndi Ijpt.

19 Ndi inyom ahụ zara Fero si, “Ndi inyom Hibru na-adị ike kariya ndi inyom Ijipt n’imu nwa. Ha na-amuputachari umu ha tupu anyi erute.”

20 Ya mere, Chineke goziri ndi inyom ndi ahụ na-agho nwa. Umụ Izrel gara n’ihu na-amuba, gho mba di ukwu.

21 Chineke n’onwe ya, nyekwara ndi inyom ahụ na-agho nwa ezinaulo nke aka ha n’ihi na ha turu egwu Chineke.

22 Mgbe ahụ, Fero nyere ndi ya niile iwu a, “A ga-atunye umuntakiri ndi ikom Hibru niile a muru oheru n’ime osimiri Nail, ma a ga-edebe umuntakiri oheru bu ndi inyom ndu.”

2

Omumu Mosis na mgba ya

1 N’oge a, otu nwoke onye Hibru si n’ebo Livayi, gakwara luo otu nwaada onye Livayi.

2 Nwanyi a turu ime, muo otu nwa nwoke. Mgbe o heru na nwa oheru ahụ mara mma, o zoro ya n’ulo onwa ato.

3 Mgbe o na-enweghikwa ike izo nwantakiri a gaa n’ihu, o jiri ahija papiros* kpa nkata, were korota tee n’ahụ nkata ahụ niile igbochi mmiri ibata n’ime ya. O kunyere nwantakiri ahụ n’ime ya buru nkata ahụ debe ya n’akuku osimiri Nail ebe ahija mmiri na-eto.

4 Nwanne nwantakiri ahụ, nke nwanji, gakwara guzo n’ebe di anya na-eche nwantakiri ahụ nche, ihu ihe ga-eme ya.

---

* 2:3 Bụ ahija na-epu n’akuku mmiri

⁵ O dighi anya, ada Fero biara n'akuku osimiri Nail ahụ isa ahụ. Mgbe o nọ na-asa ahụ, umu agboghọ na-ejere ya ozi malitere igaghari n'akuku osimiri Nail. Ma ada Fero lepuru anya hu nkata ahụ n'etiti riidi, zie otu n'ime ohu ya nwanyi ka o gaa bute ya.

⁶ Mgbe o buputara ya, meghee ya, ada Fero huru nwantakiri ahụ ka o na-akwa akwa. O nwere omiko n'ebe nwantakiri ahụ nọ. O siri, "Nwatakiri a ga-aburiri otu n'ime umu ndi Hibru."

⁷ Mgbe ahụ, nwanne nwanyi nwantakiri a juru ada Fero si, "O bu m gaa chooro gi otu nwanyi n'ime ndi inyom Hibru ka o na-elekotaara gi nwantakiri a anya?"

⁸ Ada Fero zaghachiri si, "Ee, gaa mee otu ahụ." Nwaagboghọ ahụ gara ngwangwa n'ulo ha kpoọ nne nwantakiri ahụ.

⁹ Mgbe ha biaghachiri, ada Fero gwara nne nwantakiri ahụ si ya, "Kuru nwantakiri a, gaa zuputara m ya. Aga m akwu gi ugwo nke oma." Ya mere, nwanyi ahụ kuuru nwantakiri ahụ, gaa zuo ya.

¹⁰ Mgbe nwantakiri ahụ tolitere, nne ya kulaara ya ada Fero, ka o buru nwa ada Fero. Aha ada Fero guru ya bu Mosis, n'ihu o siri, "Esi m na mmiri guputa ya."

Mosis agbapu oso

¹¹ Otu ubochi, mgbe Mosis toro, o puru gaa n'ebe umunna ya nọ, ilele ha mgbe ha nọ naru oru ike ha. O huru otu onye Ijipt ka o na-eti onye Hibru ihe, bu otu n'ime umunna ya.

12 Mosis lere anya n'akuku abuo. Mgbe o huru na o dighi onye na-ele ya anya, o gburu onye Ijpt ahụ, lie ya n'ime aja.

13 N'echi ya, Mosis puru hu ndi Hibru abuo ka ha na-alu ogo. Mosis juru onye nke ikpe mara ajuju si ya, "Gini mere i ji si otu a na-eti nwanna gi ihe?"

14 Ma onye ahụ juru Mosis ajuju si, "Onye mere gi onyeisi na onye ikpe n'etiti anyi? I na-achọ igbu m di ka i si gbuo onye Ijpt ahụ?" Mgbe ahụ Mosis turu ujo. O kwuru n'ime onwe ya si, "Ndi mmadu amatala banyere ihe ahụ m mere."

15 Mgbe Fero nuru ihe Mosis mere, o gbaliri igbu Mosis. Ma Mosis si n'ihu Fero gbapu oso gbaga ala Midia.† N'ebe ahụ o gara nodu ala n'akuku olulu mmiri.

16 Ma o nwere otu onye nchujaja obodo Midia mutara umu agboghọ asaa. N'oge a, ha biara iseta mmiri na igbanye ya n'ime ihe igbanye mmiri anu ulo maka inye igwe anu ulo nna ha mmiri.

17 Ma ufodu ndi na-azu aturu biara chupu ha. Mosis biliri oto, bia naputa ha, nyere ha aka nye igwe anu ulo ha mmiri.

18 Ha loghachikwutere nna ha, Reuel,‡ onye juru ha si, "Gini mere unu ji lota n'oge taa?"

19 Ha zara nna ha si, "Otu onye Ijpt naputara anyi site n'aka ndi ozuzu aturu. O setaara anyi mmiri, nyekwa igwe anu ulo anyi mmiri."

† 2:15 Midian bu otu n'ime umu Ebrahim mutara n'ikpeazu. Jen 25:2 Ndi Midia na-ebi n'akuku ugwu nke Ugwu Sainai.

‡ 2:18 Reuel bu aha ozo e ji mara Jetro ogo Mosis. Opu 3:1; Onu 10:29

20 Nna ha juru ha si, “Olee ebe o no? Gini mere unu ji hapu ya n’ebe ahụ? Gaanụ kpoọ ya ka o soro anyị rie nri.”

21 Mosis nabatara oku ahụ Reuel kporo ya ka ha na ya biri. O sokwara ha biri. Reuel kponyere Mosis Zipora, otu nwa ya nwanyi, ka o buru nwunye ya.

22 Zipora mutara nwa nwoke, onye Mosis kporo aha ya Geshom. N’ihi na Mosis siri, “Abu m onye obia n’ala ndi ozo.”

23 O ruo, mgbe otutu ubochi gara, Fero eze Ijpt nwuru. N’oge a, umu Izrel no na-asu ude n’ime onodu ibu ohu ha. Ha kwara akwa nke ukwu. Akwa ha kwara ka e nyere ha aka n’ihi onodu ibu ohu ha ruru Chineke nti.

24 Chineke nuru isu ude ha. O chetara ogbugba ndu ahụ ya na Ebrahim, na Aizik, na Jekob gbara.

25 Chineke huru umu Izrel, ihe banyere ha metukwara ya n’obi.

3

Mosis n’ihu ohia na-enwu oku

1 N’oge a, Mosis na-azu igwe anu ulo Jetro ogo ya nwoke, onye nchuaja na Midia. Otu ubochi, o duuru igwe anu ulo ndi a gaa n’akuku ozara. O batara Horeb,* ugwu Chineke.

2 N’ebe ahụ, mmuo ozi nke ONYENWE ANYI mere ka o hu ya n’oku na-ere n’etiti ohia. Mosis huru na o bu ezie na ohia ahụ na-enwu oku ma o naghị ere oku.

---

* **3:1** Ugwu a na-aza, Ugwu Chineke maobu Ugwu Sainai. Opu 4:27; 18:5

³ N’ihi ya, Mosis chere n’obi ya si, “Aga m aga nso leruo ihe omimi a anya, otu oku si enwu ma ohia anaghi ere oku.”

⁴ Mgbe ONYENWE ANYI huru na o tughariri ka o hu ihe na-eme, Chineke kporo ya oku site n’ime ohia ahụ, “Mosis! Mosis!”

O si, “Lekwa m n’ebe a.”

⁵ Mgbe ahụ, o siri ya, “Abiakwala nso. Yipu akpukpokwu gi, n’ihi na ebe i guzo bu ala di nsọ.”

⁶ O siri, “Abu m Chineke nke nna gi. Chineke nke Ebrahim, Chineke nke Aizik na Chineke nke Jekob.” Mosis zoro ihu ya, n’ihi na o turu egwu ilegide Chineke anya.

⁷ Mgbe ahụ ONYENWE ANYI siri, “N’ezie, ahula m nhuju anya nke ndi m no n’Ijpt, anukwala m mkpu akwa ha, n’ihi aka ike nke ndi na-achi ha dika ndi ohu. N’ihi na ama m ahuhu ha na-agabiga.

⁸ Ya mere, agbadatala m inaputa ha site n’aka ndi Ijpt na ikpopta ha site n’ala ahụ, idubata ha n’ala oma ahụ, nke sara mbara, ala mmiri ara ehi na mmanu anu na-eru na ya. Ala ebe ndi Kenan, na ndi Het, na ndi Amorait, na ndi Periz, na ndi Hiv, na ndi Jebus bi.

⁹ Ugbu a, akwa umu Izrel eruola m nti, ahukwala m otu ndi Ijpt si na-emegbu ha.

¹⁰ Ugbu a, aga m eziga gi ka i jekwuru Fero, ka i duputa ndi m bu umu Izrel site n’ala Ijpt.”

¹¹ Mosis siri Chineke, “Onye ka m bu na m ga-ekwuru Fero, meekwa ka umu Izrel site n’ala Ijpt puta?”

12 Chineke gwara ya si, “Aga m anonyere gi. Nke a ga-abu ihe ama nye gi na o bu m na-eziga gi. Mgbe i sitere n’ala Ijpt kpopta umu Izrel, unu niile ga-efe m ofufe n’elu uguwu a.”

13 Ma Mosis juru Chineke si, “O buru na m agwa umu Izrel si, ‘Chineke nna nna unu zitere m izi unu ozi,’ ha ga-aju m si, ‘Gini bu aha ya?’ Gini ka m ga-aza ha?”

14 Chineke siri Mosis, “ABU M ONYE M BU. Naani gwa umu Izrel na ‘ABU M zitere gi.’”

15 Chineke gakwara n’ihu gwa Mosis si, Si otu a gwa umu Izrel okwu. “ONYENWE ANYI, Chineke nna nna unu, Chineke Ebrahim, Chineke Aizik na Chineke Jekob, zitere m ibiakwute unu.”

Nke a bu aha m ruo mgbe ebighi ebi,
aha nke e ji echeta m
site n’ogbo ruo n’ogbo.

16 “Gaa, kpokota ndi okenye Izrel niile zie ha si, ‘ONYENWE ANYI Chineke nna nna unu, Chineke Ebrahim, Chineke Aizik, na Chineke Jekob, egosila m onwe ya, si m, Eleruola m onodu unu anya hu ihe a na-eme unu n’ala Ijpt.

17 Ekweela m nkwa ikpopta unu site n’ahuhu unu na-ahu n’ala Ijpt duru unu baa n’ala nke ndi Kenan, na ndi Het, na ndi Amorait, na ndi Periz, na ndi Hiv, na ndi Jebus bi n’ime ya. Ala mmiri ara ehi na mmanu anu na-eru na ya.’

18 “Ndi okenye Izrel ga-anabata ozi gi. Mgbe ahụ gi na ha ga-eso gaa n’ihu eze Ijpt gwa ya si, ‘ONYENWE ANYI, Chineke ndi Hibru ezutela anyi. Kwere ka anyi gaa njem n’ime ozara abali ato gaa choro ONYENWE ANYI Chineke anyi aja.’

¹⁹ Amaara m rịi na eze Ijipt agaghị ekwe ka unu gaa, tutu ruo mgbe e ji aka ike kwagide ya.

²⁰ Ma aga m esetipụ aka m tie Ijipt ihe otiti, site n’ihe ịribama dị iche iche nke m ga-eme n’etiti ya. Mgbe nke a gasiri, ọ ga-ahapụ unu ka unu laa.

²¹ “Aga m emekwa ka unu nweta amara n’ihu ndị Ijipt, ka unu ghara ịgba aka mgbe unu na-ala.

²² Nwanyị ọbụla ga-ariọ site n’aka nwanyị Ijipt onye agbataobi ya na nwanyị ọbia bi n’ulọ ya, ihe niile e ji ọlaocha na ọlaedo kpuọ, na akwa dị iche iche. Unu ga-eyikwasị ha ụmụ unu ndị ikom na ụmụ unu ndị inyom, bịa si otu a kwakoro ngwongwo ndị Ijipt.”

4

The ịribama nye Mosis

¹ Mosis zaghachiri ya si, “Gini ga-eme ma ọ buru na ha agaghị ekwenye ihe m kwuru maobu aju ige m nti? O buru na ha asi, ‘ONYENWE ANYI egosighi gi onwe ya.’”

² Ma ONYENWE ANYI juru Mosis ajuju si ya, “Gini ka i ji n’aka?”

Mosis zara si, “O bu mkpanaka.”

³ ONYENWE ANYI siri ya, “Tupu ya n’ala.”

Mosis tupuru ya n’ala. Ma otu mgbe ahụ, ọ ghorọ agwo. Mosis sitere n’ebe agwo ahụ nọ gbapụ osọ.

⁴ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu ozo si ya, “Jide agwo ahụ aka n’odudu ya.” Mgbe Mosis mere nke a, agwo ahụ ghoghachikwara mkpanaka.

⁵ ONYENWE ANYI gwara Mosis si, “O buru na i mee ihe iribama a, ha ga-ekwere ihe i gwara ha. Ha ga-aghota na ONYENWE ANYI Chineke nna nna ha, Chineke Ebrahim, Chineke Aizik, na Chineke Jekob gosiri gi onwe ya.”

⁶ ONYENWE ANYI gwara ya okwu ozo si, “Tinye aka gi n’ime uwe i yi n’ime ahụ gi.” Mgbe Mosis tinyere aka ya weputa ya, o choputara na ekpenta juputara n’aka ahụ nke na-enwu ezi ocha.

⁷ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya, “Tinyekwa aka gi n’ime uwe i yi n’ime ahụ gi.” Mosis mere otu a. Mgbe o weputara aka ya ozo, o huru na o dighachiri dika akuku anu ahụ ya ndi ozo.

⁸ Mgbe ahụ ONYENWE ANYI siri, “O buru na umu Izrel ekweghi gi maobu nabata ihe ama nke mbu, ha ga-ekwe ihe iribama nke abuo a.

⁹ Ma o buru na ha ekwenyeghi n’ihe iribama abuo ndi a ma o bukwanu gee gi nti; kute mmiri n’osimiri Nail, wupu ya n’ala akoro. Mmiri ahụ nke i kutere site n’osimiri ga-agbanwe, gho obara n’ala akoro.”

¹⁰ Mosis siri ONYENWE ANYI, “Biko Onyenwe m, abughi m onye mara ekwu okwu. O nwebeghi oge m ji buru onye oka okwu, na mgbe gara aga maobu site na mgbe i gwara ohu gi okwu. Lee, onye nwere ire na egbugbere onu di arọ ka m bu.”

¹¹ ONYENWE ANYI juru Mosis ajuju si, “Onye mere onu mmadu? Onye na-emekwa ka nti mmadu chie ya, maobu ka mmadu daa ogbi?”

Onye na-eme ka mmadu hu uzọ, maobu kpuo isi? O bughị mu onwe m bu ONYENWE ANYI?

¹² Ugbu a, gaa mee ihe m gwara gi. Aga m enyere gi aka ikwu okwu nke oma. Aga m agwakwa gi ihe i ga-ekwu.”

¹³ Ma o rioro, “Biko Onyenwe m, ziganu onye ozo.”

¹⁴ ONYENWE ANYI were iwe di oku megide Mosis si ya, “Kedu maka nwanne gi nwoke Eron onye Livayi, amaara m na o bu onye oka okwu. Lee, o na-abia izute gi. O ga-anuri onu mgbe o chotara gi.

¹⁵ I ga-agwa ya okwu, tinye okwu gi n’onu ya. Aga m enyere unu abuo aka ikwu okwu nke oma, aga m ezikwa unu abuo ihe unu ga-eme.

¹⁶ O ga-abu onye na-ekwuchite onu gi n’ebe ndi mmadu no. I ga-anọ dika Chineke n’ebe o no, n’ihi na i ga-agwa ya ihe niile o ga-ekwu.

¹⁷ Ma i ga-ejide mkpanaka a di n’aka gi ka i nwee ike jiri ya mee ihe iribama.”

Nloghachi Mosis n’Ijpt

¹⁸ Emesja, Mosis loghachiri n’ulo ebe o bi, jekwuru Jetro ogo ya nwoke rioro ya si, “Biko kwere ka m laghachi n’Ijpt gaa choputa ma o nwere ndi ikwu m ka di ndu.”

Jetro siri, “Gaa n’udo.”

¹⁹ Ugbu a ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu n’ala Midia si ya, “Laghachi Ijpt n’ihi na ndi niile chorọ igbu gi anwuchaala.”

²⁰ Mosis kporo nwunye ya, na umu ya ndi ikom, nokwasị n’elu inyinya ibu, laghachi n’ala Ijpt. O jikwa mkpanaka Chineke ahụ n’aka ya.

21 ONYENWE ANYỊ gwara Mosis okwu si ya, “Mgbe i ruru Ijipt, hụ na ị gara n’ihu Fero mee ihe ebube niile m nyere gi ike ime. Ma aga m eme ka obi ya sie ike, ka ọ ghara ikwe ka ndị m laa.

22 Ị ga-agwa Fero okwu si ya, ‘Nke a bụ ihe ONYENWE ANYỊ kwuru, Izrel bụ Ọkpara m.

23 Agwara m gi okwu si, “Hapụ nwa m nwoke ka o si n’ala Ijipt puo gaa ebe ọ ga-anọ fee m ofufe,” ma ị juru aju. Ugbu a aga m egbu ọkpara gi.’”

24 Mgbe Mosis na ezinaulo ya na-alaghachi Ijipt, ha rutere ebe ha ga-ezu ike abali. N’ebe ahụ, ONYENWE ANYỊ biakwutere Mosis choo igbu ya.

25 Ma Zipora nwunye Mosis weere mma ntakiri bie nwa ya ugwu. O were ihe o biputara n’ugwu a metu n’ukwu Mosis, kwuo si, “N’ezie, ị bụ di obara n’ebe m no.”

26 N’ihi ya, ONYENWE ANYỊ hapuru Mosis. (Mgbe ahụ, Zipora kwuru si, “Ị bụ di obara,” n’ihi obibi ugwu ahụ.)

27 Ugbu a, ONYENWE ANYỊ gwara Eron okwu si, “Gaa n’ime ozara ka izute Mosis.” Eron gara jekwuru Mosis n’ugwu Horeb, ugwu Chineke, sutu ya onu.

28 Mgbe ahụ Mosis gwara Eron ihe niile ONYENWE ANYỊ ziri ya ka o kwuo, ya na ihe iribama ndi ahụ niile o nyere n’iwu ka o mee.

29 Mosis na Eron jeruru Ijipt kpoo nzuko ndi okenye umu Izrel niile.

30 Eron gwara ha ihe niile ONYENWE ANYỊ gwara Mosis. Mosis, n’onwe ya mere ihe iribama ahụ

niile n'ihu anya ha.

³¹ Mgbe ahụ, ha kwenyere; dika ha nuru na ONYENWE ANYI eletala umu Izrel, ma hukwa ahuhu ha. Ha kporo isiala fee ya ofufe.

5

Mosis n'ihu Fero

¹ Emesia, Mosis na Eron jekwuuru Fero guzo n'ihu ya gwa ya okwu si, "Ihe a ka ONYENWE ANYI, Chineke Izrel kwuru, 'Hapu ndi m ka ha gaa meere m mmemme di nsọ n'ime ozara.'" "

² Fero zara si, "Onye ka ONYENWE ANYI bu m ga-eji gee nti n'olu ya ihapu umu Izrel ka ha si n'ebe a puo? Amaghi m onye o bu, agaghi m ekwekwa ka Izrel gaa ebe obula."

³ Ha zara si, "Chineke ndi Hibru zutere anyi. Biko kwere ka anyi gaa njem ubochi ato* n'ime ozara noo n'ebe ahụ churo ONYENWE ANYI Chineke anyi aja. O buru na anyi aju ige nti n'olu ya, o ga-eji oja ojoo maabu mma agha kpochapu anyi."

⁴ Eze Ijipt zara ha si, "Mosis na Eron, gini mere unu ji na-ewepu umu Izrel aka site n'oru ha? Laghachinu n'oru unu!"

⁵ Fero gara n'ihu si, "Lee, ka ndi obodo a si di otutu ugbo a, ihe unu na-eme bu naani igbochi ha iru oru ha."

---

* **5:3** N'ala Ijipt ehi na oke ehi bu anumanu a na-ahuta ka ihe di nsọ. Ya mere, ndi Izrel ji si na ha ga-aga njem abali ato n'ime ozara noo n'ebe ahụ churo Onyenwe anyi aja.

6 N'ubochi ahụ kwa, Fero nyere ndị nlekota† ụmụ Izrel na ndị o mere ndịisi n'ebe ụmụ Izrel nọ iwu si,

7 “Unu enyekwala ụmụ Izrel ahijia ha ga-eji kpụọ brik‡ dika unu na-eme n'oge gara aga. Kama, ha ga-achota ahijia ahụ n'onwe ha.

8 Ozo, meenu ka onuogugu brik ha na-akpu diri ka o di na mbu, unu emela ka o diri ala. Ha bu ndi umengwu. O bu ya mere ha ji na-eti mkpu, 'Ka anyi gaa n'ozara gaa churo Chineke anyi aja.'

9 Nyenu ha oru di ike, nke ga-ezi ha na ha ekwesighi ina nti n'okwu ugha Mosis na Eron na-ekwuru ha.”

10 Ndi na-achi ndi ohu na ndi nlekota jekwuuru ụmụ Izrel si ha, “The a ka Fero kwuru: 'Agaghi m enyekwa unu ahijia ozo.

11 Gaanu chotara onwe unu okporo ahijia ebe obula unu nwere ike ichota ya, ma nke a agaghi eme ka e gbubilata oru unu kwesiri iru.'”

12 Ya mere ndi ha gbasasiri n'ala Ijipt niile ichikota okporo ahijia ha ji akpu brik.

13 Ndi na-achi ha nogidere na-akwagide ha si ha, “Ruchaanu oru unu kwesiri iru n'ubochi dika unu si aru ya mgbe a na-enye unu ahijia.”

14 Ndiisi oru Fero malitere iti ndi Izrel ha hoputara maka inyere ha aka ilekota ndi oru

---

† 5:6 Ndi nlekota ndi ohu na-aru oru bu ndi Ijipt, ma ndiisi ndi oru ahụ, bu ndi Izrel. ‡ 5:7 Brik bu uru a gwakotara ya na okporo oka. O bu okporo oka ahụ e tinyere ya na-enye aka ime ka o sie ike mgbe a na-amị ya n'anwu. N'oge owuwe ihe ubi, a na-egbupu elu okporo oka, ma hapu ogwe ya. O bu ogwe ya ahụ, ka ụmụ Izrel na-egburu, gwakota ya n'uru jiri ya kpụọ brik.

ihe, na-aju ha ajuju si, “Gini mere unu akputaghi oke onuogugu brik unu kwesiri ikputa unyaahu maobu taa?”

¹⁵ Mgbe ahụ, ndiisi oru ndi Izrel biakwutere Fero kwaara ya akwa si ya, “Gini mere i ji si otu a na-emeso ndi ohu gi mmeso?”

¹⁶ O dighi okporo ahijia a na-enye ndi ohu gi, ma ha na-asị anyi, ‘Kpuonu brik!’ A na-etikwa ndi ohu gi ihe, ma ita uta ekwesighi idiri anyi kama ita uta diri ndi gi.”

¹⁷ Fero zaghachiri ha si, “Ndi umengwu! N’ezie ndi umengwu ka unu bu. O bu ya mere unu ji nogide na-asị, ‘Ka anyi gaa choro ONYENWE ANYI aja.’

¹⁸ Laghachinu azu ugbo a n’oru unu. A gaghị enye unu okporo ahijia obula. Ma unu garuputariri onuogugu brik di ka a choro n’aka unu.”

¹⁹ Ndiisi oru umu Izrel ghotara na ha no na nsogbu mgbe a gwara ha okwu si ha, “Unu gaakputariri onuogugu brik unu kwesiri ikpu kwa ubochi.”

²⁰ Mgbe ha si n’ihu Fero puo, ha zutere Mosis na Eron ebe ha no na-eche ha.

²¹ Ndi nlekota oru ndi a gwara Mosis na Eron okwu si, “Ka ONYENWE ANYI lee unu anya ma kpee unu ikpe. Unu emeela ka anyi buru ihe na-esi ajo isi n’ihu Fero na ndi na-ejere ya ozi. Unu etinyela mma agha n’aka ha nke ha ga-eji gbuo anyi.”

Nkwa mgbaputa nke Chineke kwere

22 Mgbe ahụ Mosis laghachikwuru ONYENWE ANYỊ juo ya si, “Onyenwe anyị, gini mere i ji butere ndi a nsogbu? Gini mere i ji zite m?”

23 N’ihi na site na mgbe m jekwuuru Fero gwa ya okwu n’aha gi, o meela ka nsogbu dakwasi ndi a, ma i naputabeghi ndi gi.”

6

1 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ gwara Mosis okwu si, “Ugbu a, i ga-ahụ ihe m ga-eme Fero. N’ihi ike aka m, o ga-ezipụ ha. N’ihi ike aka, o ga-achupụ ha site n’ala ya.”

2 Chineke gara n’ihu gwa Mosis si, “Mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ.”

3 Egosiri m Ebrahim na Aizik na Jekob onwe m dika Chineke, Onye puru ime ihe niile. Ma o dighi mgbe m mere ka ha mata aha m dika ONYENWE ANYỊ.

4 Emere m ka ogbugba ndu m guzosie ike n’etiti mu na ha, ogbugba ndu nke inye ha ala Kenan ebe ha biri dika ndi oja.

5 Ugbu a, anula m isu ude umu Izrel, bu ndi ahụ ndi Ijpt mere ka ha buru ndi ohu. Echetakwala m ogbugba ndu m.

6 “Ya mere, gwa umu Izrel, ‘Abu m ONYENWE ANYỊ. Aga m akpopta unu site n’onodu ibu ohu ndi Ijpt. Aga m eme ka unu nwere onwe unu site n’onodu ibu ndi ohu nye ha. Aga m eji aka ike m nke m ga-esetipu, ya na ihe ngosiputa di ukwu nke ikpe ikpe m, gbaputa unu.

7 Mgbe ahụ, aga m ewere unu ka unu buru ndi m. Aga m abụ Chineke unu. Unu ga-amata

na m bu ONYENWE ANYI, onye kpoputara unu site n'aka ibu ohu n'ala Ijpt.

⁸ Aga m akpobata unu n'ala ahụ m weliri aka m elu, n'ụọ n'iyi, nye Ebrahim, na Aizik, na Jekob, ime ka ọ buru ihe nketa unu. Abụ m ONYENWE ANYI.' ”

⁹ Mosis gwara umu Izrel ihe ndi a, ma ha egeghi nti n'ihu ida mba nke obi ha na ahuhu sitere na ndogbu n'oru ha.

¹⁰ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu ozo si,

¹¹ “Gaa gwa Fero eze Ijpt, ka ọ hapu umu Izrel ka ha puo n'ala ya.”

¹² Mosis kwuru n'ihu ONYENWE ANYI si, “Mgbe umu Izrel na-anaghi m nti, olee otu Fero ga-esi naa m nti? Nke ka nke, enweghi m ike ikwu okwu nke oma.”

Agburu Mosis na Eron

¹³ ONYENWE ANYI gwara Mosis na Eron okwu banyere umu Izrel na banyere Fero eze Ijpt. O nyere ha iwu si ha site n'ala Ijpt kpoputa umu Izrel.

¹⁴ Ndi a bu aha ndisi ebo Izrel niile.

Umu ndi ikom Ruben, okpara Izrel bu,
Hanok na Palu, Hezron na Kami.
Ndi a bu agburu Ruben.

¹⁵ Umu ndi ikom Simion bu,
Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin, Zoha na Shaul
(onye nne ya bu onye Kenan).
Ndi a bu agburu Simion.

- 16 *Ndi a bu umu ndi ikom Livayi n'usoro e si muo ha:
 Geshon, Kohat na Merari.
 Livayi n'onwe ya gbara nari afọ na iri afọ atọ na asaa mgbe o nwuru.
- 17 Umu ndi ikom Geshon, n'agburu ha, bu Libni na Shimei, n'usoro ezinaulo ha.
- 18 Umu ndi ikom Kohat bu, Amram, Izha, Hebron na Uziel.
 Kohat gbara nari afọ na iri afọ atọ na atọ mgbe o nwuru.
- 19 Umu ndi ikom Merari bu Mahali na Mushi.
 Ndi a niile si n'agburu Livayi, dika ihe e dere banyere ha si di.
- 20 Amram luru Jokebed, nwanne nna ya. Eron na Mosis bu umu ha ndi ikom.
 Ma Amram gbara nari afọ na iri afọ atọ na asaa mgbe o nwuru.
- 21 Umu ndi ikom Izha bu Kora, Nefeg na Zikri.
- 22 Umu ndi ikom Uziel bu, Mishael, Elzafan na Sitri.
- 23 Eron luru Elisheba, nwa Aminadab, na nwanne nwanyi Nashon. Umu ha bu, Nadab, na Abihu, Elieza na Itama.
- 24 Umu ndi ikom Kora bu, Asia, Elkena na Abiasaf.
 Ndi a bu ndi ikwu Kora.

---

* **6:16** N'usoro omumu a, o bu naani ndi ikom atọ e buru uzo muo ka a kporo aha. Mosis na Eron so na ndi ikom atọ Amram bu uzo mta.

25 Elieza, nwa Eron luru otu n'ime umu Putiel, onye mutaara ya Finehaz.

Ndi a bu aha ndiisi ezinaulo Livayi dika ikwu ha si di.

26 O bukwa Mosis na Eron ka ONYENWE ANYI gwara okwu si, "Sitenu n'ala Ijipt duputa umu Izrel dika onuogugu ha si di."

27 Ha bu ndi gwara Fero, eze Ijipt okwu banyere ime ka umu Izrel site n'ala Ijipt puo. O bukwa otu Mosis na Eron ahụ.

Eron ga-ekwuchitere Mosis onu ya

28 Otu ubochi, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu n'Ijipt,

29 o siri ya, "Mu onwe m bu ONYENWE ANYI, gaa gwa Fero eze Ijipt ihe niile m gwara gi."

30 Mosis kwuru n'ihu ONYENWE ANYI si, "Lee, abu m onye na-adighi ekwuzi okwu nke oma, gini mere Fero ga-eji gee nti n'ihe m ga-agwa ya?"

7

Ihe iribama di iche iche

1 Mgbe ahụ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si, "Emeela m gi ka i diri ka Chineke n'ebe Fero no. Nwanna gi Eron ga-abukwa onye amuma gi.*

2 I ga-agwa Eron ihe niile m gwara gi. O ga-ekwukwa ha n'ihu Fero, rifo ya ka o kwere ka umu Izrel hapu ala Ijipt.

* 7:1 Nke a putara, ga-abu onu na-ekwuru gi

³ Ma aga m eme ka obi Fero sie ike. O bu ezie na m ga-eme otutu ihe iribama n'ihe ebube n'ala Ijipt,

⁴ ma Fero agaghị ege unu nti. Mgbe ahụ aga m eme ka aka m biakwasị Ijipt. Aga m esite n'oke oru nke ikpe omuma di oke egwu, mee ka ndi m, Izrel, dika usuu ha niile si di, site n'ala Ijipt puo.

⁵ Ndi Ijipt ga-amata n'ezie na m bu ONYENWE ANYI, mgbe m setipuru aka n'Ijipt, ma site n'etiti ha kpopta umu Izrel."

⁶ Mosis na Eron mere dika ONYENWE ANYI nyere ha iwu.

⁷ N'oge a, mgbe ha gwara Fero okwu, Mosis agbaala iri afọ asato. Ma Eron agbaala iri afọ asato na ato.

Mkpanaka Eron agho agwo

⁸ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis na Eron si,

⁹ "Mgbe Fero ga-agwa unu okwu si, 'Meenu ihe ebube.' I ga-agwa Eron okwu si ya, 'Were mkpanaka gi tupu ya n'ala n'ihu Fero.' O ga-ago agwo."

¹⁰ Mgbe ahụ, Mosis na Eron jekwuuru Fero mee dika Onyenwe anyi nyere ha n'iwu. Eron tupuru mkpanaka ya n'ala n'ihu Fero na ndi ozi ya. O ghorogwo.

¹¹ Ma Fero kpokotara ndi maara ihe, na ndi mgbaasi, na ndi majiki no n'Ijipt. Ha biara mee udi ihe iribama ahụ Mosis na Eron mere site n'ihe nzuzo nke akaoru ha.

¹² Onye obula n'ime ha tupuru mkpanaka ya, nke ghokwara agwo. Ma mkpanaka ahụ Eron

tupuru, nke ghorọ agwo, loro mkpanaka ndi ahụ niile ndi Ijpt tupuru.

¹³ Fero nyichiri obi ya, mee ka o sie ike. O geghi Eron na Mosis nti dika Onyenwe anyi kwuru.

Mmiri agho obara

¹⁴ ONYENWE ANYI gwara Mosis si, “Obi Fero siri ike. O bu nke a mere o ji na-aga n’ihu na-aju ka ndi m laa.

¹⁵ Ma otu o di; n’isi ututu echi, jekwuru Fero tupu o gaa n’osimiri.† Guzoro n’akuku osimiri Nail, jidekwa mkpanaka ahụ ghorọ agwo n’aka gi.

¹⁶ I ga-agwa Fero si, ‘ONYENWE ANYI, Chineke ndi Hibru, ezitela m ka m gwa gi si, hapu ndi m ka ha gaa n’ozara fee m ofufe. Tutu ruo ugbo a, i juru ige nti.’

¹⁷ Ugbo a ONYENWE ANYI kwuru nke a si, ‘I ga-amata site na nke a na mu onwe m bu ONYENWE ANYI. Aga m ewere mkpanaka a nke m ji n’aka tie n’osimiri Nail. O ga-agbanwe gho obara.

¹⁸ Azu niile di n’ime ya ga-anwu. Osimiri ahụ ga-esikwa isi dika ihe rere ure. Nke a ga-eme ka o buru ihe rara ahụ nye ndi Ijpt inu mmiri site na ya.’”

¹⁹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis si ya, “Gwa Eron ka o setipu mkpanaka ya n’elu mmiri niile di n’Ijpt. Nke a metutara osimiri ha niile,

---

† **7:15** Ndi Fero na-aga n’osimiri Nail ututu ubochi niile, n’ihi ikpe ekpere nye chi Nail, onye ha weere ka nna chi niile. Ya mere, mmadu ime ihe obula ga-emetuta osimiri Nail dika onye ahụ imetu aka na mkpuruobi ndi Ijpt. N’ihi na ha kwenyere na ihe obula mee osimiri Nail, n’ala Ijpt ga-ago ozara.

mmiri ntakiri ha niile, odo mmiri ha niile, na ebe niile ha na-echekota mmiri. Obara ga-ajuputa ebe niile n'Ijpt, ite mmiri na ite aja na ite osisi niile."

²⁰ Mosis na Eron mere di ka ONYENWE ANYI nyere ha n'iwu ime. N'ihu Fero na ndiisi oru ya, Eron weliri mkpanaka ya tie ya n'elu mmiri di n'osimiri Nai. N'otu ntabi anya, mmiri ahụ gbanwere gho obara.

²¹ Ka azu di n'ime mmiri Nai nwusiri, mmiri ahụ malitere na-esi isi ojo, nke mere ka ndi Ijpt hapu inwe ike inu mmiri sitere na ya. Obara juputakwara n'ala Ijpt niile.

²² Ma ndi majiki Ijpt jikwa ihe nzuzo ha mee ka mmiri chaa obara obara.† Nke a mere ka Fero nyichie obi ya. O naghị Mosis na Eron nti, dika ONYENWE ANYI gwara ha na o ga-eme.

²³ Fero tughariri laghachi n'uloeze ya, na-echeghi echiche banyere ihe niile ahụ e mere.

²⁴ Ya mere, ndi Ijpt niile gwuru olulu mmiri n'akuku osimiri ahụ icho mmiri onunu ebe ha na-enweghi ike inu mmiri sitere n'osimiri Nai.

Awo ejuputa n'ala Ijpt

²⁵ Ubochi asaa gasiri, site n'ubochi ONYENWE ANYI tichara ihe otiti ahụ na Nai.

---

† **7:22** Ihe iribama (oria na-eke efe) niile ndi a di iche iche gosiputara ike Chineke n'ebe ihe niile e kere eke di, karichasia n'ebe ihe e kere eke nke ndi mmadu na-eke dika chi. O bu n'etiti onwa mbu n'afu ruo n'onwa anọ ka ihe iribama niile ndi ahụ mere.

8

¹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ gwara Mosis si, “Jekwuru Fero gwa ya, ‘Nke a bụ ihe ONYENWE ANYỊ kwuru. Hapụ ndị m, ka ha gaa fee m ofufe.

² O buru na i jụ ihapụ ha ka ha gaa, aga m eme ka awọ juputa n’ala Ijpt niile.

³ Osimiri Naịl ga-ajuputa n’awọ. Ha ga-abata n’uloeze gi na n’ime onuulo ndina gi, ma n’elu ihe ndina gi, ma n’ulo ndi na-ejere gi ozi, ma n’ulo ndi gi niile, na n’ebe a na-esi nri, ma n’ime ihe e ji agwakota utu oka.

⁴ Awọ ndi a ga-arigokwa n’ahụ gi, na n’ahụ ndi gi, na n’ahụ ndi na-ejere gi ozi.’”

⁵ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ gwara Mosis si, “Gwa Eron, ‘Setipu aka gi ya na mkpanaka gi n’elu osimiri niile, na mmiri nta na odo mmiri ndi Ijpt, mee ka awọ juputa ala Ijpt niile.’”

⁶ Eron setipuru aka n’elu mmiri niile nke Ijpt, awọ putara kpuchie ala ahụ niile.

⁷ Ma ndi majiki Ijpt jikwa ihe nzuzo ha mee ihe ahụ Mosis na Eron mere. Ha mekwara ka awọ juputa ala ahụ niile.

⁸ Fero kporo Mosis na Eron rijo ha si, “Rijonu ONYENWE ANYỊ ka o wepuru mu na ndi m awo ndi a. Emesia aga m ekwe ka ndi gi gaa choro ONYENWE ANYỊ aja.”

⁹ Mosis zaghachiri Fero si, “Gi ka o diri igwa m mgbe m ga-arjo arijo a n’isi gi na n’isi ndi gi, ka e wezuga awo ndi a site n’ulo unu, ma hapu naani ndi no n’osimiri Naịl.”

¹⁰ Mgbe ahụ Fero siri Mosis, “Achoro m ka i mee ya echi.”

Mosis zaghachiri Fero si, “O di mma, ka o diri di ka i kwuru. Mgbe ahụ, i ga-amata na o nweghi onye di ka ONYENWE ANYI Chineke anyi.

¹¹ Awọ ndi a niile ga-apu site n’ebe i no, na site n’ulo gi na site n’ulo ndi na-ejere gi ozi na site n’ulo ndi Ijipt niile. O bu naani n’osimiri Naii ka ha ga-anọ.”

¹² Mgbe Mosis na Eron sitere n’ulo Fero puo, Mosis kpokuru ONYENWE ANYI ka o wepu awo ndi a o mere ka ha biakwasị Fero.

¹³ ONYENWE ANYI mere ihe Mosis rioro. Awọ ndi ahụ niile nwuru n’ime ulo, na n’ama, na n’ohia.

¹⁴ E kpokotara ozu awo ndi a niile n’ebe di iche iche. Isi ojo ha wetara n’ala ahụ di egwu.

¹⁵ Ma mgbe Fero huru na awo ndi a anwuchaala, o mechiri obi ya ju ige Mosis na Eron nti, di ka ONYENWE ANYI kwuru na o ga-eme.

Umụ ndanda nta na-efe efe ejuputa ala Ijipt

¹⁶ Ya mere, ONYENWE ANYI gwara Mosis si ya, “Gwa Eron, setipu mkpanaka gi, tie n’aja nke ala n’ala Ijipt niile, aja ya ga-agho anwu nta nke nata ata.”

¹⁷ Mosis na Eron mere nke a. Mgbe Eron setipuru aka tie mkpanaka ya n’elu ala, anwu nta juputara n’ala Ijipt niile, n’ahu ndi mmadu, na n’ahu anumanu ha. Ndanda ndi a juputakwara n’uzuzu niile di n’ala ahụ.

¹⁸ Ndi Ijipt na-eme majiki gbaliri iji ihe nzuzo ha mee otu ihe ahụ Eron mere, ma ha enweghi ike ime ka anwu nta obula puta.

Ebe o bu na anwu nta ndi a juputara n’ahu mmadu na n’ahu anumanu niile.

19 Naanị ihe ndị na-eme majiki gwara Fero bụ, “Nke a bụ akaorụ Chineke.” Ma Fero mere ka obi ya sie ike. Ọ chọghị ige, ọ buladị ndị majiki ya ntị, dika ONYENWE ANYỊ kwuru na ọ ga-eme.

Usuu ijiji ejuputa ala Ijpt

20 ONYENWE ANYỊ gwara Mosis sị ya, “Bilie n’isi ụtụtụ echi jekwuru Fero. Mgbe ọ ga-aga n’osimiri,* gwa ya okwu sị, ‘Nke a bụ ihe ONYENWE ANYỊ kwuru, Hapụ ndị m ka ha gaa fee m ofufe.

21 Ọ buru na ị chọghị ime otu a, aga m eme ka igwe ijiji juputa n’ala Ijpt niile. Ha ga-ejuputa gị n’ahụ na n’ahụ ndị na-ejere gị ozi, na n’ahụ ndị gị niile, na n’ime ụlọ unu niile.

22 “ ‘N’ụbọchị ahụ, igwe ijiji ndị a agaghị emetu ndị nọ na Goshen ebe ndị m bi. Mgbe ahụ ka ị ga-amata na mụ bụ ONYENWE ANYỊ bịaara ije n’ala a.

23 Aga m emekwa ka ọ pụta ihè na o nwere ihe dị iche n’etiti ndị m na ndị gị. Ihe iribama a ga-emezukwa echi.’ ”

24 N’echi ya, ONYENWE ANYỊ mere dika o kwuru. Igwe ijiji dị egwu n’ọnuogugụ bịaara n’ala Ijpt, juputa n’ụlọ Fero, na n’ụlọ ndị niile na-ejere ya ozi, na n’ala Ijpt niile. E mere ka ala Ijpt buru ihe e ji ijiji mebie.

25 Mgbe ihe ndị a na-eme, Fero kporo Mosis na Erọn gwa ha okwu sị, “Gaanụ chuofo Chineke unu aja, ma ka ọ buru n’ala Ijpt.”

26 Mosis zaghachiri Fero sị, “Nke ahụ abughị ihe ziri ezi, n’ihi na aja anyị na-aga ichuru

---

* **8:20** Eleghị anya ọ na-aga isa ahụ

ONYENWE ANYỊ Chineke anyị bụ ihe ruru aru n'anya ndi Ijpt. O buru na anyi achufo aja a n'ihu ha, ha ga-eji nkume tugbuo anyi.

²⁷ Anyi ga-aga njem ubochi ato n'ime ozara gaa churo ONYENWE ANYI Chineke anyi aja, dika o nyere anyi iwu ka anyi mee."

²⁸ Fero zaghachiri ha si, "Aga m ekwenye ka unu ga churo ONYENWE ANYI Chineke unu aja n'ozara, ma unu agaghi aga ebe di anya. Ugbu a, kperenu m ekpere."

²⁹ Mosis zara Fero si ya, "Ngwangwa m si n'ihu gi puo, aga m arifo ONYENWE ANYI arifo. Echi, a ga-esite n'ulo Fero, na n'ulo ndi na-ejere ya ozi, na n'ulo ndi Ijpt niile wezuga ijiji ndi a. O ga-adi mkpa na Fero ga-elezi anya hapu igho aghugho ozo site iju ka umu Izrel gaa churo ONYENWE ANYI aja."

³⁰ Mgbe ahụ, Mosis sitere n'ihu Fero puo rifo ONYENWE ANYI ka o mee ka ijiji ndi a gabiga.

³¹ ONYENWE ANYI mere dika Mosis rifo. Ijiji ndi a sitere n'ulo Fero na ulo ndi na-ejere ya ozi na ulo ndi Ijpt niile puo. O nwekwaghi ijiji o bua foduru n'ala ahụ.

³² Ma n'oge a, Fero gara n'ihu ime ka obi ya sie ike. O kweghi ka umu Izrel laa.

9

Oría metutara umu anu ulo

¹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis si ya, "Jekwuru Fero si ya. 'Nke a bu ihe ONYENWE ANYI Chineke ndi Hibru kwuru, "Hapu ndi m ka ha gaa fee m."

² Ọ bụrụ na ị jụ, ma gaa n'ihu igbochi ha,

³ aka ONYENWE ANYỊ ga-ewebata oke orịa na-efe efe nke ga-abiakwasị igwe anụ ụlọ unu niile dị n'ubi. Ya bụ, ịnyinya unu, na ịnyinya ibu unu, na ịnyinya kamel unu, na ehi unu, na atụrụ unu na ewū unu.

⁴ ONYENWE ANYỊ ga-akpa oke n'etiti anụ ụlọ ndị Ijipt na nke ndị Izrel. N'ihia ya, o nweghị anụ ụlọ ọbụla si n'etiti anụ ụlọ ndị Izrel ga-anwū.' ”

⁵ ONYENWE ANYỊ ekwuola oge nke a ga-amalite si, “Echi ka ONYENWE ANYỊ ga-eme ihe dị otu a n'ala a.”

⁶ N'ututụ echi ya, ONYENWE ANYỊ mere dika o kwuru. Igwe anụ ụlọ niile dị n'Ijipt nwurū. Ma ọ dighi otu n'ime anụ ụlọ ụmụ Izrel nwurū.

⁷ Mgbe ahụ Fero zipurū ndị mmadụ ndị gara chọputa na o nweghị otu n'ime anụ ụlọ ụmụ Izrel nwurū. Ma ọ buladi mgbe ọ chọputara na nke a bụ eziokwu, ọ gbanweghị obi ya, ọ nogidere jụ ikwe ka ndị Izrel laa.

Orịa etuto

⁸ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ gwara Mosis na Erọn si, “Sitenụ n'ekwu e ji esi nri kporo ntụ nke Mosis ga-awūli elu n'ihu Fero.

⁹ Ntụ ahụ ga-efesasi, dika uzuzu n'ala Ijipt niile. Ọ ga-ebute etuto nke ga-aghọ ọnya n'ahụ ndị mmadụ na ụmụ anumanụ di iche iche di n'ala ahụ niile.”

¹⁰ Mosis na Erọn kpooro ntụ gaa guzo n'ihu Fero. Mgbe Fero nọ na-ele anya Mosis wuliri ntụ ahụ elu. Ọ ghorọ etuto, nke gbawara ghọọ ọnya n'ahụ ụmụ mmadụ na ụmụ anumanụ niile.

11 Ndi majiki Ijipt enweghi ike iguzo* n'ihu Mosis, n'ihu etuto ndi juputara ha n'ahu dika o di n'ahu ndi Ijipt ndi ozo.

12 Ma ONYENWE ANYI mere ka obi Fero sie ike. O juru ige Mosis na Eron nti dika ONYENWE ANYI gwara Mosis na o ga-eme.

Mkpuru mmiri a

13 ONYENWE ANYI gwara Mosis ozo si, "Bilie n'isi ututu echi gaa gwa Fero okwu si ya, 'Nke a bu ihe ONYENWE ANYI Chineke ndi Hibru kwuru, Hapu ndi m ka ha gaa fee m ofufe.

14 Ma o bughi ya, n'oge a, aga m ezite oria ojoo niile nke na-efe efe, ka ha biakwasị gi, na ndi na-ejere gi ozi, na ndi Ijipt niile. Nke a ga-eme ka unu ghotā na o dighi Onye ozo dika m n'elu uwa niile.

15 N'ihu na tupu oge a, agaara m esetipu aka m, jiri ajo oria tie gi na ndi gi niile nke ga-egbuchapu unu site n'elu uwa.

16 Ma o bu n'ihu nke a ka m ji guzobe gi, ka m gosiputa ike m n'ebe ino, ka e nwe ike kwusaa aha m n'uwa niile.

17 Ma i no na-ebuli onwe gi elu megide ndi m, ju na ha agaghi ala.

18 Ya mere, n'oge dika oge a echi, aga m ezipu oke ifufe nke ya na akummiri igwe so n'ala Ijipt niile. Udi ifufe a adibeghi mbu n'ala Ijipt, malite n'oge a toro ntoala ya rute ugbu a.

---

* **9:11** Ihe otiti oria, bu ihe iribama ndi mbu, metutara naani ihe ndi ahụ niile nke ndi Ijipt na-efe dika chi. Ma ihe otiti oria nke ugbu a, metutara ndi majiki Ijipt dika ihe ido aka na nti, ka ha gharakwa i biaghachi n'ihu imaa Mosis aka n'ihu.

19 Ya mere, nye iwu ka a gaa ngwangwa n'ubi unu webata anụ ụlọ unu na ihe ndị ọzọ unu nwere n'ebe a ga-echebe ha, n'ihị na oke ifufe nke ya na mkpuru mmiri so ga-egbu mmadu na anụ ụlọ ọbụla a hapuru n'ezị.' ”

20 Ufodu ndi na-ejere Fero ozi, ndi na-atu okwu ONYENWE ANYI egwu mere ngwangwa gaa dulata anụ ụlọ ha, na ndi ohu ha.

21 Ma ndi ahụ na-enweghi nrube isi nye okwu ONYENWE ANYI hapuru ndi ohu ha nakwa anụ ụlọ ha n'ohia.

22 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis, “Setipu aka gi n'elugwe. Nke a ga-eme ifufe nke ya na mkpuru mmiri so malite izokwasị ala Ijpt niile, na umu mmadu, na anumanu, na ihe niile a kuru n'ubi n'Ijpt.”

23 Mgbe Mosis setipuru mkpanaka ya n'ihu elugwe, ONYENWE ANYI zidatara egbe elugwe na oke ifufe nke ya na mkpuru mmiri so. Amuma egbe elugwe chakwara n'ala. Ya mere, ONYENWE ANYI zidatara oke ifufe nke ya na mkpuru mmiri so n'ala Ijpt.

24 Mkpuru mmiri dara, amuma gbukwara n'ihu nakwa n'azu. N'ezie, o bu oke ifufe di njo, udi nke a na-ahutubeghi n'ala Ijpt kemgbe o ghoru nnukwu mba.

25 Mkpuru mmiri ahụ tigburu ihe niile di n'ohia, ma mmadu ma anumanu niile di n'ala Ijpt. O feturu ihe niile na-epu n'ubi, ma ahia niile di n'osisi.

26 Ma akuku ebe mkpuru mmiri ndi a na-erughi bu naani Goshen, ebe umu Izrel bi.

27 Mgbe ahụ Fero ziri ozi ka a kpọ Mosis na Eron. O kwupụtara n'ihu ha si, "N'oge a, emehiela m. ONYENWE ANYỊ bụ onye ezi omume, mụ na ndị m bụ ndị mejoro.

28 Kpee ekpere riọọ ONYENWE ANYỊ n'ihi na oke mkpuru mmiri na egbe eluigwe a ezuola. Aga m ekwe ka unu gaa, unu agaghị atufukwa mgbe."

29 Mosis gwara Fero si ya, "Mgbe m si n'obodo a puo, aga m esetipu aka m n'ebe ONYENWE ANYỊ no, egbe eluigwe a, na ifufe a nke ya na mkpuru mmiri so ga-akwusikwa. Site na nke a, i ga-amata na uwa niile bu nke ONYENWE ANYI.

30 Ma amaara m na gi onwe gi na ndi na-ejere gi ozi adighi atu ONYENWE ANYI Chineke egwu."

31 Oke ifufe ahụ nke ya na mkpuru mmiri so mebiri ihe a kuru n'ubi, dika flakisi na oka bali. N'ihi na n'oge a, oka bali emenyela isi, flakisi etojuokwala maa ifuru.

32 Ma ifufe na mmiri ukwu ahụ emebighi oka wiiti na spelti, n'ihi na ha achabeghi.

33 Mosis hapuru Fero si n'obodo ahụ puo. O gbasapuru aka ya abuo n'ihu ONYENWE ANYI, egbe eluigwe na mkpuru mmiri ahụ kwusiri. Mmiri ozuzo kwusikwara izo n'ala ahụ.

34 Mgbe Fero huru na mmiri ozuzo na mkpuru mmiri na egbe eluigwe akwusila, o mehiere ozo. Ya na ndi na-ejere ya ozi gara n'ihu nyichie obi ha.

35 Ya mere, Fero mere ka obi ya sie ike. O juru ikwere ka umu Izrel puo, dika ONYENWE ANYI gwarari Mosis.

10

Igurube ejuputa ala Ijipt

¹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ gwara Mosis okwu sị ya, “Jekwuru Fero n’ihi na emeela m ka obi ya, na obi ndị na-ejere ya ozi sie ike, ka m nwee ike ruo ọrụ ịribama ndị a dị iche iche n’etiti ha.

² Nke a ga-abụ akụkọ unu ga-akoro ụmụ unu, na ụmụ ụmụ unu, banyere otu m si mesie ndị Ijipt ike, na otu m si ruo ọrụ ịribama m n’etiti ha, ime ka unu mata na m bụ ONYENWE ANYỊ.”

³ Ozo, Mosis na Eron jekwuuru Fero gwa ya sị, “Nke a bụ ihe ONYENWE ANYỊ Chineke ndị Hibru kwuru, ‘O bụ ruo olee mgbe ka ị ga-ajụ iwedata onwe gi ala n’ihu m? Hapu ndị m ka ha gaa fee m ofufe.

⁴ O buru na ị ju ikwere ka ha gaa, n’ututu echi, aga m ezite igurube n’ala Ijipt.

⁵ Igurube ndị a ga-ekpuchi ihu ala Ijipt niile, ka mmadu obula hapu ihu ala anya. Ha ga-erichapu ihe ndị foduru bụ nke ifufe na mkpuru mmiri ahụ na-emebigi, tinyere osisi niile na-eto eto n’ubi unu.

⁶ Ha ga-ejuputa n’ulo gi, na n’ulo ndị na-ejere gi ozi, na n’ulo ndị Ijipt niile. Ihe di otu a bu udi ihe na-emetubeghi na mbu, nke nna gi maobu nna nna gi ha na-ahutubeghi udi ya site na mgbe ha bidoro ibi n’ala a tutu ruo ugbu a.’” Mgbe ahụ, Mosis tughariri hapu Fero puo.

⁷ Ndi na-ejere Fero ozi biakwutere ya, juo ya si, “Ruo ole mgbe ka nwoke a ga-anogide na-aburu anyi ihe onwunwa? Hapu ndi a ka ha laa, ka ha nwee ike ife ONYENWE ANYI Chineke ha ofufe. O bu na i ghotabeghi na e bibiela Ijipt?”

⁸ Mgbe ahụ, a kpoghachiri Mosis na Erọn azụ n'ihu Fero. Ọ gwara ha si, “Ọ di mma, gaa feenu ONYENWE ANYI Chineke unu ofufe.” Fero jukwara ha si, “Olee ndi n'etiti unu ga-eso unu jee?”

⁹ Mosis zaghachiri si, “Anyi niile na-aga, umuntakiri na ndi okenye, umu anyi ndi ikom na ndi inyom, igwe ehi anyi na igwe ewu na aturu anyi; n'ihu na anyi na-aga ime mmemme di nsọ nye ONYENWE ANYI.”

¹⁰ Fero siri, “Ka ONYENWE ANYI nonyere unu. Ma agaghi m ekwe ka unu na ndi inyom unu, na umuntakiri unu gaa. O doro anya na unu na-atu atumatu ojoo n'ime obi unu.

¹¹ Ọ gaghị adi otu a! Jeenu naani* unu bu ndi ikom gaa fee ONYENWE ANYI unu ofufe, n'ihu na nke a bu ihe unu na-ario.” Mgbe ahụ a chupuru Mosis na Erọn site n'ihu Fero.

¹² ONYENWE ANYI gwara Mosis si, “Setipu aka gi n'ala Ijpt ka igurube juputa na ya, kpuchie ebe niile, richapu ihe niile na-eto eto di n'ala ahụ bu nke ifufe na mkpuru mmiri ahụ hapuru.”

¹³ Ya mere, Mosis setipuru mkpanaka ya n'elu ala Ijpt, ONYENWE ANYI mere ka ifufe nke si n'ebe anyanwu si awa fee n'ubochi ahụ niile na abali ahụ niile. N'utu ya, ifufe ahụ si n'ebe anyanwu si awa bubatara igurube ndi ahụ.

---

* **10:11** N'usoro ofufe chi ndi Ijpt, o bu naani ndi ikom na-ahụ ma na-emekwa ihe niile banyere ofufe, ndi inyom na umuntakiri adighi e sonyere ha. Ihe mere Fero ji na-ekwenyeghi na ndi inyom na umuntakiri ha ga-eso gaa, bu n'ihu ime ka ndi ikom ha nogide n'ohu n'ala Ijpt.

14 Ha niile kpuchichara ala Ijipt niile, site n’otu akuku ruo n’akuku nke ozo. Nke a bu mbata igurube kachasi ibe ya njo n’Ijipt. Ijipt agaghi enwekwa nke dika ya ozo.

15 Ha kpuchiri ala niile ruo mgbe ochichiri gbachiri ya. Ha richapuru ihe niile na-eto n’ubi, na mkpuru niile na-amị n’osisi, bu nke ifufe na mkpuru mmiri ukwu ahụ hapuru. N’ikpeazu, o dighi ahijia ndu foduru n’ala ma n’elu osisi n’Ijipt niile.

16 Na-atufughi oge, Fero ziri ozi ka a kpo Mosis na Eron. Mgbe ha biara, o gwara ha si, “Emehiela m megide unu na ONYENWE ANYI bu Chineke unu.

17 Biko gbagharakwa m mmehie nke a, ma rijo ONYENWE ANYI bu Chineke unu ka o wepuru m onwu nke a. Ekwere m nkwa na agaghi m ajukwa ozo ka unu laa.”

18 Mosis hapuru Fero puo gaa kpeere ONYENWE ANYI ekpere.

19 Ngwangwa, ONYENWE ANYI zitere ikuku nke si n’ebe anyanwu na-ada bia, nke bupuru igurube ndi ahụ site n’ala Ijipt, buba ha n’Osimiri Uhie. O dikwaghi otu igurube foduru n’ala Ijipt niile.

20 Ma ONYENWE ANYI mere ka obi Fero sie ike, o kweghi ka umu Izrel gaa fee Chineke ofufe.

Ọchichiri n’ala Ijipt

21 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis si, “Setipu aka gi abuo n’eluigwe ka ochichiri gbaa n’ala Ijipt niile.”

22 Mosis setipuru aka ya n’eluigwe. Oke ochichiri gbara abali ato n’ala Ijipt niile.

23 Ndi Ijpt ahughị ihu ibe ha. Ha ahapughikwa ebe obibi ha abali atọ ahụ. Ma umu Izrel nwere ihè n'ebe niile ha bi.

24 Mgbe ahụ, Fero kporo Mosis si ya, "Gaanu fee ONYENWE ANYI unu ofufe. Unu na ndi inyom na umu unu nwere ike iga, ma unu ga-ahapu igwe ehi unu na igwe anu ulo unu gaa."

25 Mosis zara, "I ghaghị ihapu anyi ka anyi were ihe aja na aja nsure oku, nke anyi chee n'ihu ONYENWE ANYI Chineke anyi.

26 Igwe anu ulo anyi ga-esoro anyi. O nweghi ihe o bu la anyi ga-ahapu n'ih i na anyi ga-eji ufodu n'ime ha fee ONYENWE ANYI Chineke anyi ofufe. O bukwa naani mgbe anyi ruru n'ebe ahụ ka anyi nwere ike imata ihe anyi ga-eji fee ONYENWE ANYI anyi ofufe."

27 Ma ONYENWE ANYI mere ka obi Fero sie ike. O kweghi ka ha laa.

28 Fero gwara Mosis si, "Si n'ihu m puo. Lezie anya hu na i biaghi n'ihu m ozo. Ubochi obula i nwara bia n'ihu m, onye nwuru anwu ka i ga-abu."

29 Mosis zaghachiri Fero si, "The i kwuru di mma, agaghi m abiakwa n'ihu gi ozo."

11

Ogbugbu umu e buru uzo muo

¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis, "Aga m ewetara Fero na Ijpt otu ihe otiti ozo. Mgbe nke a gasiri, o ga-ekwe ka unu si n'ebe a puo. N'eziokwu, o ga-eji aka ya chupu unu n'ala ya.

2 Gwa nwoke na nwanyị Izrel ọbụla ka ha jikere. Ha riọọ ndị agbataobi ha bụ ndị Ijipt, ka ha nye ha ihe ọbụla e ji ọlaọcha na ọlaedo kpuo.”

3 ONYENWE ANYI mere ka umu Izrel nweta ihuoma n’ebe ndi Ijipt, na ndi agbataobi ha no. Nke ka nke, Mosis ghorọ onye a na-asopuru n’etiti ndi ozi Fero na n’ihu ndi Ijipt niile.

4 Ya mere, Mosis siri, “Ihe a ka ONYENWE ANYI kwuru, ‘N’ihe dika n’etiti abali taa, aga m agafe n’ime ala Ijipt niile.

5 Mgbe nke a na-eme, ndi ikom niile e bu uzọ muo* n’ala Ijipt ga-anwu, site n’okpara Fero, onye no ugbu a n’ocheeze ya, ruo n’okpara ohu onye nwanyị na-akwo ihe na nkume ikwo nri, na umu ehi niile e bu uzọ muo.

6 Mgbe nke a mere, iti mkpu akwa di ukwu ga-adi n’ala Ijipt, udi ga-ada n’ala Ijipt niile nke na-adibeghi n’ala Ijipt, udi iti mkpu akwa nke na-agaghi adikwa ozọ.

7 Ma n’ebe umu Izrel no, nkita agaghi agbo nwoke maobu nwanyị maobu anumanu obula uja.’ Site na nke a, i ga-amata na ONYENWE ANYI na-akpa oke n’etiti ndi Izrel na ndi Ijipt.

8 Ndi ochichi gi ndi a ga-abia gbuo ikpere riọo m si m, ‘Biko kporo ndi gi puo n’obodo anyi.’ Mgbe ha mesiri nke a, aga m apu.” Iwe were Mosis mgbe o si n’ulo Fero na-aputa.

9 ONYENWE ANYI agwalari Mosis si ya, “Fero agaghi ege gi nti. Nke a ga-enye m ohere ime

---

* 11:5 Gbaa gburugburu ala niile di n’etiti owuwa anyanwu, odinihu ezinaulo obula na-adabere n’okpara.

otutu ihe ebube di iche iche n'Ijpt."

¹⁰ O bu ezie na Mosis na Eron mere ihe ebube ndi a n'ihu Fero, ma ONYENWE ANYI mere ka obi Fero sie ike, ka o hapu ikwe ka umu Izrel si n'ala ya puo.

12

Mmemme Ngabiga na nke achicha na-ekoghi eko

¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis na Eron okwu n'ala Ijpt si ha,

² "Onwa a ga-aburu unu isi onwa. O ga-abu onwa mbu nke onwa niile n'afu unu.

³ Gwa ogbako umu Izrel niile okwu si ha, N'afu obula, n'abali iri nke onwa a, nwoke obula ga-eweta nwa aturu n'isi ezinaulo obula.

⁴ Ezinaulo obula nke dikariri nta, nke na-enweghi ike iweta na iricha otu nwa aturu, ga-ejekwuru ezinaulo ozo dikwa nta, ka ha jikotaa onwe ha onu weta nwa aturu. Ndi ga-ejikota onwe ha onu aghaghi ibu uzo pia mmadu ole ha ga-adi nwee ike richaa otu aturu.

⁵ Nwa aturu a ga-eweta ga-abu oke gbara naani otu afu, nke na-enweghi ntupo obula n'ahu ya. Unu nwere ike horo aturu maobu ewu.

⁶ Unu ga-elekota ya anya ruo n'ubochi nke iri na anu nke onwa a. N'abali ubochi ahụ ka ogbako Izrel niile ga-egbu ya.

⁷ Ha ga-ewere obara ya tee n'elu na n'akuku ibo onu uzo nke di n'ezinaulo ha niile, ebe ha ga-anu rie anu aturu ahụ.

⁸ Ha ga-eri anu aturu a, nke a ga-ahu n'oku n'abali ahu, ya na achicha na-ekoghi eko, na ahijia ndu na-elu ilu.

⁹ A goghi eri nwa aturu obula na ndu, a goghi esikwa ya esi, kama a ga-ahu ya n'oku. A ga-ahu akuku ahu nwa aturu obula n'oku, tinyere isi ya, ukwu ya na ihe di n'ime afo ya.

¹⁰ Unu agoghi erifodu ya ruo n'ututu echi ya. Nke obula ga-afodu n'abali ahu, a ga-akpo ya oku.

¹¹ Otu a ka unu ga-esi rie ya: yirinu uwe unu, na akpukpokwu unu.* Jirikwanu mkpara unu. Jikerenu dika ndi na-aga njem di anya. Unu ga-eri anu aturu a na achicha na-ekoghi eko ngwangwa. A ga-akpo oriri a Mmemme Ngabiga ONYENWE ANYI.

¹² "Aga m agafe n'ala Ijpt n'abali ahu, igbu ndi ikom niile e bu uzọ muo n'ala Ijpt, ma mmadu, ma anumanu. Aga m emekwa ka ikpe omuma biakwasị chi ndi ozọ ahu niile Ijpt na-efe ofufe. Abu m ONYENWE ANYI.

¹³ Obara ahu unu ga-ete n'onu ibo ulo unu ga-abu ihe ama igosi ebe unu bi, n'ihi na mgbe m huru obara ahu, aga m agafe unu. O nwekwaghi ihe otiti ga-abiakwasị unu mgbe m ga-egbu ndi Ijpt.

¹⁴ "Ubochi a ga-aburu unu ihe ncheta nye ogbo niile ndi na-eso n'azu. Unu ga-emekwa ya ka o

---

* **12:11** Akpukpokwu na belit abughi ihe ndi mmadu na-eyi mgbe obula ha no n'ulo. Mgbe umu Izrel yiri ha, ha na-eziputa okwukwe na olileanya ha nwere banyere opupu ha site n'ala Ijpt.

buru mmemme nye ONYENWE ANYI. Ụkpuru nke na-adigide adigide site n'ogbo ruo n'ogbo.

¹⁵ Ụbọchi asaa ka unu ga-eri achicha na-ekoghi eko.† N'ubochi mbu nke ubochi asaa ahụ, ka unu ga-esite n'ulo unu wezuga ihe iko achicha niile, n'ihhi na onye obula riri nri nke ihe na-eko achicha di n'ime ya site n'ubochi mbu ruo n'ubochi nke asaa, aghaghi ibipu ya site n'ala Izrel.

¹⁶ Unu ga-ewere ubochi mbu na ubochi nke asaa, nke mmemme ahụ, nwee mkpokota di nsọ. Onye obula agaghi aru oru obula n'ubochi abuo ndi a, kariakwa isi nri unu ga-eri.

¹⁷ “Unu ga-edobekwa mmemme achicha na-ekoghi eko n'ihhi na o bu n'ime otu ubochi a ka m sitere n'ala Ijpt kpoputa unu dika usuu ndi agha. Unu ga-emekwa mmemme ubochi a ka o buru ukpuru nke na-adigide adigide site n'ogbo ruo n'ogbo

¹⁸ N'onwa mbu, n'anyasi nke ubochi nke iri na anọ, ka unu ga-eri achicha a na-ejighi ihe na-eko achicha mee ruo n'anyasi nke ubochi iri abuo na otu.

¹⁹ N'ime ubochi asaa ahụ, agaghi ahụ ihe na-eko achicha n'ulo unu. A ga-esite n'ogbakọ ndi Izrel bipu onye obula riri ihe obula nke ihe na-eko achicha di n'ime ya. Iwu a diri ndi obia niile n'ala Izrel, dikwara ndi nwa afọ ala.

²⁰ Unu agaghi eri ihe obula e ji ihe na-eko achicha mee. N'ebe obibi unu niile, o bu naani achicha na-ekoghi eko ka unu ga-eri.”

---

† 12:15 O bu nri a ha riri n'abali ubochi ahụ mere e ji akpo ncheta Mmemme Ngabiga, Mmemme achicha na-ekoghi eko.

21 Mgbe ahụ, Mosis kpọkọtara ndị okenye ụmụ Izrel niile gwa ha okwu si, “Gaanu họtuta ụmụ aturu n’ihi agburu unu niile, gbuonu aturu ngabiga ndi a.

22 Were ahijia hisop, denye ya n’obara si n’aturu ndi a nke a ga-awunye n’efere, tee ya n’elu ibo na n’akuku abuo nke onu uzọ ulọ unu. Onye obula n’ime unu agaghị apu n’ezi tutu ruo ututu.

23 Mgbe ONYENWE ANYI ga-agafe igbu ndi Ijpt, o ga-ahu obara ahụ n’awara na mbudo ibo onu uzọ ulọ unu. O ga-agafe ulọ unu, gharakwa ikwe ka onye mbibi bata n’ulọ unu gbuo unu.

24 “Unu ga-edobe mmemme a dika iwu ga-adigide nye unu na umu unu.

25 Mgbe unu batara n’ala ahụ ONYENWE ANYI ga-enye unu dika o kwere na nkwa, unu ga-edobe ofufe‡ a.

26 Mgbe umu unu ga-aju unu ajuju si, ‘Gini ka ofufe a putara?’

27 Unu ga-azaghachi ha si, ‘O bu aja ngabiga anyi na-achuru ONYENWE ANYI n’ihi na o gafere ulọ umu Izrel n’ala Ijpt, mgbe o gburu ndi Ijpt, ma o nweghi onye obula n’ime anyi o gburu.’”

28 Umụ Izrel mezuru ihe niile ONYENWE ANYI gwara ha site n’onu Mosis na Eron.

29 N’ime etiti abali ubochi ahụ, ONYENWE ANYI gburu ndi ikom niile e bu uzọ muo n’ala Ijpt, malite n’okpara Fero onye no n’ocheeze ya, ruo n’okpara nke onye Ijpt no n’ulọ mkporo olulu. O gbukwara umu anu ulọ niile e bu uzọ muo.

---

‡ 12:25 Ofufe n’ebe ana-ekwu banyere mmemme ahụ.

³⁰ N’abalì ahụ kwa, Fero na ndị ozi ya, na ndị Ijìpt niile biliri. Oke iti mkpu akwa dakwara n’ala Ijìpt, n’ihi na ọ dighị ezinaulo ọnwụ na-erughị.

Ọpupu ụmụ Izrel

³¹ N’otu abalì ahụ, Fero zipurụ ozi ka a kpọ Mosis na Eron. Mgbe ha biara, ọ gwara ha si, “Ngwa bilienụ, unu bu ụmụ Izrel niile. Kewapụnụ onwe unu site n’etiti anyị. Gaanụ, fee ONYENWE ANYỊ unu ofufe dika unu rịrọrọ.

³² Durunụ igwe ehi na aturụ unu mgbe unu na-aga. Gọziekwanụ m mgbe unu na-apụ.”

³³ Ndị Ijìpt gbalirị ime ka ụmụ Izrel hapụ ha ngwangwa. Ha siritara onwe ha, “Ọ buru na ụmụ Izrel ahapughị anyị ugbo a, anyị niile ganwukwa.”

³⁴ Ya mere, ụmụ Izrel buuru utu oka e ji eme achicha na-ekoghị eko, nke ha tinyere n’efere e ji agwakota ya. Ha ji akwa kechie ha, bukwasi ha n’ubu ha.

³⁵ Ha mekwara ihe ndị ozo dika Mosis gwara ha. Ha rịrọrọ ndị Ijìpt ka ha nye ha ihe iji ngwa nke ọlaocha na ọlaedo, na uwe.

³⁶ ONYENWE ANYỊ nyere ndị ya amara n’ihu ndị Ijìpt, ha nyere ha ihe niile ha rịrọrọ. Site n’uzo di otu a, ụmụ Izrel naputara ndị Ijìpt ihe niile ha ji biri n’ulo.

³⁷ Mgbe nke a gasiri, ụmụ Izrel malitere ije ha site na Ramesis. Mgbe ha hapuru Ramesis, na-eje Sukot, ha di narị puku ndị ikom isii, na-agughị ndị inyom na ụmuntakiri.

38 Ọtutu mmadu di iche iche sooro ha n'ije ha. Ha dukwa igwe anu ulo, igwe ewu na aturu ha, nke di ukwu n'onuogugu.

39 Ha ji utu oka ha si Ijpt buputa mee achicha na-ekoghi eko. N'ih na a chupuru ha achupu site n'Ijpt, ha enweghi ezi ohere kwadooro onwe ha ihe oriri.

40 Tupu ha ahapu ala Ijpt, umu Izrel ebiela n'ebe ahụ nari afọ anọ na iri afọ atọ.

41 Mgbe nari afọ anọ na iri afọ atọ zuru, n'ubochi ahụ o zuru, usuu ndi ONYENWE ANYI niile hapuru Ijpt.

42 ONYENWE ANYI chere nche n'abali ubochi ahụ maka ikpofuta ha site n'ala Ijpt. N'ih ya, abali ubochi ahụ bu mgbe puru iche nye umu Izrel maka iji iche nche sọpuru ONYENWE ANYI n'ogbo ha niile.

Iwu metutara Mmemme Ngabiga

43 ONYENWE ANYI kporo Mosis na Eron gwa ha si, "Ndi a bu usoro iwu metutara Mmemme Ngabiga:

"Onye mba ozọ agaghị eri anu nwa aturu ahụ.

44 Ohu obula a kwuru ugwo n'isi ya ga-eri ya naani ma e biri ya ugu.

45 Ohu e goro oru, maobu onye obia obula agaghị eri ya.

46 "A ga-eri ya naani n'ime otu ulo. O gaghị apu n'ezi. Unu agaghị atapia okpukpu obula nke nwa aturu ahụ.

47 Nzuko niile nke umu Izrel ga-eme Mmemme Ngabiga a.

48 “Onye mba ọzọ bi n’etiti unu chọrọ isoro unu na Mmemme Ngabiga ONYENWE ANYỊ aghaghị ibi ndị ikom niile nọ n’ezinaụlọ ya ugwu. Mgbe ahụ, ọ ga-abịaru nsọ isoro na mmemme, n’ihi na a ga-agụ ya dika nwa afọ ala. Ọ dighị onye ikom a na-ebighị ugwu ga-eri nri ahụ.

49 Otu iwu a dirị nwa afọ ala na ndị ọbia niile bi n’ala Izrel.”

50 Ụmụ Izrel mere ihe ndị a niile, dika ONYENWE ANYỊ nyere ha n’iwu site n’ọnụ Mosis na Eron.

51 Ọ bukwa n’otu ụbọchị ahụ ka ONYENWE ANYỊ sitere n’ala Ijipt duputa ụmụ Izrel, dika usuu ha niile si dị.

13

Ido nsọ nke ụmụ e bu ụzọ muọ

1 ONYENWE ANYỊ gwara Mosis okwu si,

2 “Dooro m nsọ onye ọbụla bu ọkpara, onye ọbụla e bu ụzọ muọ n’etiti ụmụ Izrel, na n’etiti mmadu ma n’etiti anụ ụlọ, nke m ka ọ bu.”

3 Mosis gwara ndị Izrel si, “Chetanụ ụbọchị taa, ụbọchị unu si n’ala Ijipt pụta, ala ebe unu bu ndị ohu, n’ihi na ONYENWE ANYỊ sitere n’ike aka ya dị ukwu kpoputa unu site n’ebe ahụ. Unu erikwala achicha ọbụla e ji ihe na-eko achicha mee.

4 Taa, n’onwa Abib, bu ụbọchị unu na-ahapụ ala Ijipt.

5 Mgbe ONYENWE ANYỊ dubatara unu n’ala ndị Kenan, ndị Het, ndị Amorait, ndị Hiv na ndị Jebus bi n’ime ya, bu ala ahụ ọ nūru n’iyi nye nna nna unu ha na ọ ga-enye unu, ala mmiri

ara ehi na mmanu anu na-eru na ya, unu ga-eme ofufe mmemme a n'onwa a.

⁶ Unu ga-eri achicha na-ekoghi eko ubochi asaa ahụ. N'ubochi nke ikpeazu n'ime ubochi asaa ahụ, unu ga-eme mmemme oke oriri n'ihu ONYENWE ANYI.

⁷ Rieniu achicha na-ekoghi eko n'ime ubochi asaa ndi ahụ. Achicha e ji ihe na-eko achicha mee agaghi adi n'ulo unu. Achicha e ji ihe na-eko achicha mee agaghi adi n'oke ala unu niile.

⁸ N'oge obula i na-eme mmemme a, kowaara nwa gi nwoke ihe kpatara i ji eme mmemme a, si ya, 'Ana m eme mmemme a maka icheta ihe ONYENWE ANYI meere m, mgbe m si n'Ijpt puta.'

⁹ Imezu mmemme a ga-adiri unu dika ihe iribama n'ala unu, dirikwa ka ihe ngosi n'egedege ihu unu, ichetara unu na ONYENWE ANYI ji aka ike ya duputa anyi site n'ala Ijpt.

¹⁰ Unu ga na-eme mmemme a n'oge a kara aka n'afọ obula.

¹¹ "Mgbe ONYENWE ANYI dubatara unu n'ala ndi Kenan, nyefee unu ala ahụ dika o nuru n'iyi nye nna nna unu ha,

¹² unu ga-enyefe ONYENWE ANYI umu ndi ikom unu niile e bu uzọ muo. Ozọ, umu oke anu ulo niile e bu uzọ muo bu nke ONYENWE ANYI.

¹³ Jiri nwa aturu gbaputa nwa inyinya ibu* mbu e bu uzọ muo. O buru na unu achoghi igbara nwa inyinya ibu ahụ, unu aghaghi igbaji

---

* **13:13** Inyinya ibu bu otu n'ime anu na-adighi ocha na nke e kwesighi ka e jiri ya nye onyinye obula. Onu 18:15; Lev 11:2-23 Ma n'ih i ba uru ha n'ihe banyere oru, Chineke nyere oghere maka iji nwa aturu gbara ha.

ya olu. Ma unu aghaghị ịgbara ụmụ ndị ikom niile e bu ụzọ mụọ.

14 “N’oge dị n’ihu, mgbe nwa gị nwoke ga-ajụ gị si, ‘Gịni ka ihe ndị a pụtara?’ Ị ga-azaghachi ya si, ‘ONYENWE ANYỊ jiri aka ike dị ukwu dupụta anyị site n’Ijpt, site n’ala nke ohu.

15 Mgbe Fero mesiri obi ya ike, jụ ka anyị si n’ala ya pụọ, ONYENWE ANYỊ gburu ụmụ ndị ikom niile e bu ụzọ mụọ n’ala Ijpt, ma mmadụ ma anụ ụlọ. N’ihi ya, ana m eji ụmụ oke anụ ụlọ niile e bu ụzọ mụọ achụ aja nye ONYENWE ANYỊ. Ma ụmụ m ndị ikom niile e bu ụzọ mụọ ka m na-agbaputa.’

16 Mmemme a ga-adị ka ihe ịribama n’anya unu, dirikwa ka ihe ngosi n’egedege ihu unu, ichetara unu na ONYENWE ANYỊ ji aka ike ya dupụta anyị site n’ala Ijpt.”

Ngafe Osimiri Uhie

17 Mgbe Fero mesiri kwere ka ụmụ Izrel laa, Chineke edughị ha site n’ụzọ ahụ gafere ala ndị Filistia. O bu ezie na ụzọ ahụ dị nso karịa.† Chineke mere nke a n’ihi na o chere n’obi ya si, “O buru na ndị a ezute agha, ha nwere ike ịgbanwe obi ha tugharịa ilaghachi azu n’Ijpt.”

18 Ya mere, Chineke duuru ha ga n’ụzọ Osimiri Uhie, nke gara n’ụzọ nke ozara. Ụmụ Izrel kwadokwara akwado ibu agha mgbe ha si n’ala Ijpt pụọ.

19 Mosis buuru okpukpu Josef mgbe ha na-ala. N’ihi na o mere ka ụmụ Izrel nụọ iyi na

---

† 13:17 Ụzọ ahụ dị nso nke ha esiteghị, juputara n’otutu ebe mgbaba e wusiri ike nke ndị agha Ijpt na-eche nche.

ha ga-eme otu a, na-asị, “Chineke ga-eleta unu n’ezie, mgbe ahụ, unu aghaghị iburu ọkpụkpụ m si n’ebe a pụọ.”

²⁰ Ha si Sukọt bilie ije, maa ụlọ ikwu ha na Etam, na nsọtụ ọzara.

²¹ ONYENWE ANYỊ ji ogidi igwe ojii na-eje n’ihu ha n’ehihie, idu ha n’ụzọ ha niile. N’abali, o ji ogidi ọkụ, inye ha ihè ka ha nwee ike ịga njem n’ehihie nakwa n’abali.

²² Ma ogidi igwe ojii n’ehihie na ogidi ọkụ ahụ n’abali, ọ dighị nke hapụrụ ọnọdụ ya n’ihu ha.

14

¹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ gwara Mosis,

² “Gwa ụmụ Izrel ka ha chigharịa azụ jee maa ụlọ ikwu ha na ncherita ihu Pi Hahiro, nke dị n’etiti Migdol na osimiri. Ọ bụ n’akụkụ osimiri, na ncherita ihu obodo Baal-Zefon ka ha ga-ama ụlọ ikwu ha.

³ Fero ga-asị banyere ụmụ Izrel, ‘Ha na-awaghari gburugburu ala ahụ n’ọnọdụ mgbagwoju anya ebe ọzara riri ha.’

⁴ Aga m eme ka obi Fero sie ike ka ọ chụso unu ọsọ n’azụ, ma m ga-ewetara onwe m otuto site na Fero na ndị agha ya niile. Ndị Ijpt niile ga-ama na mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ.” Ndị Izrel mekwara otu ahụ.

⁵ Mgbe a gwara eze Ijpt na ndị a agbaala ọsọ, obi Fero na ndị ozi ya gbanwere megide ndị Izrel. Ha sịrị, “Gịni bụ ihe anyị mere, site na izipụ ndị Izrel n’ọrụ ife anyị?”

⁶ Na-atufughị oge, Fero rigoro n’elu ụgbọ agha ya, duru ndị agha ya ịchụso ha.

7 O chiiri ụgbọ agha di nari isii e leziri anya hoputa, tinyere ụgbọ agha Ijipt niile. Ndisi agha ndi Ijipt noch a n'elu ha niile.

8 ONYENWE ANYI mere ka obi Fero eze Ijipt sie ike. O chusoro umu Izrel, ndi na-aga n'ihu n'ije ha, na-atughị egwu maobu ida mba.

9 Ndi Ijipt chusoro ha oso, inyinya Fero na ụgbọ agha, na ndi na-agba inyinya na ndi agha ndi ozọ chusoro ndi Izrel oso chukwute ha n'ebe ha na-ezu ike n'akuku osimiri di nso na Pi Hahiro na ncherita ihu Baal-Zefon.

10 Mgbe ndi agha Fero na-abia nso, ndi Izrel lere anya n'azu, hu ndi Ijipt ka ha na-abia nso. Ha turu egwu, tie mkpu akwa, kpokuo ONYENWE ANYI.

11 Ha juru Mosis si, "O bu na o nweghi ili di n'ala Ijipt, i ji kwagide anyi ka anyi niile bia nwuo n'ebe a n'ozara? Gini mere i ji kwagide anyi ka anyi hapu Ijipt?"

12 O bu na anyi agwaghi gi n'ala Ijipt si gi, 'Hapu anyi ka anyi nogide na-ejere ndi Ijipt ozi?' O gara akara anyi mma i bu ohu ndi Ijipt karia inwu n'ozara."

13 Mosis zaghachiri ha si, "Unu atula egwu. Guzosienu ike. Unu ga-ahu uzọ di ebube ONYENWE ANYI ga-esi zoputa unu taa. Ndi Ijipt a unu na-ahu taa, unu agaghi ahukwa ha ozọ.

14 Noronu jii. ONYENWE ANYI ga-aluru unu ogu."

15 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya, "Gini mere i ji na-akpoku m. Gwa umu Izrel ka ha gaa n'ihu.

16 Welie mkpanaka gi elu. Setipu ya n'elu osimiri ahụ ka o kewaa abụọ. Ụzọ ga-adikwa n'etiti osimiri ahụ. Ụmụ Izrel ga-esitekwa n'ala akorọ gafee.

17 Aga m eme ka obi ndi Ijipt sie ike, ka ha sorokwa unu n'azu banye. Aga m ewetara onwe m otuto site na Fero, na ndi agha niile, na ugbo agha niile nakwa ndi na-agba inyinya ya.

18 N'oge ahụ, ndi Ijipt ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI. M ga-enweta nsopuru site na Fero, na ugbo agha ya niile, na ndi na-agba inyinya ya."

19 Mgbe ahụ, mmuọ ozi Chineke, onye na-aga n'ihu ndi agha Izrel, sitere n'ihu puo gaa nodu n'azu ha. Otu a kwa, ogidi igwe ojii ahụ sitere n'ihu gaa n'azu ha.

20 Nke a mere ka ogidi igwe ojii ahụ diri n'etiti umu Izrel na ndi Ijipt. N'abali ubochi ahụ, Onyenwe anyi mere ka ogidi igwe ojii ahụ nye umu Izrel ihè, ma ndi Ijipt nogidere n'ochichiri. Otu a, ndi Ijipt enweghi ike biarute n'ebe umu Izrel no.

21 Mgbe ahụ, Mosis setipuru aka ya n'elu Osimiri Uhie ahụ. ONYENWE ANYI ji oke ifufe si n'owuwa anyanwu, nke fere n'abali ahụ niile, nughachi osimiri ahụ, mee ka osimiri ahụ kebie uzọ abụọ, ka uzọ pụta n'ala osimiri ahụ.

22 Ụmụ Izrel sitere n'etiti osimiri ahụ gafee. Mmiri osimiri ahụ ghooro mgbidi n'aka nri ha ma n'aka ekpe ha.

23 Mgbe ndi agha Ijipt na-achụ ha oso huru ha ka ha na-agafe, ha sogidere ha baa, o buladi n'etiti osimiri ahụ. Ndi agha Ijipt niile sooro ha,

ya bu, ụgbọ agha Fero, ndị agha ya na ndị na-agba ịnyịnya ya niile.

²⁴ N'isi ụtụtụ echi ya, ONYENWE ANYỊ ledatara anya site n'ogidi igwe ojii ahụ na-enye ihe. O legidere ndị agha Ijpt anya, tinyekwa ha ụjọ n'obi nke mere na ha amakwaghị onwe ha.

²⁵ O mebiri ụkwụ ụgbọ agha ha mee ka o siere ịnyịnya ha ike idokpụ ụgbọ agha ndị ahụ. Mgbe ahụ, ndị Ijpt kwuru si, "Ka anyị sinu n'ichu ndị Izrel gbapụ, n'ihia na ONYENWE ANYỊ na-aluru ha ogo, na-emegidekwa anyị."

²⁶ Mgbe umu Izrel gafesiri ruo n'akuku nke ozo nke osimiri ahụ, ONYENWE ANYỊ gwara Mosis okwu si, "Setipu aka gi ozo ka mmiri ahụ kpuchigide ndị Ijpt, na ụgbọ agha ha niile, na ndị na-agba ịnyịnya ya."

²⁷ Mosis setipuru aka n'elu osimiri ahụ. N'ututu ya, mmiri osimiri ahụ soghachiri gaa ebe o no na mbu. Ndị Ijpt chosiri uzọ ha si agbapụ ike, ma ONYENWE ANYỊ mere ka osimiri ahụ kpuchie ha.

²⁸ Osimiri ahụ kpuchigidere ụgbọ agha ha niile, na ndị na-agba ịnyịnya, na ndị agha Fero niile ndị churu umu Izrel baa n'ime osimiri ahụ. O nweghi otu onye n'ime ha foduru ndu.

²⁹ Ma umu Izrel esitelari n'ala nke mmiri korọ gafee osimiri ahụ. Mgbe ha na-agafekwa, akuku abuo nke osimiri ahụ guzoro oto dika mgbidi, n'aka nri ha ma n'aka ekpe ha.

³⁰ Site n'uzo di otu a, ONYENWE ANYỊ zoputara umu Izrel site n'aka ndi Ijpt. Umu Izrel hukwara ozu ndi Ijpt n'ikpere mmiri osimiri ahụ.

³¹ Umụ Izrel tūrū egwu Onyenwe anyị mgbe ha hūrū ihe iribama ndị a ONYENWE ANYỊ ji zọputa ha site n’aka ndị Ijpt. Ha kwenyere na ONYENWE ANYỊ, kwenyekwa na Mosis ohu ya.

15

Abụ Mosis

¹ Mgbe ahụ, Mosis na umụ Izrel bukuru ONYENWE ANYỊ abụ dī otu a sị,
 “Aga m abuku ONYENWE ANYỊ abụ
 n’ihi na o buliela onwe ya elu nke ukwuu.
 O tūnyela inyinya
 na onye na-agba ya n’osimiri.

² “ONYENWE ANYỊ bụ ike m na abụ m.
 O ghorola m nzoputa.
 O bụ Chineke m, aga m etokwa ya,
 Chineke nke nna m, aga m ebulikwa ya elu.

³ Onye na-ebu agha ka ONYENWE ANYỊ bụ.
 N’ezie, aha ya bụ ONYENWE ANYỊ.

⁴ Ugbọ agha Fero na usuu ndị agha ya,
 ka o tūnyere n’osimiri ahụ.
 Ndiisi agha Fero, ndị ahoro ahoro,
 ka o mere ka Osimiri Uhie rie.

⁵ Ogbu osimiri ahụ ekpuchiela ha.
 N’ime mmiri ahụ dī omimi ka ha ridaruru
 dika nkume.

⁶ Aka nri gi ONYENWE ANYỊ, dī ike,
 dikwa ebube.
 Aka nri gi, ONYENWE ANYỊ
 na-etipiasị ndi iro.

⁷ “N’oke ike nke idi elu gi,

Ị luḡbuola ndị niile na-ebili imegide gị.
 I zipurụ iwe gị dị ọkụ,
 o repịara ha dika igbugbo ọka.
 8 I sitere na nkuume nke oghere imi gị,
 mee ka mmiri osimiri guzoro ọtọ.
 Mmiri ahụ na-erugharị erugharị guzoro n'otu
 ebe dika mgbidi;
 ogbu mmiri kpukọtara rahụ n'ala ala nsọtụ
 nke osimiri.
 9 Onye iro nyara isi sị,
 'Aga m achuso ha, gafee ha.
 Aga m ekesa ihe a kwatara n'agha.
 Nyejuo onwe m afọ site na ha.
 Aga m amịputa mma agha m.
 Jiri aka m laa ha n'iyi.'
 10 Ma i kupurụ ikuku si gị n'imi putā,
 osimiri riri ha,
 ha mikpuru n'ime osimiri ukwu ahụ
 dika igwe.
 11 Onye dika gị ONYENWE ANYI,
 n'etiti chi niile?
 Onye dika gị?
 Onye dị ebube n'ịdị nsọ.*
 Onye otuto ya na-eyi egwu.
 Onye na-arụ ọrụ dị ebube?
 12 "I setipurụ aka nri gị,
 ala meghere ọnụ ya loo ndi iro gị niile.
 13 Site n'ebere gị,
 i duputara ndi i zoputara.
 Sitekwa n'ike gị dị ebube, i duru ha
 ruo n'ebe obibi gị dị nsọ.

---

* 15:11 Onye ịdị nsọ ya dị ukwu

- 14 Uwa niile nuru ya, maa jijiji.
Ndi Filistia ka oke ihe mgbu biakwasiri.
- 15 Ndi eze Edom ga-anọ n'ọnođu obi ilo mmiri.
Ndi ndu Moab niile ga-abu ndi oma jijiji ga-
ejidekwa,
ndi Kenan niile n'ọnođu itu egwu ga-agbaze;
16 oke egwu na oke ujo ejidela ha.
Site n'ike nke aka gi,
ha ga-anọ juu dika nkume,
tutu ruo mgbe ndi gi, ONYENWE ANYI, gafechara,
tutu ruo mgbe ndi gi, ndi i zutara nye onwe
gi, gafechara.
- 17 Gi onwe gi ga-akpobata ha, kuọ ha dika
mkpuru,
n'elu ugwu nke ihe nketa gi.
N'ebe ahụ, ONYENWE ANYI, i mere ka o buru ebe
obibi gi,
ebe nsọ ahụ, Onyenwe anyi, nke i ji aka gi
toọ ntọala ya.

18 “ONYENWE ANYI ga-abu eze
ruo mgbe niile ebigi ebi.”

19 Mgbe inyinya Fero, na ugbọ agha ya,
na ndi na-agba inyinya, ghabanyere n'osimiri,
ONYENWE ANYI mere ka mgbidi mmiri ahụ dag-
buo ha. Ma umu Izrel sitere n'ala mmiri korọ
gafee.

Abu Miriam na ndi inyom

20 N'oge ahụ, Miriam onye amuma nwanyi,
nwanne Eron weere igba iti egwu n'aka ya, duo
ndi inyom ndi so ya, jiri igba egwu nke ha na-
etekwa egwu.

21 Miriam buru abu si ha,
 “Bukuonu ONYENWE ANYI abu,
 n’ihi na o bu onye e buliri elu nke ukwu.
 Inyinya na ndi na-agba ha,
 ka o tunyere n’ime osimiri.”

Mmiri ilu Mara na Elim

22 Mgbe ihe ndi a mesiri, Mosis nogidere na-edu umu Izrel. Ha sitere n’Osimiri Uhie ahụ bilie ije, jeruo ozara Shua. Ha jere ije n’ime ozara abali ato, ma ha achotaghị mmiri onunu.

23 Mgbe ha ruru Mara, ha enweghi ike inu mmiri di n’ebe ahụ, n’ihi na mmiri ahụ na-elu ilu. (O bu ilu ilu a mere e ji kpoọ ya Mara.)

24 N’ebe a, umu Izrel malitere itamu ntamu, megide Mosis si, “Olee mmiri anyi ga-anu?”

25 Mosis tikuru ONYENWE ANYI mkpu akwa. ONYENWE ANYI gosiri Mosis osisi o ga-atunye n’ime mmiri ahụ. Mgbe Mosis mere otu a, mmiri ahụ malitere idi uto onunu.

O bukwa na Mara ka ONYENWE ANYI no nye ha ukpuru ya na iwu ya maka iji ya nwalee ha.

26 O siri, “O buru na unu ga-ege nti nke oma n’okwu ONYENWE ANYI Chineke unu, mee ihe ziri ezi n’anya ya, o burukwa na unu eleruo anya idebe iwu ya na ukpuru ya niile, o dighi oria nke m tinyere n’ahụ ndi Ijpt nke m ga-etinye n’ahụ unu. N’ihi na mu onwe m bu ONYENWE ANYI, onye na-agwo unu oria niile.”

27 Ha bjaruru n’obodo Elim, ebe e nwere isi iyi mmiri ala na-asoputa di iri na abuo, na iri osisi nkwu asaa. Umu Izrel mara ulo ikwu ha n’akuku mmiri ahụ.

16

Mánà na Kweel, nri dị iche Onyenwe anyị zitere

¹ Ogbako ụmụ Izrel niile hapuru obodo Elim, jere ije biarute n'ozara Sin nke di n'etiti Sainai na Elim. Ha biaruru n'ebe ahụ n'abalị iri na ise nke onwa abuo, site na mgbe ha hapuru Ijpt.

² N'ozara ahụ, nzuko ahụ niile tamuru ntamu megide Mosis na Eron.

³ Ụmụ Izrel gwara ha si, "O gaara adi anyi mma ma a si na ONYENWE ANYI gburu anyi n'ala Ijpt. N'ebe ahụ ite anụ di iche iche na-adọ n'ihu anyi, anyi na-erikwa udi nri obula anyi chorọ. Ugbu a, i dubatala anyi n'ozara ka anyi niile nwuo n'aguu."

⁴ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si, "Lee anya, aga m esi n'eluigwe zitere unu achicha. Onye obula ga-aga tutukotara onwe ya ihe oriri ubochi obula dika o chorọ. Aga m eji nke a lee ha ule imata ma ha ga-eme ihe m nyere ha n'iwu.

⁵ Gwa ha na n'ubochi nke isii, ha ga-ewere nri ha ga-ericha n'ubochi ahụ, ma nri ha ga-eri n'ubochi nke asaa, ka ha ga-achikota n'ubochi nke isii."

⁶ Mosis na Eron kpokotara umu Izrel si ha, "N'anyasi a ka unu ga-amata na o bu ONYENWE ANYI duputara unu site n'ala Ijpt.

⁷ Unu ga-ahukwa ebube ONYENWE ANYI n'ututu echi, n'ihi na ONYENWE ANYI anula ntamu unu megide ya. Onye ka anyi bu unu ga-eji na-atamu ntamu megide anyi?"

⁸ Mosis kwukwara si, "Mgbe ONYENWE ANYI nyere unu anu unu ga-eri n'anyasi a, nyekwa unu achicha ga-eju unu n'ututu, unu ga-amata

na ọ bụ ONYENWE ANYỊ, n’ihi ọ n’la ntamu unu megide ya. Onye ka anyị bụ? Ọ bughị anyị ka unu na-atamu megide kama ọ bụ ONYENWE ANYỊ ka unu na-atamu megide.”

⁹ Mgbe ahụ, Mosis gwara Eron okwu si ya, “Gwa nzuko Izrel niile okwu si ha, ‘Putanụ bịa n’ihu ONYENWE ANYỊ, n’ihi na ọ n’la ntamu unu.’”

¹⁰ Mgbe Eron nọ na-agwa nzuko Izrel okwu, ha lepuru anya n’ozara hụ ebube ONYENWE ANYỊ ka ọ putara ihe n’igwe ojii.

¹¹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ gwara Mosis okwu si ya,

¹² “An’la m ntamu nke unu Izrel na-atamu. Gwa ha si, ‘N’anyasi taa, unu ga-ata anụ, n’utu echi unu ga-eri achicha. Mgbe ahụ, unu ga-amata na abụ m ONYENWE ANYỊ Chineke unu.’”

¹³ N’oge uhuruchi ubochi ahụ, nnunụ kweel* b’ara kpuchie omuma ulo ikwu ahụ. N’isi ututu echi ya, igirigi dakwara gburugburu omuma ulo ikwu ahụ.

¹⁴ Mgbe ala koro mmiri igirigi ahụ, ihe dika achicha mbadamba nta juputara n’ala ozara ahụ niile.

¹⁵ Mgbe unu Izrel huru ya, ha juritara onwe ha ajuju si, “Gini bu nke a?”

Mosis zaghachiri ha si, “Ọ bụ achicha ONYENWE ANYỊ nyere unu ka unu rie.

¹⁶ Ihe ndi a bu iwu ONYENWE ANYỊ nyere, ‘Ka onye obula chikota naani nke ọ ga-ericha. Ihe

---

* **16:13** Ya bu okuku ogazi

otutu omaa† maka otu onye dika onuogugu ha si di n'ezinaulo.' ”

17 Umụ Izrel mere dika a gwara ha, ufodu chikotara nke hiri nne, ufodu nke di nta.

18 Mgbe ha ji ihe otutu omaa tuo ya, ha choputara na onye chikotara hie nne enweghi karia nke zuru ya, onye chikotakwara nke nta, o dighi ihe foduru ya inweta. Onye obula chikotara di ka ihe ga-ezuru ya si di.

19 Mosis gwara ha si, “Ka onye obula hu na o nweghi nke ga-afodu ruo ututu echi ya.”

20 Ma ufodu n'ime ha egeghi Mosis nti. Ha riforo nri ahụ debe ya. Ma mgbe chi echi ya boro, ha choputara na ha ereela ure juputa n'ikpuru, ma na-esikwa isi di njo. Mosis were iwe di ukwu megide umu Izrel n'ihu ya.

21 Site n'ubochi ahụ, gaa n'ihu, ezinaulo obula na-ewebata nri n'ututu obula, dika mkpa ha siri di. Mgbe anwu wara, nri ahụ niile foduru na-agbaze.

22 N'ubochi nke isii, ha na-ewere nri okpukpu abuo karia ka ha na-ewe n'ubochi ndi ozo. Mgbe ndisi nzuko Izrel huru mgbanwe di otu a, ha bira kororo Mosis.

23 Mosis zara si ha, “Nke a bu iwu ONYENWE ANYI nyere: ‘Ubochi echi bu ubochi izuike, ubochi nke asaa di nsọ nye ONYENWE ANYI. Ya mere, sienu ihe niile unu nwere isi taa, n'ihu na unu agaghi esi ihe obula echi. Nri obula unu riforo, hapunu ya ka o buru nri unu ga-eri echi.’ ”

---

† 16:16 Ya bu ihe ruru otu kilogram na uma ano

24 Ha mere dika Mosis gwara ha. Mgbe chi echi boro, ha choputara na nri ha di mma dikwa uto, ikpuru adighikwa n'ime ya.

25 Mosis gwara ha si, "Nke a ga-abu ihe oriri unu taa, n'ihu na o bu ubochi izuike nye ONYENWE ANYI. O dighi nri unu ga-ahu nke unu ga-achikota taa.

26 Abali isii ka unu ga-achikota nri unu gari. Ma n'abali nke asaa bu ubochi izuike, unu agaghi ahụ nri unu ga-achikota."

27 Ufodu lefuru okwa ahụ Mosis maara ha anya. Ha puru n'ubochi izuike ahụ icho nri, ma o nweghi nke ha nwetara.

28 N'ihu nke a, ONYENWE ANYI juru Mosis ajuju si ya, "Ruo ole mgbe ka unu ga-anogide na-enupu isi n'iwu m na ido aka na nti m?"

29 Lee, ONYENWE ANYI enyela unu ubochi izuike. Ya mere, n'ubochi nke isii o na-enye unu nri ga-ezuru unu abali abuo. Onye obula n'ime unu kwesiri inogide n'ulo unu. Unu ekwesighi ipu apu."

30 N'ihu nke a, ndi Izrel niile zuru ike n'ubochi nke asaa.

31 Ndi Izrel kpokwara aha nri ahụ ha na-achikota manà. O di ocha dika mkpuru korianda. O na-atokwa uto dika achicha e ji mmanu anu mee.

32 Emesia, Mosis gara n'ihu gwa ha okwu si, "ONYENWE ANYI enyela iwu si, 'Na unu ga-eji ihe otutu omaa tuputa manà nke unu ga-edebe. O ga-abu ihe ncheta ga-adiri ogbo ndi Izrel niile na-abia n'ihu. N'uzo di otu a, umu unu ga-ahu

udị achicha m jiri zuo unu n'ime ozara mgbe m gbaputara unu site n'ala ndi Ijpt.' ”

³³ N'ih i nke a, Mosis nyere Eron iwu si ya, “Turū otutu omaa manà tinye ya n'ime ite nta. Bute ya debe ya n'ihu ONYENWE ANYI, ka o buru ihe ga-adigide nye ogbo di n'ihu.”

³⁴ Emesĩa, Eron donyere manà a n'ihu Ihe Ama e debere n'ime ulo ikwu, dika ONYENWE ANYI nyere Mosis n'iwu.

³⁵ Ndi Izrel niile riri manà ndi a iri afo ano‡ tutu ruo mgbe ha batara n'ala ebe ndi mmadu bi, tutu ruo mgbe ha bjarutere n'oke ala Kenan.

³⁶ (Ihe otutu omaa bu otu otutu n'ime otutu iri nke ga-eju ihe otutu efaf.)

17

Mmiri si na nkume

¹ Ogbako umu Izrel niile sitere n'ozara Sin bilie ije ha, na-aga site n'otu ebe ruo n'ebe ozo dika ONYENWE ANYI nyere n'iwu. Ha mara ulo ikwu ha na Refidim, ma o dighi mmiri di nke ndi mmadu ga-anu.

² N'ih i nke a, ha sesiri Mosis okwu, si, “Nye anyi mmiri ka anyi nuo.”

Mosis zara, si, “Gini mere unu ji esesi m okwu? Gini mere unu ji choo inwaputa ntachiobi ONYENWE ANYI?”

³ Ma akpiri mmiri kporo ndi a nku n'ebe ahụ, nke a mere ka ha tamuo ntamu megide Mosis. Ha siri, “O bukwa n'ih i gini ka i ji site n'obodo

‡ **16:35** Manà kwusiri isi n'elu dara umu Izrel, mgbe ha mesiri mmemme oriri achicha na-ekoghi eko n'ala Kenan. Jos 5:10-12

Ijipt kpọpụta anyị, ime ka anyị, ụmuntakiri anyị na anụ ụlọ anyị nwuo n'ihu akpiri ikpo nkụ?"

⁴ N'ihu ya, Mosis tikuru ONYENWE ANYI mkpu akwa si, "Gini ka m ga-eme banyere ndi a. Lee, ha chorọ itugbu m na nkume."

⁵ Ma ONYENWE ANYI zaghachiri Mosis, si ya, "Gaa n'ihu ndi a, kporo ufodu n'ime ndi okenye Izrel. Jirikwa mkpanaka ahụ n'aka gi, bu nke i tiri n'elu osimiri Naij gaa.

⁶ Lee, Aga m eguzo n'ihu gi n'akuku nkume di na Horeb. I ga-aku mkpara gi n'elu nkume ahụ. Mmiri ga-asopotakwa site na ya, ka ndi mmadu nuo." Ya mere, Mosis mere otu a n'ihu ndi okenye Izrel niile.

⁷ N'ihu nke a, o kporo aha ebe ahụ Masa na Meriba n'ihu esemokwu umu Izrel na n'ihu nwale ha nwalere ONYENWE ANYI, na-asị, "ONYENWE ANYI o nonyeere anyi, ka o bu na o nonyereghi anyi?"

Mmeri e meriri ndi Amalek n'agha

⁸ Ndi Amalek* biara luso umu Izrel agha na Refidim.

⁹ Mosis gwara Joshua okwu si ya, "Hoputa ufodu ndi ikom ka ha gaa luso ndi Amalek agha. Echi, mu onwe m ga-eguzoro n'elu ugwu, jidekwa mkpara Chineke n'aka m."

¹⁰ Ya mere, Joshua puru gaa luso ndi Amalek agha dika Mosis gwara ya. Ma Mosis na Eron na Hua, rigoro n'elu ugwu ahụ.

---

* **17:8** Ndi Amalek bu umu umu Iso, Jen 36:12 Ha bu ndi ojoo, na-apunara ndi mmadu na-aga n'ozara ihe n'ike.

¹¹ Ndi Izrel na-enwe mmeri mgbe obula Mosis weliri aka ya elu, ma ndi Amalek na-meri mgbe obula Mosis wedatara aka ya.

¹² Mgbe ike gwuru aka Mosis, ha butere nkume tinye n'okpuru ya mee ka o nokwasị n'elu ya. Eron na Hua jidere aka Mosis abuo welie ya elu, otu onye n'akuku a, onye nke ozo n'akuku nke ozo. Ime ka aka Mosis guzosie ike tutu ruo mgbe anwu dara.

¹³ N'ihị nke a, Joshua na ndi agha ya meriri ndi agha Amalek site n'iji mma agha gbuo ha.

¹⁴ Emesia, ONYENWE ANYI siri Mosis, "Dee ihe niile ndi a n'akwukwo, ka o buru ihe ncheta. Gughariakwa ya na nti Joshua. N'ihị na aga m ehichapu ihe niile a ga-eji cheta Amalek n'elu uwa."

¹⁵ Mosis wuru ebe ichu aja nye ONYENWE ANYI. O kporo ya ONYENWE ANYI Nisi, nke putara, ONYENWE ANYI bu okoloto m.

¹⁶ Mosis siri, "N'ihị na-eweliri aka elu n'ebe ocheeze ONYENWE ANYI di. ONYENWE ANYI ga na-ebuso ndi Amalek agha site n'ogbo ruo n'ogbo."

18

Ndumodu Jetro

¹ Mgbe ihe ndi a gasiri, Jetro, nna nwunye Mosis, onye bukwa onye nchujaja Midia, nuru banyere ihe niile Chineke meere Mosis na Izrel ndi nke ya, na uzo ONYENWE ANYI si naputa Izrel site n'aka ndi Ijpt.

² Jetro ogo nwoke Mosis kporo Zipora, nwunye Mosis, mgbe Mosis chulara ya

³ na ụmụ ya ndị ikom abụọ. Aha nwa ya nke mbụ bụ Geshom, nke pụtara, abụ m ọbịa na mba ọzọ.

⁴ Aha nwa nwoke nke abụọ bụ Elieza, nke bụ, ONYENWE ANYỊ bụ onye inyeaka m. N'ihị na mgbe Mosis muru Elieza o kwuru si, "Chineke nna m bụ onye inyeaka m, n'ihị na ọ napụtara m site na mma agha Fero."

⁵ Jetro, ọgọ nwoke Mosis, biakwutere ha n'ime ọzara. O dutere ụmụ ndị ikom Mosis abụọ na nwunye Mosis. N'oge ahụ, Mosis na ụmụ Izrel mara ụlọ ikwu ha n'akụkụ ugwu Chineke.

⁶ O ziri Mosis ozi si, "Mụ bụ Jetro ọgọ gị nwoke biakwutere gị, nwunye gị na ụmụ gị abụọ sokwa m."

⁷ N'ihị ya, Mosis gara zute ọgọ ya nwoke, kpọọ isiala nye ọgọ ya, sutu ya ọnụ. Emesịa, ọ kpobatarara ha n'ime ụlọ ikwu ya. Jetro na ọgọ ya Mosis kwurịtara okwu, juọ ihe banyere otu ihe si agara ibe ha.

⁸ Mosis kọrọ nna nwunye ya ihe niile ONYENWE ANYỊ mere Fero na ndị Ijpt niile n'ihị ndị Izrel. Ọ kọkwaara ya banyere ihe ndakwasị niile dakwasiri ha n'ime ọzara, na otu ONYENWE ANYỊ si napụta ha.

⁹ Jetro soro Mosis nuri ọnụ nke ukwu n'ihị ihe niile ONYENWE ANYỊ meere ndị Izrel, na otu o siri napụta ha site n'aka ndị Ijpt.

¹⁰ Jetro kwuru si, "Onye a gọziri agọzi ka ONYENWE ANYỊ bụ. Onye napụtara unu site n'aka ndị Ijpt na site n'aka Fero.

¹¹ Ugbu a, amaara m na ONYENWE ANYỊ kachasi chi ndị ọzọ niile elu, n'ihị na ọ zopụtara ndị ya

site n'aka ndi Ijipt ndi sitere na mpako ha meso Izrel mmeso.”

¹² Jetro, nna nwunye Mosis chuoꝛo Chineke aja nsure oku na aja ndi ozo. Emesia, Eron na ndi okenye Izrel biara soro Mosis na ogo ya nwoke rie ihe n'ihu Chineke.

¹³ N'ubochi nke ozo ya, Mosis biara nodu ala ikpere ndi mmadu ikpe. Igwe mmadu nogidere Mosis site n'ututu ruo n'anyasi.

¹⁴ Ogo Mosis huru ihe niile o na-emere ndi mmadu, nke a mere na o juru, “Gini bu ihe nke a i na-emere ndi a? Gini mere i ji nodu ala naani gi, ndi a niile gbaa gi gburugburu malite n'ututu ruo n'anyasi?”

¹⁵ Mosis zara nna nwunye ya si, “N'ih i na ha biara ijuta m ihe si n'aka Chineke.

¹⁶ O buru na esemokwu adiri n'etiti mmadu obula na ibe ya, ha na-abiakwute m, ka m kpebie ihe di n'etiti mmadu na ibe ya. Ana m eme ka ha mata iwu na ukpuru Chineke.”

¹⁷ Mgbe Jetro, nna nwunye Mosis, nuru ihe ndi a niile, o siri Mosis, “Ihe i na-eme adighi mma.

¹⁸ Ike ga-agwu gi, gwukwa igwe mmadu ndi a. Oru a i na-aru di ukwuu kariya gi. Naani gi agaghi ebuli ya.

¹⁹ Ugbu a, gee m nti. M ga-adu gi odu, ka Chineke nonyekwara gi. O ga-adi mma ma o buru na i bu onye na-anochi anya ndi a n'ihu Chineke. N'uzo di otu a, i nwere ike iweta nsogbu niile ha nwere n'ihu Chineke.

²⁰ Ihe ozo i ga-eme bu nke a: i ga-akuziri ha iwu na ukpuru Chineke, gosikwa ha uzo ha gae si bie ndu, na oru ha kwesiri iru.

²¹ Ma site n'etiti ndi a hoputa ndi ikom tozuru, ndi ikom na-atu egwu Chineke, ndi kwesiri ntukwasị obi na ndi kporo uru n'ezighi ezi* asi. Mee ha ndiisi na-achi imerime puku ndi mmadu, ndiisi nari mmadu, ndiisi iri mmadu ise na ndiisi mmadu iri.

²² Mee ka ha buru ndi ikpe nye ndi mmadu oge niile. Nye iwu ka ha na-ewetara gi okwu dikarisiri ike, ma na-ekpe ikpe gbasara okwu di mfe na ndi ozo niile di iche iche. N'uzo di otu a, ndi ikpe ndi ahụ ga-enyere gi aka ime ka ibu aro gi di mfe.

²³ O buru na i ga-eme ihe niile ndi a, o burukwa na Chineke ekwenye, i ga-enwe ike nagide nsogbu niile. Mmadu niile ga-ewere udo na onu birikwa."

²⁴ Mosis gere nti n'ihe niile nna nwunye ya gwara ya. O mekwara ihe niile o kwuru.

²⁵ O sitere n'etiti umu Izrel hoputa ndi kwesiri ekwesi mee ka ha buru ndiisi. Ufodu ka o mere ndiisi na-elekota imerime puku mmadu, ufodu na-achi nari mmadu, ufodu, iri mmadu ise, ufodu, mmadu iri.

²⁶ Ha jere ozi dika ndi ikpe nye ndi mmadu n'oge niile. Ha na-ewetara Mosis okwu niile siri ike, ma ha onwe ha na-ekpe ikpe banyere okwu nke dikarisiri nta.

²⁷ Mgbe ahụ, Mosis zilagara nna nwunye ya. Jetro laghachikwara n'obodo nke aka ya.

19

---

* **18:21** Ya bu ndi na-enweghi anya ukwu

Umụ Izrel n'ugwu Sainai

¹ N'ọnwa nke atọ, site n'oge ndị Izrel hapụchara obodo Ijipt, n'ụbọchị ahụ, ha bīaruru ọzara Sainai.

² Ọ bụ site na Refidim ka ha sị bīaruo ọzara Sainai, mee ebe obibi ha n'ebe ahụ, n'akụkụ ugwu Sainai.

³ Mosis rigooro n'elu ugwu ahụ izute Chineke. Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ sitere n'elu ugwu ahụ kpọ Mosis oku sị ya, "Otu a ka ị ga-esi gwa ụlọ Jekọb okwu. Ị ga-akọrọ umụ Izrel:

⁴ 'Unu onwe unu ahụla ihe m mere ndị Ijipt, hụkwa otu m siri buru unu na nku ugo,* si otu a, dọtara unu onwe m.

⁵ N'ihia nke a, ọ buru na unu ga-erubere m isi nke oma ma debe ọgbugba ndu m, unu ga-abu ihe onwunwe nke m di oke onuahia. N'ezie, uwa niile bu nke m,

⁶ ma unu ga-aburu m alaeze ndi nchujaja, na mba di nsọ.' Okwu ndi a ka ị ga-agwa umụ Izrel."

⁷ Mosis gara kpokota ndi okenye ndi Izrel, gwa ha okwu niile nke ONYENWE ANYI nyere ya n'iwu.

⁸ Ndi mmadu niile a jikwa otu olu zaghachi ya si, "Ihe obula ONYENWE ANYI kwuru ka anyi ga-eme." Mosis gwara ONYENWE ANYI ihe niile ndi Izrel kwuru.

⁹ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si, "Lee, agaje m izute gi n'ime igwe ojii gbara ochichiri. Achoro m ka umu Izrel niile were nti ha nuru

---

* **19:4** Ọ bụ na nku ka nne ugo na-ebu umu ya ma ọ na-erughari n'elu Dit 32:11.

mgbe m ga-agwa gi okwu, ọzọkwa, ka ha kwerekwa na gi ruo mgbe niile.” Mosis gwara ndi Izrel niile okwu nke ONYENWE ANYI gwara ya.

¹⁰ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu ọzọ si, “Ridakwuru ndi m, doo ha nsọ taa na echi. N’ihi na nke a ga-abu nkwado ha izute m. Ka ha saa uwe ha mmiri,

¹¹ jikerekwa n’ubochi nke ato. N’ihi na m garidata n’elu ugwu Sainai n’ihu mmadu niile.

¹² I ga-akpa oke n’ebe ha na-agaghi agafe. Nye ha iwu si ha, ‘Kpacharanu anya ka unu ghara ibia ugwu ahụ nso, maobu metu ala ugwu ahụ aka. N’ihi na onye o buła meturu ugwu ahụ aka aghaghi inwu.’

¹³ Agaghi emetu onye mmebi iwu ahụ aka, kama, a ga-eji nkume tugbuo ya, maobu e were akụ gbagbuo ya, maobu mmadu maobu anumanu, o gaghi adi ndu. Mmadu obula agaghi abiaru ugwu ahụ nso, ruo mgbe ha nuru opi nke a ga-afu. Mgbe ahụ, ha nwere ike bia nso ugwu ahụ.”†

¹⁴ Ya mere, Mosis si n’ugwu ahụ ridakwuru umu Izrel. O doo ndi mmadu ahụ nsọ. Ha niile ji mmiri saa uwe ha.

¹⁵ Mosis doro ha aka na nti si ha, “Jikerenu n’ubochi nke ato. Nwoke na nwanyi enwekwala mmekorita obula.”

¹⁶ Mgbe o ruru n’ututu ubochi nke ato ahụ, oke igwe ojii kpuchiri elu ugwu ahụ. Amuma malitere na-egbuke, egbe eluigwe malitekwarara

---

† **19:13** Eron na umu ya ndi ikom abuo, na iri ndi okenye Izrel asaa ahụ nwere ike irigoro ugwu ahụ. Ọpu 24:1,9-10.

igba. N'ikpeazu, opi ike dara. Mmadu niile turu egwu, makwa jijiji.

¹⁷ Mosis duuru ndi mmadu ahụ niile si n'ulo ikwu ha puta gaa izute Chineke. Ha niile guzokwara n'ala ugwu ahụ.

¹⁸ Mgbe ahụ, anwuru oku kpuchiri ugwu Sainai. Ma lee! ONYENWE ANYI ridatara dika ire oku n'elu ugwu ahụ. Anwuru oku rigoro elu dika anwuru oku nke ohia na-ere oku. Ala oma jijiji di ukwu dakwasikwara ugwu ahụ.

¹⁹ Mgbe opi ike ahụ na-ada ike ike, Mosis malitere igwa Chineke okwu. Chineke zaghachiri Mosis okwu site n'olu dara uda dika egbe eluigwe.

²⁰ ONYENWE ANYI ridatara biaruo n'elu ugwu Sainai. O gwara Mosis ka o rigota bia zute ya. Mosis rigoro n'elu ugwu ahụ ijekwuru Chineke.

²¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si, "Rida gaa doo ndi mmadu ahụ aka na nti ka ha ghara igafe oke ala ahụ biaruo nso ihu ONYENWE ANYI anya ka ha ghara ila n'iyi.

²² O buladi ndi nchujaja ndi chorọ ibiaru ONYENWE ANYI nso aghaghị ido onwe ha nso. Ma o bughị otu a, ONYENWE ANYI ga-eme ka ha niile nwuo."

²³ Mosis zaghachiri ONYENWE ANYI si, "Ndi mmadu agaghị arigota n'ugwu Sainai n'ihia na gi onwe gi adoola anyi aka na nti si, 'Kpaanu oke gburugburu ugwu a, doo ya nso.'" "

²⁴ Ma ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si: "Gbada gaa kpogota Eron ka gi na ya soro rigota n'elu ugwu a. Ma lezie anya ka ndi nchujaja na ndi Izrel ghara irigota n'ebe a ibiakwute

ONYENWE ANYI, ma o bughị otu a, o ga-eji ike laa ha n'iyi."

²⁵ Ya mere, Mosis ridakwuru ndi Izrel ga gwa ha.

20

Iwu Iri

¹ Chineke kwuru okwu ndi a niile si:

² "Mu onwe m bu ONYENWE ANYI Chineke unu, onye kpoptara unu site n'Ijpt, bu ala nke ibu ohu.

³ "I gaghị enwe chi ozọ tinyere m.

⁴ Gi emerela onwe gi arusi a piri api, n'oyiyi nke udi obula nke yiri ihe di n'elugwe maobu nke yiri ihe di n'owa, n'okpuru ya maobu n'ime mmiri, n'okpuru uwa.

⁵ Gi akpola isiala nye ha, efekwala ha ofufe, n'ihina mu onwe m bu ONYENWE ANYI Chineke gi, abu m Chineke ekworo. Onye na-ata umu na umu umu ahuhu, n'ihina ajo omume nke ndi muru ha, o buladi ruo n'ogbo nke ato na nke ano, nke ndi ahu kporo m asi.

⁶ Ma na egosi ihunanya nye puku ogbo niile nke ndi huru m n'anya, bu ndi na-edebe ihe niile m nyere n'iwu.

⁷ Gi ejikwala aha ONYENWE ANYI bu Chineke gi eme ihe efu, n'ihina ONYENWE ANYI agaghị agu onye ji aha ya eme ihe efu dika onye ikpe na-amaghị.

⁸ Cheta ubochi izuika site n'ido ya nsọ.

9 N’ime ụbọchị isii ka ị ga-eje ozi ị niile. Ọ bụkwa n’ime ha ka ị ga-aruzu ọrụ ị niile.

10 Ma ụbọchị nke asaa bụ ụbọchị izuike nke ONYENWE ANYỊ Chineke ị. Ị gaghị arụ ọrụ ọbụla n’ụbọchị ahụ, ị onwe ị, nwa ị nwoke na nwa ị nwanyi, onye ọrụ ị nwoke, onye ọrụ ị nwanyi, maọbụ anụ ụlọ ị ọbụla, ọbụladi onye ọbia bi n’obodo ị.

11 N’ihi na ọ bụ n’ime ụbọchị isii ka ONYENWE ANYỊ kere eluigwe na ụwa, na oke osimiri, na ihe niile ị n’ime ha. O zuru ike n’ụbọchị nke asaa. N’ihi nke a ONYENWE ANYỊ gọziri ụbọchị nke asaa doo ya nsọ, ka ọ buru ụbọchị izuike.

12 Sọpuru nne ị na nna ị, ịka ONYENWE ANYỊ Chineke ị nyere ị n’iwu, ka ụbọchị ndu ị ị ogologo n’ala ahụ nke ONYENWE ANYỊ Chineke ị na-enye ị.

13 Ị egbula mmadu.

14 Ị akwala iko.

15 Ị ezula ohi.

16 Agbala ama ụgha megide onye agbataobi ị.

17 Ị enwela anya ukwu n’ebe ụlọ onye agbataobi ị ị. Ị enwekwala anya ukwu n’ebe nwunye onye agbataobi ị ị, maọbụ ohu ya nwoke maọbụ ohu ya nwanyi, ehi ya maọbụ inyinya ibu ya, ma ọ bụkwanu n’ihe ọbụla nke onye agbataobi ị nwere ị.”

18 Mgbe ị Izrel huru egbe eluigwe, na amuma oku, na opi ike, hukwa ugwu ahụ ka o juputakwara n’anwuru oku, ha mara jijiji n’ihi egwu. Ha guzoro n’ebe ị anya,

19 sị Mosis, “Biko ka gị onwe gị gwa anyị okwu, anyị ga-anụ ma ka Chineke gharakwa ịgwa anyị okwu, ma ọ bughị ya, anyị ga-anwụ.”

20 Mosis siri ndị Izrel, “Unu atụkwala ụjọ, n’ihi na Chineke bịaara ịnwale unu ime ka unu na-atụ ya egwu mgbe ọbụla ka unu ghara imehie megide ya.”

21 N’ihi nke a, mmadụ niile guzoro n’ebe dị anya site n’ugwu ahụ. Ma Mosis bara n’ime igwe ojii ahụ, ebe Chineke n’onwe ya nọ.

Iwu megidere ikpere arụsị

22 ONYENWE ANYỊ gwara Mosis okwu sị ya, “Gwa ụmụ Izrel okwu sị, ‘Unu onwe unu ahụla na m si n’eluigwe gwa unu okwu.

23 Unu emerela onwe unu chi ọzọ tinyere m, chi ọlaocha maọbụ chi ọlaedo. Unu emerela onwe unu ha.

24 “ ‘Ebe ịchụ aja unu ga-ewuru m ga-abụ nke unu ji naanị aja wuo. N’ebe ahụ ka unu ga-achuru m aja nsure oku na aja udo. Unu ga-ejikwa igwe ewu na aturu, na ehi churo m aja. Unu ga-ewuru m ebe ịchụ aja naanị ebe ọbụla m mere ka aha m buru ihe a na-asopuru, n’ebe ahụ ka m ga-abia gozie unu.

25 Ọ buru na unu ewuo ebe ịchụ aja nkume, unu ejikwala nkume a wara awa, n’ihi na unu ga-eme ka ọ ghara idi nso ma ọ buru na unu ejiri ngwa oru wagharia nkume ya.

26 Unu ejila ihe nrigo gbagoro n’ebe ịchụ aja m, ka a ghara ikpughe oto unu n’elu ya.’

21

Iwu ndi ozo di iche iche

¹ “Ndi a bu iwu i ga-edebe n’ihu ha.

Ndi ohu bu ndi Hibru

² “O buru na i goro ohu onye Hibru, o ga-agbara gi odibo afo isii. Ma n’afu nke asaa, o ga-abu onye nwere onwe ya laakwa n’akwughi ugwo obula.

³ O buru na sooso ya biara, sooso ya ga-ala, ma o buru na o nwere nwunye tupu o buru ohu, ya na nwunye ya ga-eso ala.

⁴ O buru na nna ya ukwu kponyere ya nwunye onye mutaara ya umu ndi ikom na umu ndi inyom, nwanyi ahụ na umu ya ga-abu nke nna ya ukwu, naani nwoke ahụ ga-enwere onwe ya.

⁵ “Ma o buru na ohu ahụ asi, n’ezie, ‘Ahuru m onyenwe m na nwunye m na umu m n’anya, achoghi m inwere onwe,’

⁶ mgbe ahụ, onyenwe ya ga-eduru ya biakwute Chineke. Mgbe o kpobatasiri ya n’onu uzo, onyenwe ya ga-eji agiga dupuo nti ya.* Malite n’oge ahụ, o ga-abukwa ohu ya ruo ogwugwu ndu ya.

⁷ “A si na nwoke eree nwa ya nwanyi dika ohu, agaghi ala otu ndi ohu nwoke si ala.

⁸ O buru na ihe nwanyi ahụ amasikwaghi onyenwe ya, onye horo ya nye onwe ya, onyenwe ya ga-ekwere ka a gbaputa ya. Ma o

---

* **21:6** Otu omenaala ndi ala Siria na mba niile bi ha gburugburu na-eme, bu iji agiga dupuo mmadu nti. Mgbe a dupuru mmadu nti, o na-egosiputa na onye di otu a bu ohu onye ozo.

gaghị eresi ya ndị ọbịa. N'ihia na onyenwe ya emeela nwanyị ahụ ihe ọjọọ mgbe ọ juru na ọ gaghị alukwa ya ọzọ.

⁹ Ọ buru na ọ choro ka nwa ya nwoke luo ya dika nwunye ya, ọ ga-emeso ya dika omenaala si kwado e si emeso ndi bu nwaada.

¹⁰ Ọ burukwa na ọ luta ya dika nwunye nke aka ya, mesiakwa luta nwunye ọzọ, ọ gaghị akwusi inye ya uwe maobu ihe oriri. Ọ gaghị agonarikwa ya ihe obula kwesiri ya dika nwunye.

¹¹ Ọ buru na o mereghị ohu nwanyị a ihe ndi a, nwanyị a puru ihapu ya gaara onwe ya na-akwughị ugwo obula. Mgbe ahụ, ọ ga-enwerekwa onwe ya.

The ike na mmeru ahụ

¹² “Ozokwa, ọ buru na mmadu etigbuo mmadu ibe ya, aghaghị ime ka onye di otu a nwuo.

¹³ Ma ọ buru na o mere ya na-amaghị ama, ọ burukwa na Chineke kwagidere omume di otu a, mgbe ahụ, a ga-ahoputara ya ebe ọ ga-agbaga, jee zere ndu.

¹⁴ Ọ burukwa na onye obula akpachara anya jiri aghugho gbuo mmadu ibe ya, a ga-adoputa ya, ọ buladi site n'ebe ichu aja m, gbuo ya.

¹⁵ “Ọ buru na onye obula etie nna ya maobu nne ya ihe, a ghaghị ime ka onye di otu a nwuo.

¹⁶ “Onye obula tooro mmadu ibe ya, ma o rere ya n'ahia, maobu na a choputara ya n'aka ya, a ga-eme ka onye di otu a nwuo.

¹⁷ “Aghaghị ime ka onye obula ga-akpo nna ya maobu nne ya iyi nwuo.

18 “O buru na mmadu abuo aluo ogo ma otu n’ime ha ewere nkume maobu osisi tie onye nke ozo. O buru na o nwughị, kama na o meruru ahụ, dinaakwa n’ihe ndina ya,

19 o buru na onye ahụ ebilie were mkpara ya na-ejeghari, ikpe agaghị ama onye ahụ tiri ya ihe, kama o ga-akwu ugwo ihe onye ahụ ji gwoo onwe ya, na oge onye ahụ o tiri ihe ji noo n’ihe ndina, ruo mgbe ahụ ya ga-adị mma.

20 “O buru na ohu obula anwuo site n’ihe otiti nke onyenwe ya tiri ya, ma ohu ahụ o bu nwoke maobu nwanyị, a ga-adọ onyenwe ya aka na ntị site n’inye ya ntaramahuhu.

21 Otu o di, o buru na ohu ahụ di ndu n’ubochi mbu, maobu n’ubochi nke abuo, a gaghi enye onyenwe ya ntaramahuhu n’ihi na ohu ahụ bu akụ ya.

22 “O buru na mmadu abuo esite n’ilu ogo ha meruo nwanyị di ime ahụ, mee ka ime ahụ puo, ma nwanyị ahụ emerughị nnukwu ahụ, di nwanyị ahụ ga-anara site n’aka onye ahụ meruru nwunye ya ahụ ihe niile obula o kwuru na a ga-akwu ya, bukwa nke ndi na-ekpe ikpe kpebiri.

23 Ma o buru na nwanyị ahụ a nwuo n’ihi mmeru ahụ ahụ e meruru ya, a ga-eme ka nwoke ahụ meruru ya ahụ nwuo.

24 O buru na o bu anya ka a kupo, anya n’onodu anya. O burukwa otu eze ka e tipuru, eze n’onodu eze. Otu ahụ kwa, aka n’onodu aka, ukwu n’onodu ukwu.

25 İda oku n’onodu İda oku, onya mma, n’onodu onya mma, ihe otiti n’onodu ihe otiti.

26 “Ọ buru na mmadu obula esite n’ihe otiti o tiri ohu ya kukpoo ya anya, a ga-eme ka ohu ahụ nwere onwe ya, maobu ohu nwoke maobu ohu nwanyi, n’ihi na o jirila anya ya gbara onwe ya.

27 Ọ buru na mmadu obula etipu eze ohu ya nwoke maobu ohu ya nwanyi, a ga-eme ka ohu ahụ nwere onwe ya n’ihi eze ya nke e tipuru.

28 “Ọ buru na ehi ejiri mpi ya soda mmadu si otu a mee ka onye ahụ nwuo, a ga-atugbu ehi ahụ na nkume. Mmadu obula agaghi erikwa anu ehi ahụ. Ma a ga-agu onyenwe ehi ahụ dika onye ikpe na-amaghi.

29 Ọ buru na ehi ahụ na-asokari ndi mmadu mpi mgbe niile, agaghi eri anu ya. Kama, o buru na adoola onyenwe ya aka na nti banyere ehi ahụ otutu oge, ma o meghi ihe obula banyere ya, a ga-eme ka ehi ahụ na onyenwe ya nwuo.

30 Ma o buru na ndi nwe mmadu achoo ka a kwuo ha ugwo kama igbu onyenwe ehi ahụ, ndi ikpe ga-ekpebi ego ole onyenwe ehi ga-akwu ha.

31 Otu a ka a ga-esikwa kpee ikpe nke ga-aputa ma o buru na ehi asoda nwokorobia maobu nwaagboghobu obula.

32 Kama o buru na ehi asoda ohu nwoke maobu ohu nwanyi, onyenwe ehi ahụ ga-akwu onyenwe ohu ahụ iri mkpuru olaocha ato.† Emesia, a ga-eji nkume tugbuo ehi ahụ.

33 “Ọ buru onye obula meghere olulu maobu gwuo olulu, ghara imechi ya, nke mere na ehi mmadu maobu inyinya ibu adaba n’ime ya,

---

† 21:32 Iri mkpuru olaocha ato bu onuahia a na-ere maobu jiri zuta ohu. Zek 11:12,13; Mat 26:13; 27:3,9

³⁴ onye ahụ gwuru olulu ahụ ga-akwụ onyenwe anụ ụlọ ahụ ọnuogugụ ego o jiri zuta ya. Mgbe ahụ ọ ga-eburu ozu anụ ahụ nwuru anwu.

³⁵ “Ọ bụrụ na oke ehi mmadu emeruo oke ehi onye ozọ ahụ, emesia ehi di otu a anwuo, a ga-ere ehi nke di ndu, kewaa ego ya uzọ abuo. Otu a kwa, a ga-ekewa ehi nke nwuru anwu, nye mmadu abuo ahụ otu uzọ otu uzọ.

³⁶ Ọ bụrụ na amaara na oke ehi ahụ na-asọ mpi mgbe niile n’oge gara aga, ma onyenwe ya emeghi ihe obula banyere ya, ọ ga-akwuzu ugwo ehi ahụ nwuru anwu. Emesia ehi ahụ nwuru anwu ga-aburu nke ya.

22

Nchekwa akụ na nkwughachi

¹ “Ọ bụrụ na mmadu ezuru ehi maobu aturu gbuo ya, maobu ree ya, ọ ga-akwughachi ehi ise n’onodu ehi ahụ. N’onodu otu aturu o zuuru, ọ ga-akwughachi aturu ano.

² “Ọ bụrụ na e jide onye ohi mgbe ọ na-egbuka ulọ onye ozọ, ọ burukwa na e tigbuo ya, mee ka ọ nwuo, iwu ejideghị onye ahụ gburu ya.

³ Kama ọ bụrụ na e tigburu onye ahụ mgbe chi bocharala, omuma ikpe ga-adiri onye ahụ tigburu ya.

“Ọ bụrụ na e jide onye ohi, a ga-eme ka ọ kwughachi ihe o zuru n’ohi. Ọ bụrụ na o nweghi ike kwughachi, a ga-ere ya dika ohu, jiri ego e retara kwuo ugwo o ji.

4 Ọ buru na a choṭa ihe o zuru n'aka ya, maobu ehi, maobu inyinya ibu, maobu aturu, o ga-akwughachi onuahia ya okpukpu abuo.

5 “Ọ buru na mmadu akpachara anya hapu anu ulo ya ka o gaa taa nri n'ubi maobu n'ubi vaini, maobu n'ubi onye ozo, onyenwe anu ulo ahụ ga-akwu ugwo ihe niile anu ulo ya mebiri, ma ihe o ga-eji kwuo ugwo ahụ aghaghị ibu ihe oru ubi di mma nke o si n'ubi ya maobu n'ubi vaini ya weputa.

6 “Ọ buru na oku na-agba banye n'ogwu, repia ogbo oka di n'ubi mmadu maobu oka guzoro eguzo, ma o bukwanu ohia niile, onye ahụ tinwere oku ahụ ga-akwughachi ugwo ihe ahụ niile nke oku repiara.*

7 “Ọ buru na mmadu enye enyi ya maobu onye agbataobi ya ego, maobu ihe obula ka o debere ya, ma onye ohi agaa zuru ya site n'ulo ya, a si na e jide onye ohi di otu a, o ga-akwughachi ugwo ihe o zuru okpukpu abuo.

8 Ọ buru na a choputaghị onye ohi ahụ, onye nwe ulo ahụ aghaghị ibia n'ihu Chineke, ka a choputa maobu ya n'onwe ya setipuru aka were ihe ahụ, bu aku nke onye ozo kpatara.

9 Ọ buru na onye ehi ya, maobu inyinya ibu ya, maobu aturu ya, maobu uwe, maobu ihe obula furu efu, nke mmadu na-asi, 'Nke a bu ya.' Mmadu abuo ndi a ga-aga n'ihu ndi ikpe.† Onye obula ndi ikpe a mara ikpe‡ ga-akwughachi ibe ya ugwo okpukpu abuo.

---

* 22:6 Ọ bu osisi ogwu ogwu puru n'ohia ka a na-eji agba ubi ogige maobu gbachie uzo. † 22:9 Maobu, *Chineke* ‡ 22:9 Bu ndi nnochite anya Chineke

10 “Ọ buru na anu ulo mmadu nyere onye agbataobi ya n’aka idebe anwuo, maobu meruo ahụ, maobu gbafuo, ma anu ulo ahụ o bu inyinya ibu, maobu ehi, maobu aturu, maobu anu ulo ozo, o buru na o dighi onye huru mgbe ihe ndi a dakwasiri anu ulo ahụ,

11 mgbe ahụ, onye agbataobi ahụ e nyere anu ndi a n’aka idebe ga-anu iyi n’ihu ONYENWE ANYI. Iyi ahụ o nuru ga-egosi onyenwe anu ulo ahụ na o zughi ya n’ohi. N’ihi nke a, o gaghi akwughachi ugwo obula.

12 Ma o buru na o zuru anu ulo ahụ n’ohi site na nke agbataobi ya, o ghaghi ikwughachi ugwo niile nye onyenwe ya.

13 Ọ buru na anu ohia gburu ya, o ga-eweta ufodu n’ime anu ahụ a dogburu adogbu, iji gosi na anu ohia dogburu ya. § Ọ ga-esikwa otu a gbanari ikpe omuma. N’ihi nke a, o gaghi akwukwa ugwo obula n’ihi anu ulo ahụ.

14 “Ọ buru na mmadu agbaziri anu ulo site n’aka onye agbataobi ya, o buru na anu ulo ahụ anwuo, maobu meruo ahụ mgbe onyenwe ya na-anoghi n’ebe ahụ, onye ahụ a gbazinyere anu ulo ahụ ga-akwu ugwo ya.

15 Ọ buru na anu ulo ahụ no na nke onyenwe ya, onye gbaziri ya agaghi akwu ugwo obula. Ọ buru na a kwuru ego mgbazi obula n’isi anumanu a, onye gbaziri ya agaghi akwughachi ego obula, n’ihi na ego mgbazi o kwuru ka a ga-ewere dika ugwo.

Ibi ndu di ka o kwesiri

16 “O buru na nwoke arafuo nwaagboghọ na-amaghi nwoke,* site n’ime ka ha abuo dinaa, nwoke ahụ ga-akwu ugwo isi nwaagboghọ ahụ. O ga-alukwa ya dika nwunye ya.

17 O buru na nna nwaagboghọ ahụ ekwenyeghi ka nwoke ahụ luo ya, nwoke ahụ aghaghi ikwu ugwo isi nwaagboghọ ahụ.

18 “E kwesighi ihapu nwan yi mgbaasi ndu.

19 “Onye obula ya na anu obula dinakoro, e kwesiri ime ka o nwuo.

20 “Onye obula churu aja nye chi ozo ma o bughị naani ONYENWE ANYI, a ga-eme ka o nwuo.

21 “O kwesighi ka mmadu obula mesie onye obia ihe ike n’uzo obula. Unu aghaghi icheta na unu bu ndi obia n’ala Ijpt.

22 “Unu emegbula nwan yi obula di ya nwuru, maobu onye obula na-enweghi nne na nna.

23 Unu megbuo ha, mee ka ha tikuo m, aga m anu mkpu akwa ha, nyere ha aka.

24 Mgbe ahụ, iwe m di oke oku ga-eripia unu. Aga m ejikwa mma agha tigbuo unu. Ndi nwunye unu ga-aghokwa ndi inyom na-enweghi di, umu unu ga-abukwa ndi na-enweghi nna.

25 “O buru na i gbazinyere onye Hibru ego, onye bu nwa mgbei, i gaghị anara ya omurunwa.

26 O buru na i nara ya uwe ya n’ihi ego ahụ i gbazinyere ya, ekwela ka uwe ahụ nogide n’aka gi ruo mgbe anwu dara.

27 N’ihi na uwe ahụ nwere ike buru naani ihe o nwere, maobu uwe o ga-eji rahụ ura. O buru na i zighachighi ya, o tikuo m site n’ikwa akwa,

---

* 22:16 Dit 22:28-29

aga m anuru mkpu akwa ya, n'ihhi na abụ m onye obi ebere.

²⁸ “Ekwulula aha Chineke, abụkwala onye n'achị ndị gị ọnu.

²⁹ “Atufukwala oge ọbula n'ikwughachi onyinye unu kwesiri inye. Maọbụ nke mkpuru ala ubi gị, na nke mmanya vaini gị, na ụgwọ i kwesiri ikwu.

“I ghaghị inye m nwa gị nwoke e buru ụzọ mụọ.

³⁰ Otu a ka i ga-emekwa banyere mkpuru mbu nke ehi gị na aturu gị. I ga-ewebata ya nye m n'ubochi nke asato site n'oge a muru ha, mgbe i hapusiri ha nne ha ubochi asaa.

³¹ “Unu ga na-aburu m ndi di nsọ. N'ihhi nke a, wezuganu onwe unu n'ebe anu a dogburu adogbu di. Unu erikwala anu di otu a, kama tupuru nu ya nkita.

23

Ikpe ziri ezi na inwe obi ebere

¹ “I gaghị agbasa akuko ụgha ọbula. Esokwala mmadu ojojo nwekojo ihe ọbula site n'igba ama i maara na o bughị eziokwu.

² “I gaghị eso igwe mmadu mee ihe ojojo. Mgbe i na-agba akaebe n'uloikpe, i gaghị esonye igwe mmadu ndi na-atughari ikpe ziri ezi.

³ N'ebe nwa ogbenye no, i gaghị ekpelara ya n'oge ikpe n'ihhi na o bu nwa ogbenye.

⁴ “O buru na i hu ehi, maobu inyinya ibu nke kpafuru akpafu, o burukwa na o bu nke onye iro gi, duru ya dulatarara onye iro gi ahụ.

⁵ O buru na i hu onye kporo gi asi ka o nagbali iwelite inyinya ibu ya nke dara n'ihu ibu di arọ o bu, elefula ya anya, kama gaa nyere ya aka bulite inyinya ahụ.

⁶ “Ewezugala ikpe ziri ezi n'ebe ndi ogbenye no, n'ihu onodu ogbenye ha.

⁷ Ebola mmadu ibe gi ebubo ugha. Esonyekwala gbuo onye aka ya di ocha, maobu onye name ihe ziri ezi. N'ihu na mu onwe m agaghi ahapu onye na-emebi iwu na-ataghi ya ahuhu kwesiri ya.

⁸ “Erikwala ngari, n'ihu na iri ngari na-eme ka ndi na-ahu uzọ kpuo isi, meekwa ka okwu onye aka ya di ocha gbagọo agbagọ.

⁹ “Abukwala onye na-emegbu ndi obia, n'ihu na i maara ihe banyere onodu ndi obia nke oma. Gi onwe gi burii obia n'Ijpt.

Iwu maka Ubochi nke asaa na afọ nke asaa

¹⁰ “Afọ isi ka i ga-agma mkpuru n'ala ubi gi, ghookwa ihe omume ya.

¹¹ Ma n'afọ nke asaa, arula oru obula n'ala ahụ ozo, hapu ka ala ahụ zuru ike. Mgbe ahụ ndi ogbenye n'etiti unu ga-aga n'ebe ahụ weta ihe oriri. Mkpuru ndi ozo foduru ga-adiri umu anu ohia di iche iche. Iwu ndi a ga-adiri ubi vaini na ubi oliv unu niile.

¹² “I ga-aru oru gi niile n'ime ubochi isii. I ga-ezukwa ike n'ubochi nke asaa. Izuike a ga-adikwara ehi gi na inyinya ibu gi, na ndi ohu gi no n'ezinaulo gi na ndi obia niile bi n'etiti unu.

¹³ “Kpachapunu anya hu na unu mezuru ihe niile ndi a m gwara unu. Unu akpokwala chi ndi

ọzọ aha. Unu ekwuputakwala ihe banyere ha n'ọnu unu.

Mmemme atọ a na-eme kwa afọ

14 “Ugboro atọ n’afọ ka unu ga-emere m memme a.

15 “Meenu Mmemme Achicha na-ekoghi eko, ubochi asaa ka unu ga-eri achicha nke e jighi ihe na-eko achicha mee. Unu ga-eri ya na mgbe a kara aka, n’onwa Abib. N’ihi na o bu n’onwa ahụ ka unu si n’ala Ijipt puta.

“O dighi onye obula ga-agba aka efu bia n’ihu m.

16 “Mee Mmemme Owuwe Ihe ubi,* bu nke i ga-eji mkpuru mbu nke ihe niile i kuru n’ubi unu.

“Meekwanu Mmemme Nchikota Ihe, n’ogwugwu afọ obula.† Mgbe unu si n’ubi na-achibata mkpuru ubi unu niile.

17 “Ugbo atọ n’afọ ka ndi ikom niile ga-abia chee onwe ha n’ihu Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI.

18 “Unu etinyekwala ihe obula nke nwere ihe na-eko achicha n’ime ya, mgbe unu na-achu obara nke aja n’ihu m.

“Maobu hapu abuba nke aja memme m ka o digide ruo ututu.‡

---

* **23:16** Aha ọzọ a na-akpo memme owuwe ihe ubi bu memme Izu, guo ya n’akwukwo Ọpu 34:22, n’ihi na o bu izu asaa, mgbe Mmemme Ngabiga gafesiri ka a na-eme ya. O bukwa n’ogwugwu owuwe ihe ubi. † **23:16** Mmemme nchikota mkpuru bu ihe na-egosi na e wechaala ihe ubi. Dit 16:13 ‡ **23:18** Ya bu chi obubo

19 “Wetanu mkpuru mbu niile nke ala ubi unu, bu ndi kachasi mma, n’ulo ONYENWE ANYI bu Chineke unu.

“Unu esikwala nwa ewu n’ime mmiri ara nne ya. §

Nkwa onye ga-edu ha

20 “Lee, ana m eziga mmuo ozi n’ihu unu, ichebe unu n’ije unu nakwa ikpobatakwa unu n’ebe ahụ M doziri nye unu.

21 Geenụ ya nti, nrukwa olu ya. Unu enupukwarala ya isi, n’ihi na o gaghị agbaghara njehie unu niile, n’ihi na Aha m di n’ime ya.

22 O buru na unu elezie anya nke oma, gee ya nti, mee ihe niile m nyere unu n’iwu, mgbe ahụ, mu onwe m ga-abukwara ndi iro unu onye iro, megidekwa ndi na-emegide unu.

23 Mmuo ozi m ga-ejekwa n’ihu unu, ikpobatakwa unu n’ala ndi Amorait, na ndi Het, na ndi Periz, na ndi Kenan, na ndi Hiv, na ndi Jebus. Aga m ehichapu obodo ndi a niile.

24 Unu agaghị akpo isiala nye chi ha niile. Unu efekwala ha, maobu gbasoro omenaala ha. Kama, kwatuonu ha. Tipiasiakwanu ebe nkume nso* niile nke chi ha.

25 Ma unu ga-efe ONYENWE ANYI bu Chineke unu. Mgbe ahụ, ngozi ya ga-adikwasị nri unu na mmiri onu nu unu. Aga m ewezugakwa oria n’etiti unu.

---

§ 23:19 Otu n’ime omenaala di n’usoro ofufe ndi Kenan bu isi nwa ewu n’ime mmiri ara nne ya. Dit 14:21 * 23:24 Ebe a manyere ogidi, ka e ji amata ebe bu ebe ichu aja ha.

²⁶ Nwanyị aga na nwanyị ime ya na-apụ agaghị adị n'ala unu. Aga m emekwa ka unu nwee ogologo ndụ.

²⁷ “Aga m ezipu oke ụjọ m ka ọ nọrọ unu n'ihu tinye ọgbaaghara n'ime mba niile unu ga-ezute. Aga m eme ka ndị iro unu tugharịa gbaa ọsọ.

²⁸ Ọzọkwa, aga m eziga ebu ka ọ chụpụ ndị Hiv na ndị Kenan na ndị Het site n'ụzọ unu.

²⁹ Ma agaghị m achụpụ ha n'otu afo, n'ihị na nke a ga-eme ka ala ahụ niile togboro n'efu, ụmụ anụ ọhia a baa ụba karịa unu.

³⁰ Ma aga m achụpụ ha nwantinti nwantinti, tutu ruo oge unu ga-adị otutu, mgbe ọnụogugu unu ga-akarị nke ha ukwu, mgbe unu ga-ejuputa ala ahụ niile.

³¹ “Aga m etinye oke ala unu site n'Osimiri Uhie ruo n'osimiri Mediterenja, sitekwa n'ozara ruo n'osimiri Yufretis. Aga m enyefe ndị niile bi n'ala ahụ n'aka unu. Unu ga-achụpukwa ha.

³² Unu na ha agbala ndụ ọbula. Unu na chi ha enwekwala mmekọ ọbula.

³³ Unu ekwela ka ha biri n'ala unu, ma ọ bughị ya, ha ga-eme ka unu mehie megide m, n'ihị n'ife chi ha dị iche iche aghaghị iburu unu ihe ịma n'onyanya.”

24

Mmesi ike nke ọgbugba ndụ ahụ

¹ Ọ gwara Mosis si, “Rigokwute ONYENWE ANYI, gi na Eron, na Nadab, na Abihu, na mmadu iri asaa site na ndi okenye Izrel. Ma unu ga-efe ofufe site n'ebe di anya.

² Emesĩa, ọ bu naanị Mosis ga-abj̄arute ONYENWE ANYỊ nso. Ndi nke ọzọ agaghị abj̄aru nso. Ndi mmadu ndi ọzọ agaghikwa eso ya rigota.”

³ Mgbe ahụ, Mosis bj̄ara gwa ndi Izrel okwu niile na iwu niile ONYENWE ANYỊ nyere. Ha niile zaghachiri ya n’otu olu si, “Anyi ga-emezu ihe niile ONYENWE ANYỊ kwuru.”

⁴ Mosis deturu ihe niile ONYENWE ANYỊ kwuru.

N’isi ututu echi ya, o biliri wuo ebe ichu aja na ndida ugwu ahụ. O gwunyere ogidi nkume iri na abuo nke nochiri anya ebo iri na abuo umu Izrel.

⁵ Mosis ziputara umu okorobia Izrel, ndi churu aja nsure oku ma werekwa umu oke ehi chuo aja udo nye ONYENWE ANYI.

⁶ Mosis tinyere okara obara ehi ndi ahụ n’ime efere. Ma o fesara okara obara nke foduru n’elu ebe ichu aja ahụ.

⁷ Emesĩa, Mosis guzoro n’ebe ahụ guputa na nti mmadu niile, ihe di n’Akwukwo Ogbugba ndu ahụ. Mgbe umu Izrel nuru ya, ha weere otu olu kwuo si, “Anyi anula, anyi ga-eme ihe niile ONYENWE ANYI kwuru. Anyi ga-erube isi.”

⁸ Mgbe ahụ, Mosis weere obara ahụ di n’ime efere, fesaa ya n’ahụ ndi ahụ niile, si, “Nke a bu obara ogbugba ndu ahụ nke di n’etiti unu na ONYENWE ANYI, dika okwu niile ndi a si di.”

⁹ Mosis rigoro n’elu ugwu, ya na Eron, na Nadab na Abihu, na mmadu iri asaa site na ndi okenye Izrel.

¹⁰ Ha huru Chineke nke Izrel. N’okpuru ukwu ya abuo, e were ihe dika ebe nzokwasị ukwu

nke e ji nkume safai mee. Nkume ndi a na-enwukwa ezi onwunwu dika mbara eluigwe.

¹¹ O bu ezie na ndi okenye Izrel huru Chineke anya ma o laghi ha n'iyi. Kama o mere ka ha noo n'ihu ya rie, nuo.

¹² Mgbe nke a gasiri, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si, "Rigota, biakwute m n'elu ugwu, nodukwa ebe ahụ, maka na aga m enye gi mbadamba nkume nke iwu na ukpuru di na ya, nke m ji aka m dee maka i ji kuziere ha."

¹³ Mosis biliri, ya na Joshua onye na-agara ya ozi. Mosis n'onwe ya rigokwara n'elu ugwu Chineke.

¹⁴ O gwara ndi okenye Izrel okwu si, "Cherenu anyi n'ebe a tutu ruo mgbe anyi galaghachikwute unu. Unu na Eron na Hua no, onye obula nwere nsogbu jekwuru ha."

¹⁵ Ngwangwa, Mosis rigoro n'elu ugwu ahụ, oke igwe ojii kpuchiri ugwu ahụ niile,

¹⁶ ebube ONYENWE ANYI kpuchikwara elu ugwu ahụ. O bu ubochi isii ka igwe ojii kpuchiri ugwu ahụ. N'ubochi nke asaa, ONYENWE ANYI sitere n'etiti igwe ojii ahụ kpoo Mosis oku.

¹⁷ Ma n'ebe ndi Izrel no, ebube ONYENWE ANYI na-enwu dika oku na-achọ irechapu ugwu ahụ.

¹⁸ Mosis banyere n'ime igwe ojii ahụ mgbe o na-arigo ugwu ahụ. O nogidere n'elu ugwu ahụ iri ubochi ano, ehie na abali.

25

Onyinye maka owuwu ulo nzute

¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis si,

² “Gwa ụmụ Izrel ka ha wetara m onyinye. Ị ga-anabatara m onyinye ahụ site n’aka nwoke ọbụla onye o meturu n’obi inye onyinye a.

³ “Ndi a bu Onyinye i ga-anata n’aka ha:

“ọlaocha, ọlaedo na bronz.

⁴ Ogho na-acha anunu anunu, nke odo odo, nke uhie uhie, nke ezi akwa ọcha, na nke aji ewu;

⁵ akpukpo anu ebule e sijiri uhie uhie, akpukpo ehi mmiri, na osisi akashia;

⁶ mmanu oliv nke a ga-etinye n’iheoku, uda isi utu a na-etinye na mmanu nsu, na uda na-eme ka aja nsure oku na-esi isi utu;

⁷ nkume oma oniks, na nkume ndi ozo a na-ahionye n’efood,* na nke a na-ahionyekwa n’ihe mgbochi obi.

⁸ “Mee ka ha wuoro m ebe nsu. Mu onwe m ga-ebikwa n’etiti ha.

⁹ Wuo ulu nzute a na ihe icho ya mma niile, ka o buru otu ihe dika oyiya m ga-egosi gi.

Igbe ogbugba ndu

¹⁰ “Ha ga-eji osisi akashia wuo igbe ogbugba ndu nke idi ogologo ya ga-abu otu mita na sentimita iri. Obosara ya bu sentimita iri isii na asato. Ila elu ya ga-abukwa sentimita iri isii na asato.

---

* **25:7** Efood bu uwe di nso nke onyeisi nchaja na-eyi. Ọpu 28:4,6-14

11 Machie ọlaedo a nuchara anucha n'ime na azu ya niile, jiri ọlaedo kpuo ihe gburugburu akuku ya niile.

12 Kpuo mgbaaka ọlaedo anọ maka ya, kwunye ha n'ukwu anọ ya, ya bu mgbaaka abuo n'otu akuku, mgbaaka abuo n'akuku nke ozo ya

13 Jirikwa osisi akashia mee mkpara ogologo. Emesia, were ọlaedo machie mkpara ndi a.

14 I ga-etinye mkpara ndi ahụ n'ime mgbaaka ahụ di n'akuku igbe ahụ, ka o buru ihe iji na-ebu ya.

15 N'ihia nke a, mkpara ọlaedo ndi ahụ ga-adigide n'ime mgbaaka ọlaedo igbe a oge niile.

16 Ya mere, mgbe a rusiri igbe ogbugba ndu ahụ, tnye Ihe Ama ahụ m nyere gi n'ime ya.

17 "I ga-ejikwa ọlaedo a nuchara anucha mee ihe mkpuchi igbe ogbugba ndu ahụ. Ogologo ya ga-adị nzo ukwu anọ. Obosara ya ga-abu nzo ukwu abuo na okara.

18 I ga-eji ọlaedo a nuchara anucha, nke e tipjara etipja kpuo cherubim abuo na nsotu abuo nke ebe mkpuchi ahụ.

19 Ruo otu cherub n'otu nsotu, otu cherub na nsotu nke ozo; mee ka cherubim ndi a na okwuchi igbe ahụ buru otu na nsotu abuo ahụ.

20 Cherubim ndi a ga-agbasa nku ha laa elu, were ha na-ekpuchi okwuchi ahụ. Cherubim ndi ahụ ga-eche onwe ha ihu, na-ele anya n'ebe okwuchi ahụ di.

21 Tukwasị ihe mkpuchi ahụ n'elu igbe ogbugba ndu ahụ. Tinyekwa Ihe Ama ahụ m nyere gi n'ime igbe ahụ.

²² N'ebe ahụ, n'etiti cherubim abụọ ndị ahụ dị n'elu ihe mkpuchi igbe oğbugba ndụ, ka m ga-ezute gi, nye gi iwu niile ị ga-enye ndị Izrel.

Tebul na achicha di nso.

²³ “Jiri osisi akashia mee tebul nke ogologo ya ga-adị iri sentimita itoolu. Obosara ya ga-abụ iri sentimita anọ na ise. Ịla elu ya ga-abụ iri sentimita isii na asaa.

²⁴ Ị ga-eji ọlaedo a nuchara anucha machie ya nke oma, jirikwa ọlaedo kpuo onu onu ya gburugburu.

²⁵ Ị ga-etinye ihe njikota a kpuru akpu gburugburu onu onu ya, nke ga-aha ka otu obu aka† dimkpa. A ga-eji mpempe ọlaedo techie ihe njikota ahụ gburugburu.

²⁶ Kpuo mgbaaka ọlaedo anọ maka tebul ahụ, kwunye ha n'akuku anọ ahụ nke ukwu anọ ya.

²⁷ Mgbaaka ndị ahụ ga-adị nso nso, ihe njiko ahụ ka ha jide mkpara ndị ahụ, i ji ebu tebul ahụ.

²⁸ Jiri osisi akashia mee mkpara a ga-eji na-ebu tebul ahụ. Jiri ọlaedo techie ha.

²⁹ Ozokwa, jiri ọlaedo a nuchara anucha kpuo efere di iche iche, na iko di iche iche, na okwa di iche iche, nke e ji awupu onyinye.

³⁰ Dọkwasi achicha nke iche n'Ihu n'elu tebul ahụ, n'ihu m, oge niile.

Ihe idoba oriṅa

³¹ “Jiri ọlaedo a nuchara anucha kpuo ihe idokwasi oriṅa. Kpuo ukwu ala ala ya, na alaka

† 25:25 The dika inchi atọ

ya, mee ka iko ya niile yiri okoko osisi, na isi ya niile, na ifuru ya niile buru otu ya na ahụ ya.

32 Alaka isii ga-esite n'akuku abuo nke ihe idokwasị oriṅa ahụ waputa, alaka atọ n'otu akuku ya, alaka atọ n'akuku nke ozo.

33 Iko atọ e mere dika okoko osisi alumonḍ ya na ifuru, ya na okoko ya niile ga-adị n'otu alaka, iko atọ n'alaka nke ozo, otu a ka o ga-adị n'alaka isii niile ahụ na-awaputa site n'ihe idokwasị oriṅa ahụ.

34 N'elu ihe idoba oriṅa ahụ, o ga-adị iko anọ dika ifuru osisi alumonḍ, ya na ebe o si awaputa na okoko ya.

35 Otu isi ga-adikwa n'okpuru alaka abuo si n'etiti ihe idoba oriṅa ahụ puta. Isi nke abuo ga-adị n'okpuru alaka abuo nke ozo. Isi nke atọ ga-adị n'okpuru alaka nke atọ, ya bu ha niile alaka isii.

36 Isi nwaputa ya na alaka ya niile ga-adikotakwa onu, ha na ihe idokwasị oriṅa ahụ, nke e ji olaedo a nuchara anucha ruo.

37 "I ga-eme oriṅa asaa, doba ha n'elu ihe idokwasị iheoku ahụ, ka ha na-enye ihè naani n'ebe ihu ya.

38 Mkpa ya na ihe ikpakepu oku ya niile, ga-abu olaedo a nuchara anucha.

39 Olaedo a nuchara anucha nke di iri kilogram atọ na anọ ka a ga-eji kpuo ihe idokwasị oriṅa ahụ na ngwongwo ndi a niile.

40 Lezie anya hu na i mere ihe ndi a niile n'usoro ihe atu nke e gosiri gi n'elu ugu.

26

Ụlọ nzute

¹ “Rụọ ụlọ nzute nke ga-enwe akwa mgbochi iri, nke e ji ezi ogho na-acha anụnụ anụnụ, na ngwakọta anụnụ na uhie, na uhie uhie kpaa akwa ndị a. Onye orụ aka na-eme ñka kpanyekwara oyiya cherubim n’ime ha.

² Akwa mgbochi ndị a ga-aha n’otu. O nweghị nke ga-aka ibe ya. Ogologo akwa mgbochi ọbụla ga-abụ mita iri na abụọ na ọkara. Obosara ya bụ otu mita na sentimita asatọ.

³ Dụkọtaa akwa mgbochi ise n’otu, dükọtaakwa ise nke ọzọ n’otu.

⁴ Jiri akwa na-acha anụnụ anụnụ dūnye anya nko n’elu ọnụ akwa mgbochi nke otu ụzọ, otu a ka ị ga-emekwa na nsọtụ ọnụ akwa mgbochi nke ọzọ.

⁵ Dūnye iri anya nko ise n’otu akwa mgbochi, dūnyekwa iri anya nko ise n’ọnụ akwa mgbochi nke ọzọ. Mee ka anya nko ndị a chee ibe ha ihu.

⁶ Ị ga-emekwa iri nko ọlaedo ise, nke ị ga-eji jikọta akwa mgbochi abụọ ahụ n’otu, si otu a mee ka ụlọ nzute ahụ bụrụ otu.

⁷ “Ị ga-eji akpukpọ ajị ewu mee akwa mgbochi maka i ji kpuchie elu ụlọ nzute ahụ. Iri na otu ka ha ga-adị n’ọnuogụgụ.

⁸ Akwa mgbochi iri na otu ndị a ga-aha n’otu. Ọ ga-abụ mita iri na atọ na ọkara n’ogologo. Ebe obosara ya bụ otu mita na iri sentimita asatọ.

⁹ Dükọtaa ise n’ime akwa mgbochi ahụ. Debe ya iche. Dükọtakwa isii nke fọdurụ debekwa ya iche. Pịajie akwa mgbochi nke isii ụzọ abụọ n’ihu ụlọ nzute ahụ.

¹⁰ Dụnyekwa iri anya nko ise n'elu ọnu otu akwa mgbochi ndi ahụ. Meekwa otu ihe ahụ n'ọnu akwa mgbochi nke ọzọ e debere iche.

¹¹ Meekwa iri nko bronzi ise, mee ka nko ahụ baa n'anya nko nke ọzọ, i ji jikọta ụlọ nzute ahụ ka ọ buru otu.

¹² Ma banyere ogologo akwa mgbochi nke fọdurụ maka ụlọ nzute, ya bụ ọkara akwa mgbochi nke maputara, nke a ga-akwuba n'azu ụlọ nzute ahụ.

¹³ Akwa mgbochi ahụ ga-eji ihe ruru ọkara mita n'ogologo karia n'akuku abụọ. Ụma ndi a maputara ga-akwudata n'akuku abụọ nke ụlọ nzute ahụ ikpuchi ya.

¹⁴ I ga-eji akpukpo ebule e sijiri uhie uhie mee ihe mkpuchi maka ụlọ nzute ahụ, ya na akwa mkpuchi ọzọ nke e ji akpukpo ehi mmiri mee maka ikpukwasị n'elu ya.

¹⁵ "I ga-emere ụlọ nzute ahụ mbudo ibo osisi akashia, guzo ọtọ.

¹⁶ Mbudo ibo ọbụla ga-adị mita anọ na ọkara n'ogologo, dirikwa iri sentimita asaa n'obosara.

¹⁷ Mbudo ibo ndi a ga-enwe ihe nhionye abụọ nke ga-abanye n'ime ibe ya ijiko ha n'otu. I ga-arụ mbudo ibo ụlọ nzute ahụ niile otu a.

¹⁸ I ga-arụ mbudo ibo iri abụọ maka akuku ndida nke ụlọ nzute ahụ.

¹⁹ Meekwa iri ukwu ọlaocha anọ n'okpuru ha. Otu mbudo ibo ga-enwe ukwu abụọ, otu ukwu n'okpuru otu ihe nhionye, otu ukwu n'okpuru ihe nhionye nke ọzọ.

²⁰ N'akuku nke ọzọ, bụ akuku ugwu nke ụlọ nzute ahụ, i ga-arukwa iri mbudo ibo abụọ.

21 Rukwaa iri ukwu olocha anọ, ukwu abuo n'okpuru mbudo ibo obula.

22 N'ebe isi isi nsotu, ya bu akuku odida anyanwu nke ulo nzute, i ga-aru mbudo ibo isii.

23 Ruo mbudo ibo abuo, ga-adi na nkuku niile nke nsotu ulo nzute ahụ.

24 N'isi nkuku abuo ndi a, ha ga-anọ iche iche site n'okpuru ruo n'elu ya, ma a ga-ejiko ha onu n'ime otu mgbaaka, ha abuo ga-adi otu ahụ.

25 Ha niile ga-adi mbudo ibo asato na ukwu olocha di iri na isii, ya bu ukwu abuo n'okpuru mbudo ibo obula.

26 "Jiri osisi akashia mee osisi ntubichi, ise maka mbudo ibo ndi di n'otu akuku nke ulo nzute,

27 ise nke ozo maka ndi di n'akuku nke ozo, ise nke ozo maka mbudo ibo di n'akuku odida anyanwu, n'ebe ndida ndida nke ulo nzute ahụ.

28 Osis ntubichi nke di n'etiti ga-esite n'otu isi ruo n'isi nke ozo nke mbudo ibo ahụ.

29 Jiri olaedo machie mbudo ibo ndi ahụ niile, kpuo mgbaaka olaedo ka o buru onodu ichikota osisi ntubichi ndi a. Jirikwa olaedo machie osisi ntubichi ndi a.

30 "Guzobe ulo nzute a n'usoro dika udidi ihe ahụ m ziri gi n'elu ugu si di.

31 "Meekwa akwa mgbochi nke e ji ogho nacha anunu anunu, ngwakota anunu na uhie, uhie uhie na ezi akwa ocha a kpara nke oma, onye nka kpanyekwara oiyi cherubim n'ime ya.

32 Were anya nko olaedo kwuba ya n'elu ogidi osisi akashia anọ nke e ji olaedo machie, mee ka o guzoro n'elu ukwu olocha anọ.

³³ Konye akwa mgbochi ahụ na nko ndị ahụ, ma donye igbe ihe ama ahụ n'azụ akwa mgbochi ahụ. Akwa mgbochi ahụ ga-ekewapụ Ebe Nso ahụ site n'Ebe Kachasi Nso.*

³⁴ Tinye ihe mkpuchi mmehie ahụ n'elu igbe ihe ama n'ime Ebe Kachasi Nso.

³⁵ Donye tebul ahụ na mputa nke akwa mgbochi ahụ, n'akụkụ ugwu nke ụlọ nzute ahụ. Donyekwa ihe idokwasị iheokụ na ncherita ihu tebul ahụ, n'akụkụ ndịda.

³⁶ "Ị ga-eme akwa mgbochi maka ọnu ụzọ mbata nke ụlọ ikwu ahụ nke eji ogbo na-acha anụnụ anụnụ na ngwakota anụnụ na uhie, na uhie uhie, na ezi akwa ọcha a kpara nke oma, nke bu akaorụ onye nka.

³⁷ Ị ga-aruru akwa mgbochi a anya nko olaedo na ogidi ise nke osisi akashia nke e ji olaedo machie. Ị ga-arukwa ukwu bronz ise maka ha.

27

Ebe ichu aja

¹ "Ị ga-eji osisi akashia wuo ebe ichu aja. Ịdi elu ya ga-abu otu mita na iri sentimita anọ. Ogologo ya na obosara ya ga-aha n'otu, mita abuo na iri sentimita ato, mita abuo na iri sentimita ato.

² Runye mpi n'akukụ anọ nke ebe ichu aja ahụ n'otu n'otu. Mee ka mpi ndi a na ebe ichu aja

---

* **26:33** Ọ bu naani onyeisi nchujaja na-aba n'ime ebe ahụ a na-akpo Ebe Kachasi Nso. Ọ bu naani otu ubochi n'afọ, nke bu ubochi ikpuchi mmehie ndi Izrel, ka ọ na-aba n'ebe ahụ.

ahụ buru ihe e jikotara n'otu. Jiri bronz machie ebe ichu aja a.

³ Jiri bronz kpuo ngwongwo niile di iche iche, ya bu efere ikpofu ntu, shovel ya niile, efere ikwosa mmiri niile, ngaji eze iduta anu na efere ndi e ji agu oku.

⁴ I ga-eme ngiga mbadamba, ihe okpukpa bronz, meekwa mgbaaka bronz nke ga-adi n'akuku ano nke ngiga ahụ.

⁵ Tinye ya n'okpuru oghere di n'ebe ichu aja ahụ. Tinye ya ka o diri n'etiti ebe ichu aja ahụ.

⁶ Jiri osisi akashia mee mkpara osisi maka ebe ichu aja ahụ, were bronz machie ha.

⁷ A ga-eme ka mkpara ahụ baa n'ime mgbaaka ndi ahụ, ka ha di n'akuku abuo nke ebe ichu aja ahụ mgbe obula a na-ebu ya.

⁸ Jiri obodobo osisi ruo ebe ichu aja ahụ, ka o nwee oghere n'ime, dika igbe. I ga-arụ ya dika e gosiri gi n'elu ugwu ahụ.

Ogige ulo nzute

⁹ "I ga-arukwa ogige maka ulo nzute ahụ. N'akuku ndida ya ga-adi iri mita ano na ise n'ogologo. O ga-enwekwa akwa mgbochi nke e ji ezi akwa ocha a kpara nke oma mee.

¹⁰ Iri ogidi abuo ga-adi na iri ebe ndokwasị abuo nke e ji bronz kpuo. Anya nko ogidi ndi ahụ ha na ihe ikegide ha ga-abu olaocha.

¹¹ Otu a kwa, akuku ugwu ga-adikwa iri mita ano na ise. O ga-enwe akwa mgbochi, nwekwa iri ogidi abuo na iri ebe ndokwasị abuo nke e ji bronz kpuo, ya na anya nko nke olaocha na ihe e ji ekegide ha n'ogidi ahụ.

12 “Akukụ ọdida anyanwụ nke ogige ahụ ga-adị iri mita abụọ na atọ n’obosara. Ọ ga-enwe akwa mgbochi, na ogidi iri na ebe ndokwasị iri.

13 N’akukụ ọwụwa anyanwụ, ebe anwụ na-awalite, akwa mgbochi ahụ ga-adikwa iri mita abụọ na atọ n’obosara.

14 Akwa mgbochi nke ogologo ya dị mita isii na sentimita iri asatọ ga-adị n’otu akukụ nke ọnu ụzọ mbata ahụ. O nwere ogidi atọ na ebe ndokwasị atọ.

15 Otu a kwa, akwa mgbochi nke idị ogologo ya dị mita asaa ga-adị n’akukụ nke ọzọ. Ọ ga-enwekwa ogidi atọ na ebe ndokwasị atọ.

16 “Banyere ọnu ụzọ mbata nke ogige ahụ, mee akwa mgbochi ga-adị mita itoolu nke e ji ogho na-acha anụnụ anụnụ, ngwakọta anụnụ na uhie, uhie uhie na ezi akwa ọcha a kpara nke ọma, akaorụ nke onye na-akpa ihe ichọ mma. Ọ ga-enwe ogidi anọ na ihe ndokwasị anọ.

17 Ogidi niile dị gburugburu ogige ahụ ga-enwe ihe njikọta ọlaọcha na nko, tinyere ebe ndokwasị bronz.

18 Ogologo ogige ahụ ga-abụ iri mita anọ na ise. Ebe obosara ya ga-adị iri mita abụọ na atọ. Ọ ga-enwe akwa mgbochi nke idị elu ya dị iri mita abụọ na atọ, nke e ji ezi akwa ọcha a kpara nke ọma mee, nwekwa ebe ndokwasị bronz.

19 Ngwongwo niile nke e ji eje ozi n’ụlọ nzute ahụ, ihe ọbụla bụ ọrụ ha, tinyere ntu ya niile na nke ogige ahụ, ga-abụ ihe e ji bronz ruọ.

Mmanụ imụ oku

20 “Nye ndi Izrel niile iwu ka ha wetara gi mmanu oliv asuru asu nke a na-agwaghi ihe maka itinye n’iheoku ime ka oku oriona na-enwu mgbe niile.

21 N’ime ulo nzute ahụ, na mputa nke akwa mgbochi nke kpuchiri igbe Ihe Ama ahụ, Eron na umu ya ndi ikom ga-eme ka oriona ndi ahụ di n’ihu ONYENWE ANYI, na-enwu oku, site n’uhuruchi ruo n’utu. Nke a bu ukpuru ga-adigide n’etiti ndi Izrel nye ogbo niile di n’ihu.

28

Uwe ndi nchujaja

1 “Ugbu a, site n’etiti umu Izrel kpobata nwanne gi nwoke Eron, ya na umu ya ndi ikom, bu Nadab, na Abihu, na Elieza na Itama. Ka ha jeere m ozi dika ndi nchujaja.

2 Meere Eron nwanne gi nwoke uwe nsọ, nke ga-enye ya ugwu na nsopuru.

3 Gwa ndi niile nwere onyinye nka n’idu akwa, bu ndi m nyere amamihe n’ihe ndi a, si ha duoro Eron uwe puru iche, nke e ji edo ya nsọ, ime ya onye na-ejere m ozi dika onye nchujaja.

4 Nke a bu udi uwe ha ga-adu: Ihe mgbochi obi, efod, uwe ime ahụ akpara akpa na-enweghi aka na uwe mwuda buru ibu, na uwe ime ahụ nke turu agwa agwa na akwa a na-atuhi n’isi na nke a na-eke n’ukwu. Ha ga-aduru Eron nwanne gi nwoke na umu ya ndi ikom uwe ndi a di nsọ. Ka ha na-ejere m ozi dika ndi nchujaja.

5 Ka ha jiri ogho olaedo, nke na-acha anunu anunu, nke ngwakota anunu na uhie, nke uhie uhie nakwa nke ezi akwa ocha duo ha.

Efọd

⁶ “Weere ogho ọlaedo, na nke na-acha anụnụ anụnụ, na ngwakọta anụnụ na uhie, na uhie uhie na ezi akwa ọcha a kpara nke ọma mee efọd ahụ, nke bụ akaorụ onye ñka.

⁷ Ọ ga-enwe akwa n’ubu ya abụọ nke e ji ejikọta ọnụ nkuku ya abụọ, ka e nwe ike na-ekechisi ya ike.

⁸ Ihe okike nke ukwu ahụ nke onye ñka kpaziri nke ọma ga-adị ka ya. Ya na efọd ahụ bụ otu, nke e ji ogho na-acha edo edo, nke anụnụ anụnụ, na ngwakọta anụnụ na uhie na uhie uhie, nakwa nke ezi akwa ọcha a kpara nke ọma mee.

⁹ “Were nkume ọniks abụọ, gbunye aha ụmụ ndị nwoke Izrel n’elu ya,

¹⁰ n’usoro dika e si muo ha, isii n’elu otu nkume, isii fọdurụ na nkume nke ozo.

¹¹ Gbunye aha ụmụ ndị nwoke Izrel n’elu nkume abụọ ndị ahụ, dika onye ñka si egbunye akara na nkume. Mgbe ahụ, hionye nkume ndị ahụ n’ime ihe ọlaedo ahụ a kpara akpa,

¹² jikọta ha n’elu akwa ubu nke efọd ahụ ka o buru nkume ncheta mgbe ebighi ebi nye ụmụ Izrel. Eron ga-ebukwa aha ndi a n’elu ubu ya abuo, dika ihe ncheta n’ihu ONYENWE ANYI.

¹³ I ga-eji ọlaedo mee ihe icho mma a turu atu.

¹⁴ Jirikwa ọlaedo a nuchara anucha kpuo eriri a tuhikotara dika udo, jikota eriri ọlaedo ahụ na ihe icho mma ndi ahụ.

Ihe mgbochi obi

¹⁵ “I ga-adu ihe mgbochi obi nke ikpe, nke bu oru aka onye ñka. Mee ya dika efod ahụ: jiri

ogho edo edo, nke anunu anunu, na ngwakota anunu na uhie, na nke uhie uhie nakwa ezi akwa ocha a kpara nke oma mee ya.

¹⁶ Akuku anọ ya ga-aha n’otu, iri sentimita abuo na ato n’ogologo, iri sentimita abuo na ato n’obosara, nke apijiri uzọ abuo.

¹⁷ Mgbe ahụ, hionye n’elu ya ahiri nkume anọ ndi di oke onuahia. Udi ga-adi n’ahiri nke mbu bu, nkume kanelian, krisolait na beril,

¹⁸ n’ahiri nke abuo, ga-abu nkume tokwoisi, safaia na emeraludu.

¹⁹ N’ahiri nke ato ga-abu nkume jasint, ageeti na ametisiti.

²⁰ N’ahiri nke anọ, ga-abu nkume topaazi, oniks na jasper. Hionye ha n’ime ihe olaedo a kpara akpa.

²¹ Ha niile ga-adi nkume iri na abuo, nke obula na-anochi anya aha umu ndi ikom Izrel. Egbunyere aha ebo iri na abuo ahụ, otu n’otu, nke obula dika aha ya si di.

²² “Jiri olaedo a nuchara anucha mee eriri a kpara akpa dika udọ, maka ihe mgbochi obi.

²³ Kpukwaa mgbaaka olaedo abuo, dunye ha na nkuku abuo nke ihe mgbochi obi ahụ.

²⁴ Dunye udọ olaedo abuo ndi ahụ n’elu mgbaaka ndi ahụ di na nkuku ihe mgbochi obi ahụ,

²⁵ were isi ndi ozọ nke udọ ahụ dunye n’ihe ahụ a kpara akpa, konye ha n’elu ubu efod ahụ, n’ebe ihu ya.

²⁶ I ga-emekwa mgbaaka olaedo, konye ha na nkuku abuo nke ihe mgbochi obi ahụ, n’ime onu onu ya ebe di nso efod ahụ.

27 I ga-akpu mgbaaka o laedo abuo ozo, konye ha n'elu ubu abuo nke efod ahụ, n'okpuru n'ebe n'ihu ya, na nso nso ebe a dukotara ya, n'elu ihe okike ukwu nke efod ahụ.

28 A ga-eji eriri na-acha anunu kekota mgbaaka ihe mgbochi obi ahụ na mgbaaka efod ahụ, jikotaa ya na ihe okike ukwu ahụ, ime ka ihe mgbochi obi ahụ ghara itoghapu site n'efod ahụ.

29 "N'uzo di otu a, mgbe obula Eron banyere n'Ebe Nso, o ga-ebu aha umu ndi ikom Izrel niile n'elu obi ya, n'elu ihe mgbochi obi nke ikpe ahụ, dika ihe ncheta n'ihu ONYENWE ANYI mgbe niile.

30 I ga-etinyekwa n'ime ihe mgbochi obi ahụ umu nkume abuo e ji ajuta ase nke bu Urim na Tumim.* Ha ga-adi n'elu obi Eron mgbe obula o gara n'ihu ONYENWE ANYI. Otu a kwa, Eron ga-ebukwa ihe e ji ajuta ase banyere ndi Izrel n'elu obi ya mgbe niile, n'ihu ONYENWE ANYI.

Uwe ndi nchujaja ndi ozo

31 "O bu akwa nke na-acha anunu anunu, ka i ga-eji du o uwe mwuda efod ahụ.

32 O ga-enwe oghere n'etiti ya ebe a ga-esi natinye isi. A ga-enwe ihe okpukpa gburugburu oghere a dika nke olu uwe agha, ime ka o sie ike, ghara idoka.

33 N'onu ala ala uwe ahụ gburugburu, i ga-akpanye ihe okpukpa oyiyi mkpuru pomegranet. O bu ogho nke na-acha anunu anunu, ngwakota

---

* **28:30** Urim na Tumim bu nkume e ji ajuta ase, na ntuziaka site n'ebe Chineke no.

anunu na uhie na uhie uhie ka i ga-eji. I ga-akpanyekwa atanu olaedo n'etiti ha.

³⁴ N'onu onu ala uwe mwuda ahụ, a ga-adunye otu atanu olaedo, otu oyi mkpuru pomegranet, gbaa gburugburu.

³⁵ Mgbe obula Eron na-eje ozi ya, o ghaghị iyi ya. Aga na anu mgbirigba atanu ahụ ka o na-aku, mgbe o banyere n'Ebe Nso ahụ n'ihu ONYENWE ANYI, na mgbe o si n'ebe ahụ na-aputa, ka o ghara inwu.

³⁶ "I ga-ejikwa olaedo a nuchara anucha mee efere ntakiri, gbunye akara di otu a n'elu ya:

Ihe nso diri Onyenwe anyi.

³⁷ Kenye eriri na-acha anunu anunu i ji jikota ya na ihe ike n'isi ahụ; o ga-adị n'ihu akwa ike n'isi ahụ.

³⁸ O ga-adị n'egedege ihu Eron. O ga-ebukwa ikpe omuma metutara njehie gbasara ihe nso niile nke umu Izrel doro nso, na onyinye ha niile. O ga-adị n'egedege ihu Eron mgbe niile, ka ha buru ndi ONYENWE ANYI ga-anabata.

³⁹ "Jiri ezi akwa ocha kpaa uwe ime ahụ. Werekwa ezi akwa ocha mee akwa ike n'isi ahụ. Ihe ike n'ukwu ahụ ga-abu oru aka onye nka na-akpanye ihe icho mma.

⁴⁰ Meekwara umu ndi ikom Eron uwe ime ahụ, ihe ike n'ukwu na akwa ike n'isi, inye ha ugu na nsopuru.

⁴¹ Mgbe i yinyekwasiri Eron nwanne gi na umu ya ndi ikom uwe ndi a, tee ha mmanu, doo ha nso. Chee ha n'ihu m ka ha buru ndi na-ejere m ozi dika ndi nchujaja.

42 “Meekwara ha uwe ukwu nke eji akwa ocha mee, maka ikpuchi anu ahụ ha. O ga-esite n’ukwu ruo n’ikpere.

43 Eron na umu ya ndi ikom aghaghi iyi ha mgbe niile ha ga-aba n’ime ulo nzute, maobu mgbe ha na-abia nso ebe ichu aja ije ozi n’Ebe Nso. Ka ha ghara imeta ihe ikpe omuma, ma nwuo.

“Nke a ga-abu iwu na ukpuru ebighi ebi, nke ga-adiri Eron na umu umu ya.

29

Ido ndi nchujaja nso

1 “Nke a ga-abu usoro mmemme nke i ga-eme, iji doo Eron na umu ya ndi ikom nso, ka ha na-ejere m ozi dika ndi nchujaja. Were nwa oke ehi na ebule abuo nke na-enweghi ntupo obula.

2 Werekwa oka wiiti a kworo nke oma, mee achicha nke na-enweghi ihe na-eko achicha e tinyere n’ime ha, achicha mbadamba na-ekoghi eko nke eji mmanu oliv gwakotaa, ya na achicha mbadamba ozu di nta na-ekoghi eko nke e tere mmanu n’ahu ya.

3 Mgbe ahụ, i ga-etinye achicha ndi a niile n’ime otu nkata, bute ha n’ime nkata ahụ, wetakwa nwa oke ehi, na ebule abuo.

4 Kpopta Eron na umu ya ndi ikom n’onu uzu ulo nzute, jiri mmiri saa ha ahụ.

5 Yikwasị Eron uwe ime ahụ, uwe mwuda nke efod, efod ahụ na ihe mgbochi obi. Were ihe okike efod ahụ nke akpaziri nke oma kegide ya efod ahụ n’ahu.

⁶ Tuhịakwa akwa ike n'isi ahụ n'isi ya. Tinye okpu nsọ ahụ n'elu akwa ike n'isi ahụ.

⁷ Werekwa mmanụ nsọ ahụ, tee ya, site n'iwụkwasi ya n'isi ya.

⁸ Kpota ụmụ ya ndị ikom, yikwasi ha uwe ime ahụ.

⁹ Kekwasikwa ha ihe okike n'isi. Keekwa Eron na ụmụ ya ndị ikom ihe ike n'ukwu. Mgbe ahụ orụ ndị nchụaja ga-abụ nke ha site n'ukpuru ebighi ebi.

"N'uzo di otu a ka i ga-esi doo Eron na ụmụ ya ndị ikom nsọ.

¹⁰ "Kputa oke ehi ahụ n'ihu ulo nzute. Eron na ụmụ ndị ikom ga-ebikwasi aka ha n'elu isi ya.

¹¹ Gbuo ya n'ihu ONYENWE ANYI n'onu uzọ ulo nzute ahụ.

¹² Jiri mkpisiaka gi ruta ufodu n'ime obara oke ehi ahụ tee ya na mpi di n'ebe ichu aja ahụ. Wupu obara foduru n'ukwu ala ala ebe ichu aja.

¹³ Were abuba niile kpuchiri ihe ime ya, mba-umeju nke di n'umeju ya, akuru ya abuo ya na abuba di n'elu ha, kpo ha oku n'elu ebe ichu aja.

¹⁴ Ma anu oke ehi ahụ, akpukpo ya na mgbiru afọ ya, ka i ga-akpo oku n'azu omuma ulo ikwu ahụ. O bu aja mmehie.

¹⁵ "Were otu n'ime ebule ndi ahụ, ka Eron na ụmụ ya ndi ikom bikwasi aka ha n'elu isi ya.

¹⁶ Gbuo ya. Werekwa obara ya fesaa n'akuku ya niile nke ebe ichu aja.

¹⁷ Bowasia ebule ahụ ntakiri ntakiri, sachaa eriri afọ ya na ihe di ya n'ime, ha na ukwu ya niile, tinyeko ha na isi ya na akuku anu ndi ozo.

18 Kpọọ ebule ahụ niile ọkụ n'elu ebe ichụ aja. Ọ bụ aja nsure ọkụ nye ONYENWE ANYỊ, nke isisi ya dị ezi mma. Aja a chụrụ nye ONYENWE ANYỊ site n'ọkụ.

19 “Were ebule nke ọzọ, ka Eron na ụmụ ya ndị ikom ga-ebikwasị aka ha n'elu isi ya.

20 Gbuo ya. Were ụfọdụ n'ime ọbara ya tee Eron na ụmụ ya n'ọnụ ntị aka nri ha, na isi mkpuru aka nke aka nri ha, ya na isi mkpuru ụkwụ nke ụkwụ aka nri ha. Werekwa ọbara nke fọdurụ fesaa n'akụkụ ya niile nke ebe ichụ aja ahụ.

21 I ga-esite n'elu ebe ichụ aja were ụfọdụ ọbara, ya na ụfọdụ mmanụ nsọ, fesa ya n'ahụ Eron na n'elu uwe ya, n'ahụ ụmụ ya ndị ikom, nakwa n'elu uwe ha niile. Mgbe ahụ, ya na ụmụ ya ndị ikom ga-abụ ndị e doro nsọ nye ONYENWE ANYỊ, ha na uwe ha.

22 “Were abụba ebule ahụ, na akụkụ ọdụdụ ya nwere abụba, na abụba nke kpuchiri ime ya, mba-umeju nke dị n'umeju ya, akuru ya abụọ na abụba gbara ha gburugburu, na apata aka nri ya (n'ihu na ebule ahụ bụ ebule ido nsọ),

23 site na nkata achicha ahụ a na-ejighi ihe na-eko achicha mee, nke na-adị n'ihu ONYENWE ANYỊ. Were otu achicha dị gburugburu, otu ogbe achicha a gwakọtara mmanụ oliv, na otu mbadamba ogbe achicha,

24 tinye ihe ndị a niile n'aka Eron na ụmụ ya ndị ikom, mee ka ha fufee ha n'ihu ONYENWE ANYỊ dika aja mfufe.

25 Mgbe ahụ, nara ha site n'aka ha. Kpọọ ha ọkụ n'elu ebe ichụ aja ha na aja nsure ọkụ, ka ọ

buru ihe isisi ya di ezi mma nye ONYENWE ANYI. Onyinye nsure oku nye ONYENWE ANYI.

²⁶ Mgbe i weputara obi ebule ahụ e ji doo Eron nsọ, fufee ya n'ihu ONYENWE ANYI dika aja mfufe. O ga-abukwa oke nke gi.

²⁷ "Doo akuku ebule ido nsọ ahụ nsọ, ndi nke bu oke Eron na umu ya ndi ikom, ya bu, obi ya e fufere efufe na apata ya e chere n'ihu ONYENWE ANYI.

²⁸ Nke a ga-abu oke Eron na umu umu ya ga-eketa dika ukuru mgbe ebighi ebi n'aka ndi Izrel. Mgbe niile obula ha na-achu aja udo maobu aja ekele, ka nke a buru onyinye umu Izrel na-enye ONYENWE ANYI site n'aja ha.

²⁹ "Uwe nsọ Eron ndi a niile ka a ga-edebe n'ihimmemme ido nsọ. A ga-aji ha na-edo umu ya nsọ bu ndi ga-anochi anya ya site n'ogbo ruo n'ogbo.

³⁰ Nwa ya nwoke obula nke nochiri anya ya dika onye nchujaja, nke biara n'ulo nzute mije ozi n'Ebe Nso ga-eyi uwe ndi a ubochi asaa.

³¹ "Were anu ebule ido nsọ ahụ, sienu anu ahụ n'ebe di nsọ.

³² Eron na umu ya ndi ikom ga-eri anu ebule ahụ, na achicha ndi ahụ di n'ime nkata n'onu uzọ ulọ nzute.

³³ Ha ga-eri ihe ndi aja niile ahụ nke e ji chuo aja mkpuchi mmehie, n'oge ido nsọ ha. O dighi onye obula ozọ ga-eso ha rie ya, n'ihina ha bu ihe di nsọ.

³⁴ O buru na ufodu n'ime anu na achicha ido nsọ ndi ahụ afodu ruo ututu, a ga-akpo ha oku. A gaghie ri ya ozọ, n'ihina o bu ihe di nsọ.

35 “Ọ bụ otu a ka a ga-esi doo Eron na umu ya ndi ikom nsọ, dika ihe niile m nyere gi n’iwu si di. Ọ ga-ewe ubochi asaa iji doo ha nsọ.

36 I ga-achụ aja oke ehi dika aja mmehie maka ikpuchi mmehie kwa ubochi. I ga-emekwa ka ebe ichu aja m di ocha, site n’ichu aja mkpuchi mmehie n’elu ya, na ite ya mmanu n’ihi iji doo ya nsọ.

37 Ubochi asaa ka i ga-edo ebe ichu aja nsọ site n’ichu aja mkpuchi mmehie. Mgbe ahụ ebe ichu aja ga-abu ebe dikarisiri nsọ. Ihe obula meturu ebe ichu aja ahụ ga-adi nsọ.

38 “Ma nke a bụ ihe i ga-achụ n’elu ebe ichu aja kwa ubochi, i ga-eji umu aturu abuo gbara otu afo chuo aja.

39 Chuo otu n’oge ututu; chokwa nke ozo n’oge uhuruchi.

40 I ga-ewere nwa aturu, tinyere lita utu oka abuo a kwoziri akwozi nke a gwokotara n’otu lita mmanu oliv asuru asu, chuo aja. Wetakwa otu lita mmanya dika aja ihe onunu.

41 Jirikwa nwa aturu nke ozo, ya na otu udi aja mkpuru oka na aja ihe onunu ya dika i mere n’ututu. Aja isisi ya di ezi mma, nke e sitere n’oku a na-achụ nye ONYENWE ANYI.

42 “A ga na-achụ aja nsure oku a oge niile n’ogbo niile, n’onu uzo ulo nzute m ka a ga-achụ ya, n’ihu ONYENWE ANYI. N’ihi n’ebe ahụ ka m ga-ezute gi gwa gi okwu.

43 N’ebe ahụ kwa ka m ga-ezute ndi Izrel niile. N’ihi ya, aga m esite n’idi ebube m doo ebe ahụ nsọ.

44 “E, aga m edo ụlọ nzute ahụ nsọ, ya na ebe ịchụ aja, na Eron na ụmụ ya ndị ikom, ka ha na-ejere m ozi dika ndị nchụaja.

45 Mgbe ahụ, aga m ebi n’etiti ụmụ Izrel, burukwa Chineke ha.

46 Ha ga-amata na m bu ONYENWE ANYI Chineke ha. Onye sitere n’ala Ijipt kpoputa ha, ka m si otu a biri n’etiti ha. Abu m ONYENWE ANYI Chineke ha.

30

Ebe ịchụ aja ụda na-esi isi uto

1 “Jiri osisi akashia ruo ebe ịchụ aja ihe nsure oku na-esi isi uto.

2 Akuku anọ ya ga-aha n’otu. Ogologo ya na obosara ya ga-adị iri sentimita anọ na ise. Iđi elu ya ga-adị iri sentimita itoolu. Mpi ya niile ga-esi na ya puta.

3 Jiri ọlaedo a nuchara anucha machie elu ya, akuku ya niile nakwa mpi ya niile. I ga-ejikwa ọlaedo kpulite onu onu ya gburugburu.

4 Kpanye mgbaaka ọlaedo abuo n’okpuru ihe ahụ akpulitere akpulite, abuo na ncherita ihu akuku obula, ebe ga na-ejide mkpara e ji ebu ya.

5 I ga-eji osisi akashia mee mkpara, jiri ọlaedo machie ha.

6 I ga-adoba ebe ịchụ aja ahụ n’ihu akwa mgbochi nke kpuchiri igbe iwu ogbugba ndu ahụ, n’ihu oche ebere ahụ di n’elu igbe iwu ogbugba ndu, n’ebe m ga-ezute gi.

7 “Ututu niile, mgbe Eron doziri oriona, o ga-esure ihe nsure oku na-esi isi uto n’elu ebe ịchụ aja ahụ.

8 N'anyasi kwa, mgbe o na-amunye oku n'oriṅa ahụ, o ga-esurekwa ihe nsure oku. Ihe nsure oku na-esi isi uto nke ga-adị n'ihu ONYENWE ANYI site n'ogbo ruo n'ogbo.

9 Unu echekwala ihe nsure oku na-esi isi uto na-adighi nsọ n'elu ya, maobu aja nsure oku, maobu aja ihe oriri, unu awupula onyinye ihe onunu n'elu ya.

10 Otu ugbo n'afọ Eron ga-ekpuchi mmehie n'elu mpi ya. Mmemme mkpuchi mmehie a nke a na-eme otu ugbo n'afọ, aghaghị ibu nke e ji obara nke si n'aja a churu n'ihị mkpuchi mmehie,* n'ihị ogbo niile nke na-abia. A ga na-edo ebe ichu aja nsọ otu a. Nke a bu ebe dikarisiri nsọ nye ONYENWE ANYI."

Utu n'ihị ikpuchi mmehie

11 Mgbe nke a gasiri, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya,

12 "Mgbe obula a guru mmadu onu, onye Izrel obula ga-akwu ONYENWE ANYI ugwo o ji gbara mkpuruobi ya. Nke a di mkpa, ka ihe otiti obula ghara ibiakwasị ha mgbe i ga-agu ha onu.

13 Ihe onye a guru onu ga-akwu bu okara shekel, dika shekel nke ebe nsọ si di. Okara shekel bu iri gera abuo.† Okara shekel a bu onyinye nye ONYENWE ANYI.

14 Ndi kwesiri inye onyinye a bu ndi niile gbara iri afọ abuo gbagoo. O bu ndi a kwesiri inye ONYENWE ANYI onyinye a.

15 Ndi ogaranya agaghị enye kariya okara shekel. Otu a kwa ndi ogbenye agaghị enye ihe

* 30:10 Maobu, ido nsọ † 30:13 Mat 17:24

dị ntakiri karịa okara shekel. N'ih i na onyinye a bu onyinye unu na-enye ONYENWE ANYI maka ikpuchiri mkpuruobi unu mmehie.

¹⁶ Nabata ego niile ndi a site n'aka umu Izrel, ma jiri ya jee ozi di n'ulo nzute. Ihe onyinye a ga-eme bu ikpotu uche ONYENWE ANYI n'ebe unu no n'ih i mkpuchi mmehie maka ndu unu."

Efere mmiri osisa

¹⁷ Ozokwa, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si,

¹⁸ "Jiri bronz kpuo efere ukwu na ihe ndokwas i ya, maka isa ihe. Wunye mmiri n'ime ya, dosa ya n'etiti ulo nzute na ebe ichu aja.

¹⁹ Eron na umu ya ndi ikom ga na-asa ukwu na aka ha site na ya.

²⁰ Mgbe obula ha na-aba n'ulo nzute ah u, ha ga-eji mmiri saa onwe ka ha ghara inwu. Ozokwa, mgbe ha na-abiaru nso n'ebe ichu aja, maka ije ozi iche onyinye n'ihu ONYENWE ANYI site n'oku,

²¹ ha ga-asa aka ha na ukwu ha, ka ha ghara inwu. Nke a ga-abu ukpuru diri Eron na umu ya ndi ikom site n'ogbo ruo n'ogbo."

Mmanu Nso

²² Ozokwa, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya,

²³ "Were eso osisi na-esi isi utu ndi a di iche iche: maá, nke otutu ya ruru kilo isii, na ihe ruru kilo sinamon abuo na uma itoolu, na kilo kalamus ato,

²⁴ na kilo kashia isii, na lita anọ na ụma asato nke mmanụ oliv,‡ dika otutu shekel ebe nsọ ahụ si di.

²⁵ I ga-eji ya meputa mmanụ nsọ, nke di nsọ, nke a gwakotara nke oma dika nke onye na-eme mmanụ na-esi isi uto mere. O ga-abu mmanụ otite di nsọ.

²⁶ I ga-ewere mmanụ ahụ tee ulọ nzute ahụ niile na igbe iwu ogbugba ndu ahụ,

²⁷ na tebul ahụ, na ngwongwo ya niile, na n'ihe idosa oriọna, na n'ihe niile di ya n'ahụ, na n'ebe idosa ihe nsure oku na-esi isi uto,

²⁸ na n'ebe ichu aja nke aja nsure oku, na ngwongwo ya niile, na n'ite isa ukwu na aka, na n'ebe a na-adoba ya.

²⁹ I ga-edo ha nsọ, ka ha buru ihe dikariri nsọ. Ihe obula meturu ha ahụ ga-adikwa nsọ.

³⁰ "I ga-eji mmanụ otite a tee Erọn na umu ya ndi ikom. Ha niile ga-adikwa nsọ, buru ndi na-ejere m ozi dika ndi nchujaja.

³¹ Gwa umu Izrel okwu si ha, 'Nke a bu mmanụ nsọ m, nke di nsọ site n'ogbo ruo n'ogbo.

³² Agaghị awusa ya n'ahụ mmadu. O nwekwaghị onye kwesiri imeputa mmanụ otite di otu a. O di nsọ, unu kwesikwara ido ya nsọ.

³³ A ga-esite n'etiti ndi m wezuga onye obula mere udi mmanụ isi oma a, maobu tee ya onye na-abughị onye nchujaja m.' "

The nsure oku na-esi isi uto

³⁴ Mgbe ahụ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si, "Were uda na-esi isi uto, dika eso osisi stakit,

---

‡ 30:24 Ya bu otu Hin

na onyicha, na galbanom, na ezigbo frankisens a na-agwaghị ihe, nke otutu ha niile ga-abu otu ihe.

³⁵ Mee ihe nsure oku na-esi isi utu, nke a gwakotara nke oma, bu oru onye na-eme mmanu isi utu. Tinyekwa ya nnu, ka o buru ihe nsure oku a nuchara anucha, nke dikwa nsu.

³⁶ Gwerie ufodu n'ime ya ka o dika uzuzu. Wusa ya n'ihu igbe iwu ogbugba ndu ahụ n'ime ulo nzute, ebe m ga-ezute gi. O ga-abu ihe dikarisiri nsu nye unu.

³⁷ Unu emerela onwe unu nke dika otutu udi ihe nsure oku a. Huta ya ka ihe di nsu n'ebe ONYENWE ANYI no.

³⁸ Onye obula meere onwe ya udi ihe nsure oku a, inu isisi ya, a ga-ekewapu onye ahụ site n'etiti umunna ya."

31

Bezalel na Oholiab

¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si,

² "Lee, ahoputala m Bezalel nwa Uri, nwa Hua, onye si n'ebo Juda,

³ emejuputakwala m ya na Mmuo nke Chineke, n'amamihe, nghota, ihe omuma na ike ije ozi oru nka di iche iche,

⁴ icheputa ihe nka di iche iche, nke metutara olaocha na olaedo na bronz,

⁵ iwa nkume na ido nkume, ikwa nka osisi, na iru oru nka di iche iche.

⁶ Ozokwa, ahoputala m Oholiab, nwa Ahisamak, onye si n'ebo Dan, ka o buru onye inyeaka Bezalel.

“Enyekwala m ndị òka niile amara ịrụ
 ọrụ dī iche, nke ga-enyere ha aka ịrụ
 ihe ndị a niile m nyere gị iwu ịrụ:

- ⁷ “ya bụ, ụlọ nzute ahụ,
 na igbe iwu ogbugba ndu ahụ, na ebe
 mkpuchi mmehie dī ya n’elu,
 na ngwongwo ndị ọzọ niile dī n’ụlọ ikwu ahụ,
⁸ na tebul, na ngwongwo ya,
 ma ihe ịdọkwasi oriọna nke ọlaedo a
 nuchara anucha,
 na ngwongwo ya,
⁹ na ebe ịchụ aja nke aja nsure ọkụ na-esi isi
 uto, na ebe ịchụ aja nke aja nsure ọkụ, na
 ngwongwo ya,
 na ite mmiri ịsa ụkwu na aka, na ụkwu ite
 ahụ.
¹⁰ Na uwe ọma ahụ akpara akpa,
 ma uwe nsọ Eron onye nchụaja
 na uwe nke ụmụ ya ndị ikom, mgbe ha na-
 eje ozi dika ndị nchụaja.
¹¹ Ya na mmanụ nsọ ahụ, na ihe nsure ọkụ na-
 esi isi uto e mere maka Ebe Nso.

“Ha ga-aruzu ihe ndị a n’usoro dika m
 si nye gị ya n’iwu.”

Ubochi izuike

- ¹² Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI siri Mosis,
¹³ Gwa ndị Izrel, “Unu aghaghị ido ubochi
 izuike m nsọ. N’ihi na nke a ga-abụ ihe ịribama
 n’etiti mụ na unu ruo ogbọ niile ga-abia, ka unu
 maara na mụ onwe m bụ ONYENWE ANYI, onye
 na-edo unu nsọ.

14 “ Ụbọchị izuike m dị nsọ nye unu. N’ihi nke a, unu ga-edebe ya nsọ. Ọ buru na onye ọbụla edebeghi ya nsọ, ọ ga-anwu. Ọ burukwa na onye ọbụla aruo ọrụ ọbụla n’ubochi izuike m, a ga-ewezuga ya site n’ebe unu no.

15 Ụbọchị isii ka unu ga-arụ ọrụ unu niile. Ma ụbọchị nke asaa dị iche. Ọ bụ ụbọchị izuike. Ọ bukwa ụbọchị dị nsọ nye ONYENWE ANYI. N’ihi nke a, onye ọbụla ruru ọrụ ọbụla n’ubochi Izuike ga-anwu.

16 Ndị Izrel ga-edebe ụbọchị Izuike, na-eme mmemme ya n’ogbo niile, dika ogbugba ndu nke ebighi ebi.

17 Ọ ga-abu ihe iribama nke ga-adigide n’etiti mu na ndi Izrel ruo mgbe ebighi ebi. N’ihi na n’ubochi isii ka ONYENWE ANYI kere eluigwe na uwa. Ọ kwusiri ọrụ n’ubochi nke asaa, zuo ike, turu ndu.”

18 Mgbe ONYENWE ANYI gwasiri Mosis okwu ndi a n’elu ugwu Sainai, o nyere ya mbadamba nkume abuo nke iwu ogbugba ndu ahụ. Ọ bukwa mbadamba nkume ndi ahụ nke mkpisiaka Chineke dere ihe n’elu ha.

32

Oyiyi nwa ehi olaedo

1 Mgbe ndi mmadu ahụ huru na Mosis anoola odu iridata site n’elu ugwu Sainai, ha zukotara, biakwute Eron, si ya, “Bilie, meere anyi chi ndi ga-edu anyi, n’ihi na nwoke a bu Mosis onye duputara anyi site n’ala Ijpt, anyi amaghi ihe mere ya.”

² Eron zara si ha, “Yiputanu olanti olaedo ndi nwnye unu, na umu unu ndi ikom na ndi inyom yi. Wetara m ha.”

³ Ngwangwa, ha niile yipuru olanti ha weta ha nye Eron.

⁴ O naara ya n’aka ha, were ngwa oru e ji egbunye akara, kputara ha arusi nwa oke ehi. Mgbe ahụ, ha kwuru si, “Ndi Izrel, ndi a bu chi unu, nke sitere n’ala Ijpt duputa unu.”

⁵ Mgbe Eron huru na umu Izrel juputara n’obi anuri, n’ihi ihe ahụ o kpuru, o wuru ebe ichu aja n’ihu nwa ehi ahụ o kpuru, kwuo okwu si, “Echi, a ga-enwe oke mmemme nye ONYENWE ANYI!”

⁶ Ya mere na echi ya, ha biliri n’oge, bido ichu aja nsure oku, na aja udo, nye nwa ehi ahụ a kpuru akpu. Mgbe nke a gasiri, ha noduru ala iri ihe na inu ihe onunu, biliekwa otu gwurie egwu ime onwe ha obi utu.

⁷ N’oge ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si, “Gbada osiso, n’ihi na ndi gi, ndi i duputara site n’Ijpt emerula onwe ha.

⁸ N’otu ntabi anya a, ha ahapula uzọ m niile. Ha akpuolara onwe ha arusi nwa oke ehi, nke ha na-efe ofufe, nke ha chukwaara aja nye. Ha kwukwara si, ‘Ndi Izrel, ndi a bu chi unu, nke duputara unu site n’ala Ijpt.’ ”

⁹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI siri Mosis, “Ahula m na ndi a bu ndi isiike, na ndi na-enupu isi.

¹⁰ Ugbu a, hapu m ka iwe m biakwasị ha, ka m laa ha n’iyi. Aga m eme ka gi onwe gi bu Mosis buru mba ukwu n’onodu ha.”

¹¹ Ma Mosis rioro ONYENWE ANYI Chineke ya aririo si ya, “Onye kachasi ihe niile elu, bu

ONYENWE ANYI gini mere iwe gi ji di oku otu a n'ebe ndi gi no bu ndi nke i ji ike ebube gi, na otutu ihe iribama di itunanya, duputa site n'ala Ijipt?

¹² N'ih i gini ka ndi Ijipt ga-ekwu si, 'O bugh i ime ha ihe ojoo ka o ji duputa ha, ka o nwee ike gbuo ha n'ugwu ndi a, ma kpochapukwa ha site n'elu uwa a?' Site n'iwe gi di oku chigharia, kwere ka o dajuo. Chighariakwaa site n'atumatu ojoo a n'ebe ndi gi no.

¹³ Cheta nkwa ah u i kwere ndi ohu gi bu Ebrahim, Aizik, na Izrel. N'ih i na i ji onwe gi nu o iyi nye ha si, 'Aga m eme ka mkpuru gi mubaa dika kpakpando nke eluigwe. Aga m enye ha ala m kwere umu umu gi na nkwa ka o buru ihe nketa ha ruo mgbe ebigh i ebi.' "

¹⁴ Ya mere, ONYENWE ANYI gbanwere obi ya. O lakwagh i ha n'iyi.

¹⁵ Mgbe ah u, Mosis tughariri site n'ugwu ah u ridata, mbadamba nkume abuo nke iwu ogbugba ndu ah u di ya n'aka. E dere ha ihe n'ihu abuo, n'ihu nakwa n'azu.

¹⁶ Mbadamba nkume ndi ah u bu akaoru Chineke, ihe e dere n'elu ha bu ihe Chineke n'onwe ya dekwasiri n'elu mbadamba nkume ndi ah u.

¹⁷ Mgbe Joshua nuru uzu si na ndida ugwu ah u, nke umu Izrel niile na-eme, o gwara Mosis okwu si, "Uzu agha di n'omuma ulo ikwu."

¹⁸ Ma Mosis zara si,
"Mba, nke a abugh i uzu ndi meriri n'agha,
maobu uzu ndi e meriri n'agha,
kama o bu olu abu ka m na-anu."

19 Mgbe Mosis bjaruru nso ebe ahụ ha mara ụlọ ikwu ha, hụ nwa oke ehi ahụ a kpuru akpu na egwu a na-ete, iwe were ya nke ukwu. O tupuru mbadamba nkume ndi ahụ o ji n'aka. Kurie ha na ndida ugwu ahụ.

20 Mosis weere nwa oke ehi ahụ ha kpuru akpu, kpoọ ya oku. Mgbe ahụ, o gweriri ya dika ntụ. Fesaa ya n'elu mmiri mee ka umu Izrel nūo mmiri ahụ.

21 O gwara Eron okwu si, "Gini ka ndi a mere gi i ji bute udi mmehie ojoo di otu a tukwasị ha n'isi?"

22 "Eron zara si ya, ka iwe gi ghara idi oku, onyenwe m. Gi onwe gi maara ndi a, mata otu ha si buru ndi ojoo.

23 Ha siri m, 'Meere anyi chi ndi ga-edu anyi, n'ihi na nwoke a bu Mosis onye duputara anyi site n'ala Ijpt, anyi amaghi ihe mere ya.'

24 Asiri m ha, 'Onye obula nke nwere ihe icho oma olaedo, ya yipu ya.' Mgbe ahụ, ha wetara m olaedo ndi a, nke m tubara n'ime oku. Ihe si na ya puta bu nwa ehi a kpuru akpu!"

25 Mosis huru na omume ndi a jogbuziri onwe ya na njo n'ihi na Eron mere ka isi kopu ha. Nke mere ka ha buruzia ihe ochi n'ebe ndi iro ha di.

26 O guzoro n'onu uzo ulo ikwu ahụ kwuo si, "Onye obula dinyeere ONYENWE ANYI ya biakwute m." Ndi Livayi niile biakwutere ya.

27 Mgbe ahụ, o siri ha, "The ndi a ka ONYENWE ANYI, Chineke nke Izrel kwuru, 'Nwoke obula nyara mma agha ya n'akuku ya, * jegharịa n'etiti

---

* 32:27 Nwoke o bula kee mma agha ya n'ukwu ya

omuma ụlọ ikwu ụmụ Izrel, site n'otu isi ruo n'isi nke ọzọ. Ya gbuo ọbụladị nwanne ya nwoke, maọbụ enyi ya, maọbụ onye agbataobi ya.' ”

²⁸ Ndi Livayi mezuru ihe Mosis gwara ha. Ya mere ndi nwuru n'ubochi ahụ di puku mmadu ato.

²⁹ Mgbe ahụ, Mosis gwara ndi Livayi okwu si, “Taa, unu ekewaputala onwe unu nye ONYENWE ANYI. N’ihi na unu gburu ụmụ unu ndi ikom na ụmụnne unu ndi ikom. Ugbu a, ọ goziela unu taa.”

³⁰ N’echi ya, Mosis gwara ndi Izrel okwu si ha, “Unu emeela mmehie di ukwu megide ONYENWE ANYI. Ma aga m alaghachikwuru ONYENWE ANYI n’elu ugwu ahụ riọọ ya. Ma eleghi anya, aga m arịota maka ikpuchi mmehie unu.”

³¹ Ya mere, Mosis jekwuuru ONYENWE ANYI si ya, “Biko Onyenwe anyi, ndi a emeela mmehie di ukwu megide gi, n’ihi na ha akpuolara onwe ha chi olaedo.

³² Ma ugbu a, biko, gbaghara mmehie ha. O buru na i gaghi agbaghara ha, biko hichapu aha m site n’akwukwo ahụ i dere.”

³³ Ma ONYENWE ANYI zara si Mosis, “Onye ọbula mehiere megide m ka a ga-ehichapu aha ya site n’akwukwo m.

³⁴ Ma ugbu a, duru ndi a gaa ebe ahụ m gwara gi. Mmụọ ozi m ga-edu unu n’ije a. Ma otu ọ di, mgbe m biara ileta ndi a, aga m ata ha ahuhu n’ihi mmehie ha.”

³⁵ Ya mere, ONYENWE ANYI mere ka oria di egwu biakwasị ha, n’ihi ihe ha ji nwa ehi ahụ,

bụ nke Erõn kpuru mee.

33

¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si, “Duru ndi a i si n’ala Ijpt kpoputa baa n’ala ahụ m kwere Ebrahim, na Aizik na Jekob na nkwa, n’ihi na agwara m ha si, ‘Aga m enye umu umu unu ala a, ka o buru ihe nketa ha.’

² Aga m ezipu Mmuo ozi m ka o gaa n’ihu unu chupuru unu ndi Kenan, na ndi Amorit, na ndi Het, na ndi Periz, na ndi Hiv, na ndi Jebus.

³ Gbago n’ala mmiri ara ehi na mmanu anu n-eru na ya, ma agahi m eso unu n’ije unu, n’ihi na unu bu ndi isiike. O buru na m esoro unu, unu ga-anwa m onwunwa, nke ga-eme ka m laa unu n’iyi n’uzo.”

⁴ Mgbe ndi mmadu ahụ nuru okwu olu ike ndi a, ha malitere iru uju, o dighikwa onye obula yinyere ihe icho mma ya n’ahu ha.

⁵ N’ihi na ONYENWE ANYI agwala Mosis si, “Gwa umu Izrel, ‘Unu bu ndi isiike. A si na m no n’etiti unu, otu ntabi anya ezuorola m ila unu n’iyi. Ugbu a, yipunu ihe icho mma niile unu yi n’ahu, aga m ekpebi ihe m ga-eme unu.’”

⁶ Ya mere, ndi Izrel yipuru ihe icho mma ha niile. N’ugwu Horeb ka ha no mgbe ihe ndi a mere.

Ulo nzute

⁷ N’oge a, Mosis na-ewere ulo ikwu manye n’azu omuma ulo ikwu, o na-akpo ya ulo nzute. O na-amanye ya n’ebe di anya site n’ebe umu Izrel mara ulo ikwu ha. Onye o bula nke choro

ijuta ONYENWE ANYI ase, na-apu, gaa n'ulo nzute ahụ nke di n'azu omuma ulo ikwu.

⁸ Mgbe obula Mosis na-aga n'ulo ikwu nzute ahụ, ndi Izrel niile na-aputa guzoro n'onu uzọ ulo ha, na-ele ya anya tutu Mosis abanye n'ulo ikwu ahụ.

⁹ Mgbe o banyere n'ulo ikwu ahụ; ogidi igwe ojii ahụ na-abia guzochie n'onu uzọ mgbe ONYENWE ANYI na Mosis na-akpari uka.

¹⁰ N'oge obula, ndi mmadu huru ogidi igwe ojii ahụ ka o guzo n'onu uzọ ulo ikwu nzute ahụ, ha onwe ha na-eguzokwa, onye obula, n'onu uzọ ulo ikwu ha, kpoọ isiala.

¹¹ N'ime ulo nzute ahụ, ONYENWE ANYI na-agwa Mosis okwu ihu na ihu, dika mmadu si agwa enyi ya okwu. Mgbe ha kparichara uka, Mosis na-aloghachi azu n'ebe umu Izrel mara ulo ikwu ha. Ma nwokorobia ahụ na-enyere ya aka, bu Joshua, nwa Nun, na-anogide n'ulo ikwu nzute ahụ.

Nkwa ONYENWE ANYI kwere ndi ya

¹² Mgbe Mosis na ONYENWE ANYI no na-ekwurita okwu, ihe Mosis gwara ya bu nke a, "O dila anya kemgbe i na-agwa m si m, 'Duru ndi m baa n'ala ahụ e kwere na nkwa inye ha.' Ma matakwa na i gwabeghi m onye i ga-edunyere m ga-eduzi m uzọ. I kwuola na i maara aha m, kwukwaa na achotala m ihuoma n'ebe i no.

¹³ Biko, o buru na o si otu a di, zi m uzọ gi, nke ga-eme ka m mata gi, gaakwa n'ihu inweta ihuoma site n'ebe i no. Chetakwa na mba a di ukwu bu ndi gi."

14 Ọ zara si, “Mụ onwe m ga-eso gi gaa, aga m enyekwa gi izuike.”

15 Mgbe ahụ Mosis siri ya, “Ọ buru na i gaghi eso anyi n’ije a, ekwela ka anyi si n’ebe a zopu ukwu.”

16 Ọ buru na i soghi anyi, olee otu a ga-esi mata na mụ onwe m, na ndi gi achotala ihuoma gi? Olee otu o ga-esi puta ihè na mụ na ndi gi bu mba di iche site na mba ndi ozọ di n’uwa?”

17 Ma ONYENWE ANYI zara Mosis si, “E, aga m eme ihe i rioro m, n’ihi na i chotala ihuoma m. N’ezie, amara m onye i bu, marakwa aha gi.”

18 Mgbe ahụ, Mosis rioro si, “Gosi m ebube gi.”

19 Ma ONYENWE ANYI zara si, “Aga m eme ka i hu idi mma m, aga m akowakwara gi ihe aha m bu ONYENWE ANYI putara. Onye m chorọ imere ebere ka m ga-emere ebere, o bukwa onye m chorọ imere omiiko ka m ga-enwere omiiko.

20 Ma i pughi ihu ihu m n’ihi na mmadu obula enweghi ike ihu ihu m ma dirikwa ndu.”

21 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI siri, “Lee, e nwere ebe di nso n’akuku m, n’elu nkume, ebe i nwere ike iguzo.

22 Mgbe ebube m ga-agafe, aga m ezo gi n’okpuru nkume, werekwa aka m kpuchie gi, tutu ruo mgbe m gafechara.

23 Emesia, aga m eweli aka m, ka i nwee ike ihu azu m anya, ma i pughi ihu ihu m.”

34

Mbadamba nkume oheru

1 ONYENWE ANYỊ gwara Mosis, “Waputa mbadamba nkume abụọ dika nke mbụ, aga m edekwasị n’elu ha okwu niile nke dị n’elu mbadamba nkume ndị mbụ ahụ, bụ nke ị tupiasiri.

2 Jikere n’ututu, rigoro ugwu Sainai ka i chee onwe gi n’ihu m n’elu ugwu ahụ.

3 Onye obuga esokwala gi, ma o bukwana nọdu nso ugwu ahụ. Ekwekwala ka igwe ehi maobu igwe aturu kpaa nri nso nso ugwu ahụ.”

4 Mosis biliri n’isi ututu, waa mbadamba nkume abụọ dika ndi nke mbu, rigoro ugwu Sainai dika ONYENWE ANYI gwara ya. O jikwa nkume abu ah n’aka ya.

5 N’oge ahụ, ONYENWE ANYI ridatara n’ime ogidi igwe ojii, guzo n’ihu Mosis, kwuputa aha ya bu ONYENWE ANYI.

6 O si n’ihu Mosis gafee na-ekwu na-asị, “ONYENWE ANYI, ONYENWE ANYI, Chineke omiiko na onye amara, onye na-adighi ewe iwe osiiso, na onye babigara uba oke n’ihunanya na ikwesi ntukwasị obi.

7 Onye na-egosi ihunanya ya nye imerime puku, ma na-agbaghara ajo omume na nnupu isi, na mmehie. Ma o dighi ahapu ka onye ikpe mara laa na-anataghi ahuhu, o na-ata umu na umu umu ha ahuhu n’ihi mmehie nna nna ha ruo n’ogbo nke ato na nke ano.”

8 Otu mgbe ahụ, Mosis hulatarara kpoọ isiala,

9 si ya, “O buru n’ezie na m achotala ihuoma n’anya gi, Onyenwe m, ka Onyenwe m, biko soro anyi gaa. O bu ezie na ndi a bu ndi isiike,

gbaghara anyi ajo omume anyi, na mmehie anyi niile, ka i nabatakwa anyi dika ndi nke gi.”

¹⁰ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI siri, “Mụ onwe m na gi na-agba ndu. N’ihu ndi gi niile, aga m aru oke oru itunanya di ukwu, udi nke a na-emetubeghi mbu n’uwa, maobu na mba o bula. Ndi niile unu bi n’etiti ha ga-ahu oru ONYENWE ANYI. Oru ahu di oke egwu nke m ga-aru n’ihi unu.

¹¹ Debe ihe niile m nyere gi n’iwu taa. Aga m esite n’ihu unu chupu ndi Amorait, ndi Kenan, ndi Het, ndi Periz, ndi Hiv na ndi Jebus.

¹² Kpacharanu anya ka unu na ndi bi n’ala ahu unu na-aba n’ime ya ghara igba ndu. Ka ha ghara i bu ihe ima n’onya n’etiti unu.

¹³ Kama, tikpoonu ebe ichu aja ha niile. Kurienu ogidi arusi ha niile. Gbutukwaanu osisi Ashera ha jiri mere chi ha.

¹⁴ Unu efela chi ozo, n’ihi na ONYENWE ANYI, onye aha ya bu Ekworo, bu Chineke na-ekwo ekworo.

¹⁵ “Kpacharanu anya ka unu na ndi bi n’ala ahu ghara igba ndu, n’ihi na mgbe ha na-akwaso chi ha iko, na-achukwa aja nye chi ha, ha ga-akpo unu oku nri, mgbe ahu, unu ga-eri site n’ihe aja ha.

¹⁶ Mgbe unu lutara ufodu ndi inyom ha dika nwunye nye umu unu ndi ikom, ndi inyom ndi a na-akwaso chi ha iko, ga-eme ka umu unu ndi ikom soro ha n’omume di otu a.

¹⁷ “Unu akpula chi obula.

¹⁸ “Na-emenu mmemme achicha na-ekoghi eko. Rieniu achicha na-ekoghi eko ubochi asaa,

dịka m nyere n'iwu na a ga-eme n'ubochi ndi ahụ a hoputara, n'onwa Abib, n'ihhi na o bu n'onwa ahụ ka unu si n'ala Ijipt pụta.

¹⁹ “Nwa nwoke obula e bu uzọ muo bu nke m, tinyere umu anu ulo, ma ehi, ma aturu, ma ewu.

²⁰ E nwere ike igbaputa nwa oke inyinya ibu site n'iwere nwa aturu dochie n'onodu ya. O buru na i kpebie na i gaghi agbaputa ya, mgbe ahụ, i ga-agbaji olu ya. Ma umu unu ndi ikom niile ka a ga-agbaputa.

“O nweghi onye obula n'ime unu ga-abia guzo m n'ihu na-ejighi onyinye.

²¹ “N'oge iku ihe n'ubi na n'oge owuwe ihe ubi, ruonu oru naani ubochi isii. Zukwanu ike n'ubochi nke asaa.

²² “Mee Mmemme Izu Uka asaa, bu nke i ga-eji mkpuru mbu nke oka wiiti mee, na Mmemme Nchikota Ihe n'ogwugwu afọ obula.

²³ Ugboro ato n'afọ ka ndi ikom unu niile ga-abia chee onwe ha n'ihu Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI nke Izrel.

²⁴ N'ihhi na aga m esite n'ihu unu chupu mba di iche iche. Meekwa ka ala unu saa mbara. O dighi onye obula ga-enwe anya ukwu n'ebe ala unu di, mgbe unu na-aga iche onwe unu n'ihu ONYENWE ANYI bu Chineke unu, ugbo ato n'afọ.

²⁵ “Unu etinyekwala ihe obula nke nwere ihe na-eko achicha n'ime ya, mgbe unu na-achu obara nke aja nye m. Unu ahapukwala aja sitere na Mmemme Ngabiga ka o noo ruo ututu.

²⁶ “Wetanu mkpuru mbu niile nke ala ubi unu, bu ndi kachasi mma n'ulo ONYENWE ANYI, bu Chineke unu.

“Unu esikwala nwa ewu n’ime mmiri ara nne ya.”

²⁷ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ gwara Mosis okwu si, “Dee iwu ndị a m nyere gị, n’ihi na dika okwu ndị a si dī, ka ogbugba ndụ mụ na gị na ụmụ Izrel gbara si dī.”

²⁸ Mosis na ONYENWE ANYỊ nọ n’ebe ahụ iri ụbọchị anọ, ehihie na abali. Ma n’oge ndị a niile o righi nri oḅula. O nḅkwaghị ihe onḅuḅ oḅula. O dere na mbadamba nkume abụo ahụ okwu niile nke ogbugba ndụ ahụ, nke bụ iwu iri ahụ.

Mosis arịdata site n’ugwu Sainai

²⁹ Mgbe Mosis ji mbadamba nkume abụo nke ihe ama ahụ na-arịdata site n’elu ugwu ahụ, o mataghị na ihu ya na-egbuke egbuke, n’ihi onodu nke o noro n’ihu ONYENWE ANYỊ.

³⁰ N’ihi mgbuke ahụ ihu Mosis na-egbuke, ụjọ ekweghị Eron na ụmụ Izrel bjaruo ya nso.

³¹ Ma Mosis kporo ha ka ha biakwute ya. N’ihi ya, Eron na ndi ndu nzuko Izrel bjara ka ha na Mosis kparitaa uka.

³² Mgbe e mesiri, ndi Izrel niile biakwutere ya. O nyekwara ha iwu ndi ahụ ONYENWE ANYI nyere ya n’elu ugwu Sainai.

³³ Mgbe Mosis gwachara ha okwu, o weere akwa kpuchie ihu ya.

³⁴ Ma mgbe oḅula o na-abanye n’ihu ONYENWE ANYI ka ha kparitaa uka n’ime ulo nzute ahụ, o na-ekupu akwa ahụ o ji kpuchie ihu ya tutu ruo mgbe o nochara puta. Mgbe o putara, o na-agwa ndi Izrel ihe niile ONYENWE ANYI nyere ya n’iwu.

³⁵ Ha hukwara na ihu ya na akpukpo ihu ya na-egbuke egbuke. Emesja, Mosis na-ekpuchikwa ihu ya tutu ruo mgbe o ga-abanye n'ime ka ya na ONYENWE ANYI kparita uka.

35

Usoro Iwu metutara ubochi izuike

¹ Emesja, Mosis kporo nzuko umu Izrel niile gwa ha si, "Ndi a bu iwu ONYENWE ANYI nyere nke unu na-aghaghị idebe.

² Ruoṅu oru ubochi isii, ubochi nke asaa bu ubochi izuike, ubochi di nsọ nke izuike nye ONYENWE ANYI. Onye obula ruru oru n'ubochi nke asaa ga-anwu.

³ Unu amunyela oku n'ebe obibi unu n'ubochi izuike ahụ."

Onyinye maka oru ulo nzute

⁴ Mgbe ahụ Mosis gwara nzuko Izrel niile si, "Nke a bu iwu ONYENWE ANYI nyere,

⁵ sitenu n'ihe unu nwere wetara ONYENWE ANYI onyinye. Onye obula nke o masiri, ya wetara ONYENWE ANYI onyinye nke ihe ndi a:

"Olaocha, olaedo na bronz,

⁶ ogho na-acha anunu anunu, nke odo odo, nke uhie uhie na nke ezi akwa ocha, na aji ewu;

⁷ akpukpo ebule e sijiri uhie uhie, akpukpo ehi mmiri, na osisi akashia;

⁸ mmanu oliv nke a ga-etinye n'iheoku,

uda a na-etinye na mmanu nsọ, na uda na-eme
 ka aja nsure oku na-esi isi uto;
 9 nkume oma oniks, na nkume ndi ozo a na-
 ahionye n'efood, na nke a na-ahionyekwa
 n'ihe mgbochi obi.

10 "Unu niile ndi nwere onyinye ikwa nka,
 bianu ruo ihe ahụ niile ONYENWE ANYI nyere anyi
 n'iwu iru, nke bu ihe ndi a:

11 "ulo nzute ahụ, na ihe mkpuchi ya, na nko
 ya niile, na mbudo ibo ya, na mkporo osisi
 ya, na ogidi ya, na ukwu ya niile.

12 Rukwanu igbe ogbugba ndu ahụ, na mk-
 para ahụ e ji ebu ya. Ya na oche ebere ahụ.
 Mekwaanu akwa mgbochi nke ga-ekpuchi
 ebe nsọ ahụ,

13 na tebul ahụ, na mkpara e ji ebu ya, na
 ngwongwo ya niile, na achicha nke iche
 n'Ihu ONYENWE ANYI.

14 Mekwaa ebe idokwasị oriona maka ihè, ya
 na ngwongwo ya niile, iheoku na mmanu
 maka imu oku;

15 n'ebe ichu aja ihe nsure oku na mkpara ya.
 Mmanu nsọ ahụ na ihe nsure oku na-esi isi
 uto nke e ji uda mee;

akwa mgbochi maka onu uzo nke di n'ebe
 mbata ulo nzute ahụ;

16 ebe ichu aja nke aja nsure oku ya na ihe
 okpukpa bronz ya, mkpara e ji ebu ya na
 ngwongwo ya niile,
 efere ukwu ahụ na ihe ndokwasị ya.

17 Akwa mgbochi nke ogige ulo ahụ na ogidi ha,

na ihe ndokwasị ya, nakwa akwa mgbochi nke ọnu ụzọ e si abanye n’ogige ahụ;

18 ñtu maka ikpogide ụlọ ikwu ahụ na nke ogige ahụ, na ụdọ ha,

19 uwe niile a kpara akpa nke a na-eyi eje ozi n’ebe nsọ ahụ, ma uwe nsọ nke Erọn, onye nchụaja na uwe nke ụmụ ya ndị ikom na-eyi mgbe ha na-eje ozi ha dika ndị nchụaja.”

20 Ugbu a, ọgbako ụmụ Izrel niile siri n’ihu Mosis puo.

21 Onye ọbụla choronu na onye nke mmuo ya kwaliri laghachiri azu bja wetara ONYENWE ANYI onyinye n’ihi oru nke ulo nzute ahụ na n’ihi ije ozi di n’ime ya na n’ihi uwe nsọ ndi ahụ.

22 Ndi niile o meturu n’obi, ma ndi nwoke ma ndi nwanyi bjara weta onyinye ha. Ha wetaara ONYENWE ANYI onyinye ihe icho mma nke olaedo di iche iche: ihe ikpochi uwe, olanti, olaaka na ihe ndi ozo e ji achọ mma di iche iche, nke e ji olaedo kpuo. Ha chere ha n’ihu ONYENWE ANYI dika aja mfufe.

23 Ufodu mmadu wetara akwa na-acha anunu anunu na ngwakota anunu na uhie na nke uhie uhie maobu ezi akwa ocha maobu akpukpo aji ewu, akpukpo ebule e sijiri obara obara na akpukpo ehi mmiri.

24 Ndi ozo wetara olaocha na bronz, dika onyinye ha nyere ONYENWE ANYI, ufodu wetara osisi akashia nke a ga-eji wuo ulo ikwu ahụ.

25 Umụ nwanyi ndi bu oka n’idu akwa na ikwe akwa turu eri na-acha anunu anunu, na

ngwakọta anunu na uhie, nke na-acha uhie uhie na nke ezi akwa ọcha, webata ha dika onyinye.

²⁶ Ufodu umu nwanyi kwa ji onyinye nka puru iche ha nwere kpaa aji ewu dika akwa puru iche.

²⁷ Ndi ndu niile wetakwara nkume oniks na nkume ndi ozo nke ihionye n'ihe a ga-eji duo efod na ihe mgbochi obi ahụ.

²⁸ Ha wetakwara uda di iche iche, mmanu oliv nke a ga-etinye n'iheoku, nke a ga-eji mee mmanu otite di nsọ, mekwa ihe nsure oku n-esi isi uto.

²⁹ N'uzo di otu a ka umu Izrel niile, ma nwoke ma nwanyi, ndi choro inyeaka n'oru ahụ ONYENWE ANYI nyere Mosis n'iwu si weta onyinye ha. Onye obula n'ime ha nyere ONYENWE ANYI onyinye afọ ofufu.

Bezalel na Oholiab

³⁰ Mgbe ahụ, Mosis gwara ndi Izrel, si, "Lee, ONYENWE ANYI ahoputala Bezalel, nwa Uri, nwa Hua, onye si n'ebo Juda.

³¹ O mejuputala na Mmuo nke Chineke, n'amamihe, nghota na ihe omuma na ike ije ozi oru nka di iche iche.

³² Icheputa ihe nka di iche iche, nke metutara olaocha na olaedo na bronz,

³³ iwa nkume na ido nkume, ikwa nka osisi nakwa oru nka niile di iche iche.

³⁴ Ma o tinyela n'ime ya na Oholiab, nwa Ahisamak, onye si n'ebo Dan, amara ikuziri ndi ozo ihe.

³⁵ O mejuputala ha n'ike ije ozi oru nka di iche iche, dika igbunye akara, ise ihe osise, ikpanye ihe icho mma n'akwa di iche iche, ya bu iji ogbo

na-acha anunu anunu, ngwakota anunu na uhie, uhie uhie nakwa n'ezi akwa ocha na nke ndi okpa akwa. Ha niile bukwa ndi nka na ndi ncheputa ihe icho mma doru anya."

36

¹ Ya mere, Bezalel na Oholiab na ndi nka niile ONYENWE ANYI nyere ike na nghota imata otu ha ga-esi ruo oru iwu ebe nsọ ahụ ga-arụ oru ahụ dika ONYENWE ANYI nyere n'iwu.

² Mgbe ahụ, Mosis kpọrọ Bezalel na Oholiab na ndi nka ndi ahụ ONYENWE ANYI nyere ike na nghota, ndi weputara obi ha ibia iru oru ahụ.

³ Ha si n'aka Mosis nara onyinye ndi ahụ niile umu Izrel wetara maka iru oru ebe nsọ ahụ. Ndi mmadu nokwa na-eweta onyinye afo ofufu ha ututu niile.

⁴ N'ihia ya, ndi oru nka niile no na-arụ oru n'ebe nsọ ahụ hapuru oru ha na-arụ,

⁵ bjakwute Mosis, si ya, "Lee, onyinye ndi mmadu na-eweta adila ukwuu karia ihe a choro maka iru oru a ONYENWE ANYI nyere n'iwu."

⁶ Mgbe ahụ, Mosis nyere iwu, ha zisara ozi ahụ n'omuma ulo ikwu niile si, "Ka nwoke maobu nwanyi obula gharakwa inwe ihe obula nke o ga-eweta dika onyinye maka oru ebe nsọ a." N'ihia nke a, ndi mmadu kwusiri iweta ihe ozo.

⁷ N'ihia na onyinye e wetara adila ukwuu karia ihe a choro maka oru ahụ.

Oru ulo nzute

⁸ Ndi niile mara nka n'etiti ndi oru ahụ ji ezi ogho na-acha anunu anunu, ngwakota anunu na

uhie na uhie uhie wuo ọ̀lọ̀ nzute ahụ. Onye ọ̀ka kpanyekwara oyiya cherubim n'ime ha.

⁹ Akwa mgbochi ndị a ha n'otu. Ịdị ogologo ha n'otu n'otu bụ mita iri na abụọ na ọ̀kara. Obosara ha bụ otu mita na sentimita asatọ.

¹⁰ E jikọtara akwa mgbochi ise n'otu, jikọtakwa akwa ise nke ọ̀zọ̀ n'otu.

¹¹ Ha ji akwa na-acha anụnụ anụnụ dụnye anya nko n'elu ọ̀nụ̀ akwa mgbochi nke otu ọ̀zọ̀, otu a ka emekwara menyekwa na nsọtụ ọ̀nụ̀ akwa mgbochi nke ọ̀zọ̀.

¹² Ha dụnyerere iri anya nko ise n'otu akwa mgbochi, dụnyekwa iri anya nko ise n'ọ̀nụ̀ akwa mgbochi nke ọ̀zọ̀, mee ka anya nko ndị a chee ibe ha ihu.

¹³ Emesịa, ha ji iri nko ọ̀laedo ise jikọta ọ̀zọ̀ akwa mgbochi abụọ ndị a, si otu a mee ka ọ̀lọ̀ nzute ahụ ghoọ otu.

¹⁴ Ha ji akpukpọ aji ewu mee akwa mgbochi maka i ji kpuchie elu ọ̀lọ̀ nzute ahụ. Iri na otu ka ha ga-adị n'ọ̀nụ̀ogugụ.

¹⁵ Akwa mgbochi iri na otu ndị a ha n'otu. Ọ ga-abụ mita iri na atọ na ọ̀kara n'ogologo, ebe obosara ya bụ otu mita na iri sentimita asatọ.

¹⁶ Ha dukọtara ise n'ime akwa mgbochi ahụ, debe ya iche. Dukọtakwa isii nke fọdurụ debekwa ya iche.

¹⁷ Mgbe ahụ, ha dụnyekwara iri anya nko ise n'elu ọ̀nụ̀ otu akwa mgbochi ndị ahụ. Mekwaa otu ihe ahụ n'ọ̀nụ̀ akwa mgbochi nke ọ̀zọ̀ e debere iche.

¹⁸ Ha mekwara iri nko bronz ise, iji jikọta ọ̀lọ̀ nzute ahụ ka ọ bụrụ otu.

19 Mgbe ahụ, ha ji akpukpọ ebule e sijiri uhie uhie mee ihe mkpuchi maka ụlọ nzute ahụ, ya na akwa mkpuchi ọzọ nke e ji akpukpọ ehi mmiri mee maka ikpukwasị n'elu ya.

20 Ha meere ụlọ nzute ahụ mbudo ibo osisi akashia, guzo ọtọ.

21 Mbudo ibo ọ bula dị mita anọ na ọkara n'ogologo, dirikwa iri sentimita asaa n'obosara,

22 nwee ihe nhịonye abụọ nke ga-abanye n'ime ibe ya ijikọ ha n'otu. Ha ruru mbudo ibo ụlọ nzute ahụ niile otu a.

23 Ha ruru mbudo ibo iri abụọ maka akuku ndịda nke ụlọ nzute ahụ,

24 ma mekwaa iri ukwu ọlaocha anọ n'okpuru ha. Otu mbudo ibo ga-enwe ukwu abụọ, otu ukwu n'okpuru otu ihe nhịonye, otu ukwu n'okpuru ihe nhịonye nke ọzọ.

25 N'akuku nke ọzọ bụ akuku ugwu nke ụlọ nzute ahụ, ha rukurara iri mbudo ibo abụọ,

26 rukuraa iri ukwu ọlaocha anọ, ukwu abụọ n'okpuru mbudo ibo ọbụla.

27 N'ebe isi isi nsọtụ ya bụ akuku ọdịda anyanwụ nke ụlọ nzute, ha ruru mbudo ibo isii.

28 Mbudo ibo abụọ ka e mere maka nkuku niile nke nsọtụ ụlọ nzute ahụ,

29 N'isi nkuku abụọ ndị a, mbudo ibo ndị a nọ iche iche site n'okpuru ruo n'elu ya; ma e jikoro ha onụ n'ime otu mgbaaka. Emere ka ha abụọ yie ibe ya.

30 Ha niile dị mbudo ibo asatọ na ukwu ọlaocha dị iri na isii, ya bụ ukwu abụọ n'okpuru mbudo ibo ọbụla.

³¹ Ha ji osisi akashia mekwaa osisi ntubichi, ise maka mbudo ibo ndi di n'otu akuku nke ulo nzute ahụ,

³² ise nke ozo maka ndi di n'akuku nke ozo, ise nke ozo maka mbudo ibo di n'akuku odida anyanwu, n'ebe ndida ndida nke ulo nzute ahụ

³³ Ha mere osisi ntubichi nke di n'etiti ka o gabiga site n'otu isi ruo n'isi nke ozo nke mbudo ibo ahụ.

³⁴ Ha ji olaedo machie mbudo ibo ndi ahụ niile. Kpukwaa mgbaaka olaedo ka o buru onodu ichikota mkporo osisi ahụ niile. Ha ji olaedo machie kwa mkporo osisi ndi ahụ niile.

³⁵ Ha ji ogho na-acha anunu anunu, ngwakota anunu na uhie, uhie uhie na ezi akwa ocha a kpara nke oma mee akwa mgbochi. Onye nka kpanyekwara oiyi cherubim n'ime ya.

³⁶ Ha mere ogidi osisi akashia anọ maka ya were olaedo machie ha. Ha meere ha anya nko; wukwara ha ukwu olaocha anọ.

³⁷ Ha mere akwa mgbochi maka onu uzo mbata nke ulo ikwu ahụ, nke e ji ogho na-acha anunu anunu, na ngwakota anunu na uhie, na uhie uhie, na ezi akwa ocha a kpara nke oma, nke bu akaoru onye nka.

³⁸ Ha ruru ogidi ise ya na anya nko ha. Ha ji olaedo machie isi ogidi ahụ na ihe mkporo ha, were bronz ruo ukwu ise ha.

37

Igbe Ogbugba ndu

¹ Bezalel ji osisi akashia wuo igbe ogbugba ndu nke idi ogologo ya bu otu mita na sentimita

iri. Obosara ya ga-abụ sentimita iri isii na asatọ. Ila elu ya ga-abụkwa sentimita iri isii na asatọ.

² O ji ọlaedo a nuchara anucha machie n'ime na azụ ya, jirikwa ọlaedo kpụọ ihe gburugburu akụkụ ya niile.

³ O kpurụ mgbaaka ọlaedo anọ maka ya, kwunyekwa ha n'ụkwụ anọ ya, ya bụ mgbaaka abụọ n'otu akụkụ, mgbaaka abụọ n'akụkụ nke ọzọ ya.

⁴ O jikwa osisi akashia ahụ mee okporo osisi, machiekwa ha ọlaedo.

⁵ O tinyekwara mkpara ndị ahụ n'ime mgbaaka ahụ dī n'akụkụ igbe ahụ; ka ọ buru ihe iji na-ebu ya.

⁶ Emesịa, o ji ọlaedo a nuchara anucha mee ihe e ji ekwuchi igbe ahụ. Aha a na-akpọ okwuchi igbe a bụ Oche Ebere. Iḍi ogologo ya dī otu mita na sentimita iri, obosara ya dī iri sentimita asaa.

⁷ Mgbe ahụ, o ji ọlaedo a nuchara anucha, nke e tipịara etipịa, kpụọ cherubim abụọ na nsọtụ abụọ nke ebe mkpuchi ahụ.

⁸ A rụnyere otu cherub n'otu nsọtụ, otu cherub na nsọtụ nke ọzọ; n'isi nsọtụ abụọ ahụ, ka o jikọtara ha ọnụ ka ha na okwuchi igbe ahụ buru otu.

⁹ Cherubim ndị a gbasara nku ha laa elu, were ha na-ekpuchi okwuchi ahụ. Cherubim ndị ahụ cheritara onwe ha ihu, na-ele anya n'ebe okwuchi ahụ dī.

Tebul

¹⁰ Emesịa, o mere tebul nke iḍi ogologo ya bụ iri sentimita itoolu. Obosara ya bụ iri sentimita

ise, ìla elu ya bụ iri sentimita asaa. Ọ bụ osisi akashia ka o ji mee ya.

¹¹ Ọ bụkwa ọlaedo a nuchara anucha ka e ji machie ya. A kpunyekwara ihe ọkpụkpụ ọlaedo gburugburu ọnụ ọnụ ya.

¹² A runyere ihe n'ọnụ ọnụ tebul ahụ nke ìla elu ya ga-eru sentimita asatọ. Ihe a dị gburugburu ọnụ ọnụ tebul ahụ, ọ bụkwa ọlaedo a kpurụ akpụ ka e ji ruo ya.

¹³ Ha kpurụ mgbaaka ọlaedo anọ maka tebul ahụ; kwunyekwa ha n'akụkụ anọ ahụ n'ebe ukwụ anọ ya dị.

¹⁴ E tinyere mgbaaka ndị ahụ nso nso ihe njikọ ahụ ka ha jide mkpara ndị ahụ, e ji ebu tebul ahụ.

¹⁵ O jikwa osisi akashia mee okporo osisi ahụ e ji ebu tebul ahụ. Jirikwa ọlaedo machie ya.

¹⁶ O mekwara ihe niile na-adị n'elu tebul ahụ: efere, ngaji, ọkwa na iko, nke e ji awupu aja ihe ọnụnụ. Ọ bụkwa ọlaedo a nuchara anucha ka o ji kpuo ha.

The idoba oriṅa

¹⁷ Ha ji ọlaedo a nuchara anucha kpuo ihe idokwasị oriṅa. Ha kpurụ ukwụ ala ala ya, na alaka ya, mekwaa ka iko ya niile yiri okoko osisi, n'isi ya niile, na ifuru ya niile buru otu ya na ahụ ya.

¹⁸ Alaka isii sitere n'akụkụ abuo nke ihe idokwasị oriṅa ahụ waputa, alaka atọ n'otu akụkụ ya, alaka atọ n'akụkụ nke ozo.

¹⁹ Iko atọ e mere dika okoko osisi alumonnd ya na ifuru, ya na okoko ya niile dikwa n'otu

alaka; iko atọ n'alaka nke ọzọ, otu a ka ọ ga-adị n'alaka isii niile ahụ na-awaputa site n'ihe idokwasị oriọna ahụ.

²⁰ N'elu ihe idoba oriọna ahụ, enwere iko anọ dika ifuru osisi alụmọnd, ya na ebe o si awaputa na okoko ya.

²¹ Otu isi di n'okpuru alaka abụọ si n'etiti ihe idoba oriọna ahụ pụta, isi nke abụọ ga-adị n'okpuru alaka abụọ nke ọzọ, isi nke atọ ga-adị n'okpuru alaka nke atọ, ya bụ ha niile alaka isii.

²² Isi nwaputa ya na alaka ya niile diko tara ọnu, ha na ihe idokwasị oriọna ahụ, nke e ji ọlaedo a nuchara anucha ruo.

²³ Ha mekwara oriọna asaa ya, ma mkpa ya na ihe ikpakepu oku ya niile. Ha bụ ọlaedo a nuchara anucha.

²⁴ Ha sitere na iri kilogram atọ na anọ nke ọlaedo a nuchara anucha kpuo ihe idokwasị oriọna ahụ na ngwongwo ya niile.

Ebe ichu aja ihe nsure oku na-esi isi uto

²⁵ Ha ji osisi akashia wuo ebe ichu aja a na-anọ esure ihe nsure oku na-esi isi uto. Akuku anọ ya ha n'otu. Ogologo ya na obosara ya bụ iri sentimita anọ na ise. Idi elu ya bụ iri sentimita itoolu. Mpi ya niile si na ya puta.

²⁶ Ha ji ọlaedo a nuchara anucha machie elu ya; akuku ya niile nakwa mpi ya niile. Ha jikwa ọlaedo kpulite ọnu ọnu ya gburugburu.

²⁷ Ha kpunyere mgbaaka ọlaedo abụọ n'okpuru ihe ahụ akpunitere akpulite, abụọ na ncherita ihu akuku ọ bula, ebe a ga na-ejide mkpara e ji ebu ya.

²⁸ Ha ji osisi akashia mee mkpara ndi ahụ. Jirikwa ọlaedo machie ha.

²⁹ Ha mekwara mmanu otite di nsọ, na ezigbo ihe nsure oku na-esi isi uto nke a na-agwaghi ihe; bu oru nke onye na-eme mmanu isi uto.

38

Ebe ichu aja ihe nsure oku

¹ Ha ji osisi akashia wuo ebe ichu aja nke aja nsure oku. Nke ila elu ya di otu mita na iri sentimita ato. Ogologo ya na obosara ya ha n'otu. Ha di mita abuo na iri sentimita ato, mita abuo na iri sentimita ato.

² Ha runyekwara mpi n'akuku anọ nke ebe ichu aja ahụ n'otu n'otu. Mee ka mpi ndi a na ebe ichu aja ahụ ghoọ nke e jikotara n'otu. Ha jikwa bronz machie ebe ichu aja a.

³ Ha ji bronz kpuo ngwongwo niile di iche iche, ya bu efere ikpofu ntụ, shovel ya niile, efere ikwosa mmiri niile, ngaji eze iduta anu na efere ndi e ji agu oku.

⁴ Ha mere ngiga mbadamba maka ebe ichu aja ahụ, ihe okpukpa bronz, nke ga-adi n'okpuru oghere onu onu ya.

⁵ Ha kpuru mgbaka bronz ndi a ga-eji jide mkpara ndi ahụ maka akuku anọ nke ngiga bronz ahụ.

⁶ Ha mere mkpara osisi akashia ndi a, were bronz machie ha.

⁷ Ha mere ka mkpara ndi ahụ baa n'ime mgbaaka ndi ahụ, ime ka ha diri n'akuku abuo nke ebe ichu aja ahụ maka iji n'ebu ya. Ha ji obodobo osisi ruo ya dika igbe.

Efere isa ihe

⁸ Ha ji bronz kpuo efere ukwu na ihe ndokwasi ya. O bu enyo nke ndi inyom ahụ ndi na-eje ozi n'onu uzo ulo nzute ka e ji kpuo ha.

Ogige ulo nzute

⁹ Ozo, ha mere ogige ahụ. Idi ogologo nke n'akuku ndida di iri mita anọ na ise. O nwere akwa mgbochi nke e ji ezi akwa ocha a kpara nke oma mee.

¹⁰ Iri ogidi abuo ga-adi na iri ebe ndokwasi abuo nke e ji bronz kpuo. Anya nko ogidi ndi ahụ ha na ihe ikegide ha ga-abu olocha.

¹¹ Otu a kwa, akuku uguw dikwa iri mita anọ na ise. O nwere iri ogidi abuo na iri ebe ndokwasi abuo nke e ji bronz kpuo, na anya nko nke olocha na ihe e ji ekegide ha n'ogidi ahụ.

¹² Akuku odida anyanwu di iri mita abuo na ato. Nwekwaa akwa mgbochi, nwere ogidi iri na ebe ndokwasi iri, tinyere anya nko olocha na ihe e ji ekegide ha n'ogidi ahụ.

¹³ N'akuku owuwa anyanwu, ebe anwu na-awalite dikwa iri mita abuo na ato n'obosara.

¹⁴ Akwa mgbochi nke ogologo ya di mita isii na sentimita iri asato bu ihe di n'otu akuku nke onu uzo mbata ahụ. O nwere ogidi ato na ebe ndokwasi ato.

¹⁵ Otu a kwa, akwa mgbochi nke idi ogologo ya di mita asaa bu ihe di n'akuku nke ozo nke onu uzo mbata nke ogige ahụ. O ga-enwekwa ogidi ato na ebe ndokwasi ato

¹⁶ Akwa mgbochi niile nke ogige ahụ gburugburu bu ezi akwa ocha a kpara nke oma.

17 Ogidi ọbula nwere ihe ndokwasị bronzi. Nko niile na ihe njikọta niile ka e jikwa ọlaọcha machie. Ọ bukwa naanị ọlaọcha ka e ji mee okporo osisi ndị ahụ.

18 Akwa mgbochi nke ọnu ụzọ mbata nke ogige ahụ bụ ihe e ji ogho na-acha anụnụ anụnụ, ngwakọta anụnụ na uhie, uhie uhie na nke ezi akwa ọcha a kpara nke ọma mee; akaorụ nke onye na-akpa ihe ichọ mma. Ọ dị mita itoolu n'ogologo, yikwaa akwa mgbochi nke ebe ogige ahụ, dị mita abụọ na iri sentimita atọ n'ịdị elu.

19 Ọ bụ ogidi anọ ka e ji jidesie ha ike na ihe ndokwasị bronzi anọ, nko na okporo osisi ha niile bụ ọlaọcha. E jikwa ọlaọcha machie isi ogidi ndị ahụ.

20 Ntu niile nke ụlọ nzute ahụ nakwa n'ogige ya gburugburu bụ bronzi ka e ji kpuọ ha.

Ngwongwo e ji wuo ụlọ nzute

21 Ndị a bụ ngwongwo niile e ji wuo ụlọ nzute ahụ; ebe a ga-edebe Ihe Ama ahụ. Ọ bụ ndị Livayi deputara ihe niile ndị a n'usoro dika Mosis si nye ha n'iwu. Ọ bukwa Itama, nwa Eron onye nchụaja, lekọtara ndị niile ruru ọrụ idekọta ya.

22 Bezalel, nwa Uri, nwa Hua, onye si n'ebo Juda, ruzuru ihe niile dika ONYENWE ANYỊ si nye ya Mosis n'iwu.

23 Onye na-enyere ya aka bụ Oholiab nwa Ahisamak, onye ebo Dan, bụ onye ọka a maara aha ya, ọ bụ onye ọka ihe otutu, na onye ọka

idunye ihe icho mma di iche iche n'akwa na-
acha anunu anunu, nke ngwakota anunu na
uhie, uhie uhie nakwa ezi akwa ocha.

²⁴ Idi arọ nke onyinye olaedo niile sitere n'aja
mfufe ahụ nke ndi mmadu wetara maka iru ebe
nsọ ahụ, bu otu puku na nari kilogram ise.

²⁵ Idi arọ nke olaocha enwetara n'aka ogbako
ahụ, bu puku kilogram anọ, na nari kilogram isii
na iri ise dika shekel ebe nsọ si di.

²⁶ Ha niile turu otu beka, otu isi, dika utu mgbe
e kere utu okara shekel dika otutu shekel ebe
nsọ si di, e nyere n'isi onye obula nke gabigara
n'ebe ndi a guru onu no, bu ndi gbara iri afo
abuo rigoo. Onuogugu ha di nari isii, na puku
ato, na nari ise, na iri ise.

²⁷ Idi arọ nke olaocha niile e ji ruo ukwu ibo
niile nke ebe nsọ ahụ, na ukwu ogidi niile e
ji jidesie akwa mgbochi ndi ahụ ike bu puku
kilogram ato, na nari kilogram isii. Idi arọ nke
olaocha e ji wuo ukwu obula bu iri kilogram ato
na isii.

²⁸ Idi arọ nke olaocha e ji menye nko n'ibo osisi
niile, na nke e ji machie okporo osisi niile, na
nke e ji techie isi ogidi osisi niile, bu iri kilogram
abuo.

²⁹ Idi arọ nke bronz niile ndi mmadu wetara
dika onyinye aja mfufe bu puku kilogram ato,
na nari kilogram ato, na iri isii.

³⁰ E ji bronz ndi a wuo ukwu ogidi niile a
manyere n'ihu uzọ e si abata ogige ulo nzute
ahụ. E jikwa ya wuo ebe ichu aja bronz ahụ,
na ihe okpukpu bronz ahụ, na ngwongwo niile
e ji eje ozi n'ebe ichu aja,

³¹ na ukwu ogidi a manyere n'ihu ulo nzute, na ntu niile e ji wuo ulo nzute ahụ, na ogige gbara ya gburugburu.

39

Uwe ndi nchujaja

¹ Ha sitekwara n'ogho akwa na-acha anunu anunu na nke na-acha ngwakota anunu na uhie (odo odo), nke na-acha uhie uhie, meere ndi nchujaja uwe akpara akpa nke oma iyi jee ozi n'ebe nsọ ahụ. Ha meekwara Eron uwe nsọ, n'usoro iwu ONYENWE ANYI nyere Mosis.

Efood

² Ha ji ogbo oiaedo, na nke na-acha anunu anunu, nke na-acha ngwakota anunu na uhie, na nke na-acha uhie uhie, nakwa nke ezi akwa ocha a kpara nke oma mee efood ahụ.

³ Ha tipjara mpempe oiaedo ndi ahụ mee ka o di mbadamba. Biputasia ha ntakiri ntakiri dika eriri maka i ji ha kpanye n'etiti ogbo ndi a na-acha anunu anunu; ngwakota anunu na uhie, nke uhie uhie nakwa nke ezi akwa ocha ahụ, nke bu akaoru onye nka.

⁴ Ha duru akwa na-adi n'ubu maka efood ahụ, nke e jikotara na nkuku ya abuo, maka i ji na-ekechisi ya ike.

⁵ Ihe okike nke ukwu ahụ, nke onye nka kpaziri nke oma yiri ya, ya na efood ahụ bu otu, nke e ji ogbo na-acha edo edo, anunu anunu, ngwakota anunu na uhie na uhie uhie nakwa nke ezi akwa ocha a kpara nke oma mee, dika ONYENWE ANYI nyere Mosis n'iwu.

⁶ Ha doziri nkume ọniks ndi ahụ n'ime ihe ọlaedo a kpara akpa; ma gbunye aha ụmụ ndi ikom Izrel niile n'elu ya dika onye ọka si egbunye aha mmadu n'elu mgbaaka akara.

⁷ Ha jikotara ha n'elu akwa ubu nke efod ahụ, ka ọ buru nkume ncheta mgbe ebighi ebi nye ụmụ Izrel, dika ONYENWE ANYI nyere Mosis n'iwu.

The mgbochi obi

⁸ Ha mekwara ihe mgbochi obi, nke bu ọrụ aka onye nka. Ha mere ya dika e si mee efod ahụ. Ọ bu ogho edo edo, nke na-acha anunu anunu, nke ngwakota anunu na uhie, nke uhie uhie na ezi akwa ọcha a kpara nke oma ka e ji mee ya.

⁹ Ọ ha n'otu, iri sentimita abuo na ato n'ogologo, iri sentimita abuo na ato n'obosara; nke apajiri uzọ abuo.

¹⁰ Mgbe ahụ, ha hionyere ahiri nkume anọ ndi di oke onuahia n'ime ya. Udi di n'ahiri nke mbu bu: nkume kanelian, krisolait na beril,

¹¹ n'ahiri nke abuo bu: nkume tokwoisi, safaia na emeraludu.

¹² N'ahiri nke ato bu: nkume jasint, ageeti na ametisiti.

¹³ N'ahiri nke anọ bu: nkume topaazi, oniks na jasp. Ahionyere ha n'ime ihe ọlaedo a kpara akpa.

¹⁴ Ha di nkume iri na abuo, nke obula na-anochi anya aha ụmụ ndi ikom Izrel. Egbunyere aha ebo iri na abuo ahụ, otu n'otu, nke obula dika aha ya si di.

¹⁵ Ha ji ọlaedo a nuchara anucha mee eriri a kpara akpa dika udọ, maka ihe mgbochi obi.

¹⁶ Ha mere ihe ọlaedo abụọ nke a kpara akpa, ya na mgbaaka ọlaedo abụọ. Dụnyekwa mgbaaka ndị ahụ na nkuku abụọ nke ihe mgbochi obi ahụ.

¹⁷ Ha dūnyere ụdọ ọlaedo abụọ ndị ahụ n'elu mgbaaka ndị ahụ dī na nkuku ihe mgbochi obi ahụ.

¹⁸ Were isi ndị ọzọ nke ụdọ ahụ dūnye n'ihe ahụ a kpara akpa. Konye ha n'elu ubu efọd ahụ, n'ebe ihu ya.

¹⁹ Ha mere mgbaaka ọlaedo. Konyekwa ha na nkuku abụọ nke ihe mgbochi obi ahụ, n'ime ọnu ọnu ya ebe dī nso efọd ahụ.

²⁰ Mgbe ahụ, ha kpurū mgbaaka ọlaedo abụọ ọzọ, konyekwa ha n'elu ubu abụọ nke efọd ahụ, n'okpuru n'ebe ihu ya, na nso nso ebe a dūkọtara, n'elu ihe okike ukwu nke efọd ahụ.

²¹ Ha jikwa eriri na-acha anūnū kekọta mgbaaka ihe mgbochi obi ahụ na mgbaaka efọd ahụ, jikọta ya na ihe okike ukwu ahụ, ime ka ihe mgbochi obi ahụ hapū itoghapū site n'efọd ahụ, dīka iwu ONYENWE ANYỊ nyere Mosis si dī.

Uwe ndị ọzọ

²² Ọ bụ akwa nke na-acha anūnū anūnū,* ka ha ji dūọ uwe mwūda efọd ahụ, ọrū onye okwe akwa.

²³ A ga-enwe oghere n'etiti uwe mwūda ahụ, dīka oghere olu uwe agha, nwekwa akwa nta a dūnyere n'okpuru oghere a, ime ka o sie ike gharakwa idọka.

---

* **39:22** Maọbụ, *buluu*

²⁴ Ha ji ogho na-acha anunu anunu, ngwakota anunu na uhie, nke na-acha uhie uhie na ezi akwa ocha a kpara nke oma kpanye oiyi mkpuru pomegranet, gburugburu nonu ala ala uwe mwuda ahụ.

²⁵ Ha dunyekwara atanu e ji olaedo a nuchara anucha kpuo, gburugburu nonu onu ala ya netiti pomegranet ndi ahụ.

²⁶ Otu atanu, otu oiyi mkpuru pomegranet, otu a ka a dunyere ya gburugburu onu onu ala uwe mwuda ahụ, nke a ga-eyi mgbe a na-eje ozi, dika iwu ONYENWE ANYI nyere Mosis si di.

²⁷ Ha ji ezi akwa ocha metara Eron na umu ya ndi ikom, uwe ime ahụ, akaoru nke onye okpa akwa,

²⁸ jirikwa ezi akwa ocha mee akwa ike n'isi, okpu akwa ocha, na uwe ukwu nke ezi akwa ocha a kpara nke oma.

²⁹ Ihe ike n'ukwu bu nke e ji ogho na-acha anunu anunu, ngwakota anunu na uhie uhie, na uhie uhie, nke ezi akwa ocha a kpara nke oma, oru aka onye nka na-akpanye ihe icho mma, dika ONYENWE ANYI si nye Mosis n'iwu.

³⁰ Ha mere efere, bu okpu nsọ ahụ, site n'olaedo a nuchara anucha, gbunyekwa akara n'elu ya, dika ihe e dere n'elu mgbaaka akara:

Ihe nsọ diri Onyenwe anyi.

³¹ Mgbe ahụ, ha kenyere ya eriri na-acha anunu anunu i ji jikota ya na ihe ike n'isi ahụ, dika ONYENWE ANYI nyere ya Mosis n'iwu.

Nrucha oru iwu ulo nzute

³² Otu a ka ha si rụchaa ọrụ iwu ụlọ nzute ahụ. Ndi Izrel mere ihe niile dịka ÒNYENWE ANYỊ si nye Mosis n'iwu.

³³ Mgbe ahụ, ha buteere Mosis ụlọ nzute ahụ:

ụlọ ikwu ahụ ya na ngwongwo ya niile, ya bu nko ya niile, mbudo ibo ya niile, mkporo osisi ya niile, ogidi ya niile na ukwu ya niile,

³⁴ na akpukpo ebule e sijiri uhie uhie, akpukpo ehi mmiri e ji emechi elu ụlọ nzute ahụ, na akwa mgbochi,

³⁵ na igbe iwu ogbugba ndu ahụ, ya na mkpara e ji ebu ya, na oche ebere ya,

³⁶ na tebul ahụ, ya na ngwongwo ya niile na achicha nke ichi n'Ihu Onyenwe anyi,

³⁷ na ihe idokwasị oriṅa e ji ọlaedo a nuchara anucha kpuo, na iheoku ya niile na ngwongwo ya niile, na mmanu oliv maka imu oku,

³⁸ na ebe ichu aja ọlaedo, mmanu nsọ na uda na-esi isi uto na akwa mgbochi nke onu uto ụlọ nzute,

³⁹ na ebe ichu aja bronz ahụ, na ihe okpukpa bronz ya, mkpara ya niile na ngwongwo ya niile,

efere ukwu ahụ ya na ihe ndokwasị ya,

⁴⁰ akwa mgbochi nke ogige ulo ahụ, na ogidi ya na ihe ndokwasị ya nakwa akwa mgbochi nke onu uto e si abanye n'ogige ahụ;

udo na ntu ikpogide ogige ahụ;

ngwongwo niile nke ulo nzute ahụ, ulo ikwu nzute ahụ

⁴¹ na uwe niile a kpara akpa, nke a na-eyi

eje ozi n'ebe nsọ ahụ, ma uwe nsọ nke Erọn, onye nchụaja, na uwe nke umụ ya ndị ikom na-eyi mgbe ha na-eje ozi ha dika ndị nchụaja.

⁴² Ndi Izrel niile ruzuru oru ndi a niile dika ONYENWE ANYI si nye ya Mosis n'iwu.

⁴³ Mosis n'onwe ya hukwara oru ndi a niile, nabata ya ka nke e jere dika iwu ONYENWE ANYI nyere si di. N'ihia ya, Mosis goziri ha.

40

Nguzo e guzobere ulo nzute

¹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya,

² “Guzobe ulo nzute ahụ n'ubochi mbu nke onwa mbu.

³ Donye igbe ogbugba ndu nke Ihe Ama ahụ n'ime ya. Konyekwa akwa mgbochi nke ga-ezo ya.

⁴ Webata tebul ahụ, na ngwongwo di n'elu ya, webatakwa ihe idoba oriona ahụ. Munnyekwa oriona ndi ahụ oku.

⁵ Doo ebe ichu aja olaedo ahụ nke e mere maka ichu aja ihe nsure oku na-esi isi utu n'ihu igbe iwu ogbugba ndu ahụ. Konyekwa akwa mgbochi nke kwesiri idi n'onu uzọ e si abata n'ime ulo nzute ahụ.

⁶ “Doo ebe ichu aja nke aja nsure oku ahụ n'ihu onu uzọ ibata n'ulo nzute bu ulo ikwu ahụ.

⁷ Donye efere ukwu isa mmiri ahụ n'etiti ulo nzute na ebe ichu aja ahụ. Gbajukwaa ya mmiri.

8 Guzobe ogige gburugburu ụlọ nzute ahụ. Konyekwa akwa mgbochi n'ọnu ụzọ ogige ahụ.

9 “Were mmanụ nsọ ahụ tee ụlọ nzute ahụ, ya na ihe niile dị n'ime ya, si otu a doo ha nsọ ma ngwongwo ichọ mma ya niile. O ga-abụ ebe dị nsọ.

10 Mgbe ahụ, tee ebe ichụ aja nke aja nsure oku ahụ mmanụ ya na ihe ya niile e ji eje ozi. Doo ebe ichụ aja ahụ nsọ, o ga-abụkwa ebe dika isiiri nsọ.

11 Tekwaa efere ukwu isa mmiri ahụ na ukwu ya mmanụ. Doo ha nsọ.

12 “Kpobata Eron na umu ya ndi ikom n'onu uzọ ulọ nzute. Jiri mmiri saa ha ahụ n'ebe ahụ.

13 Yikwasị Eron uwe nsọ ya. Tekwaa ya mmanụ, ido ya nsọ maka i jere m ozi dika onye nchụaja.

14 Mekwaa ka umu ya ndi ikom biaruo nso, yikwasikwa ha uwe ime ahụ.

15 Tee ha mmanụ dika i si tee nna ha, ime ka ha buru ndi na-ejere m ozi dika ndi nchụaja. Otite mmanụ ha ga-abụ nye oru nchụaja ha nke ga-adigide site n'ogbo ruo n'ogbo.”

16 Mosis mezuru ihe niile dika ONYENWE ANYI nyere ya n'iwu ime.

17 O ruo, n'ubochi mbu nke onwa mbu, n'afọ nke abuo, e mere ka ulọ nzute ahụ guzo otọ.

18 Mosis mere ka ulọ nzute ahụ guzo otọ site n'itinye mbudo ibo ya niile, ukwu ya na mkporo osisi ya niile n'onodu ha.

19 Emesia, o gbasapuru ihe mkpuchi n'elu ulọ nzute ahụ, tukwasikwa okpuku ihe mkpuchi

nke abụọ n'elu ya dika ONYENWE ANYI nyere ya iwu.

20 O tinyere Ihe Ama n'ime igbe ọgbugba ndu ahụ. Emesịa, ọ tụtwasikwara mkpara e ji ebu igbe ahụ n'akụkụ igbe ahụ, were okwuchi igbe ahụ, nke bụ Oche Ebere ahụ, kpuchie igbe iwu ọgbugba ndu ahụ.

21 Emesịa, o bubatara igbe ahụ n'ime ụlọ nzute ahụ, kwunyekwa akwa mgbochi nke mgbochi, kewapụ igbe iwu ọgbugba ndu ahụ, dika ONYENWE ANYI nyere ya n'iwu.

22 Mosis donyere tebul ahụ n'akụkụ ugwu nke ụlọ nzute ahụ, na mputa nke akwa mgbochi ahụ.

23 Ọ dọkwasiri achicha ahụ a na-edo n'ihu ONYENWE ANYI n'elu tebul ahụ, dika ONYENWE ANYI nyere ya n'iwu.

24 Ọ dọkwasiri ihe idoba oriṅa ahụ n'ime ụlọ nzute n'akụkụ tebul ahụ, n'akụkụ ndịda nke ụlọ nzute ahụ.

25 Ọ mụnyere oriṅa ndi ahụ n'ihu ONYENWE ANYI dika ONYENWE ANYI si nye n'iwu.

26 Mosis debere ebe ichu aja ọlaedo ahụ n'ime ụlọ nzute nso nso ebe akwa mgbochi ahụ di,

27 surekwaa ihe nsure oku na-esi isi uto n'elu ya, dika ONYENWE ANYI nyere ya n'iwu.

28 Ọ kwubara akwa mgbochi n'onu uto ụlọ nzute ahụ.

29 Debekwa ebe ichu aja nke aja nsure oku ahụ nso onu uto iba ụlọ nzute ahụ. O surekwara aja nsure oku n'elu ya, na aja onyinye mkpuru oka dika ONYENWE ANYI si nye ya n'iwu.

³⁰ O dōbara efere ịsa mmiri ahụ n'etiti ụlọ nzute na ebe ịchụ aja, wujuo ya mmiri, maka iji sachaa ihe.

³¹ Mosis, na Eron, na ụmụ ya ndị ikom na-eji ya akwocha aka ha, sakwaa ụkwụ ha.

³² Mgbe ọbụla ha na-abanye n'ụlọ nzute na mgbe ha na-abịa nso ebe ịchụ aja, ha na-asacha, dika ONYENWE ANYI nyere ya Mosis n'iwu.

³³ Mosis guzobere ogige ahụ gburugburu ụlọ nzute ahụ na ebe ịchụ aja ahụ. O konyekwara akwa mgbochi n'uzo mbata nke ogige ụlọ nzute ahụ. Otu a, Mosis ruzuru ọrụ niile ahụ.

Ebube ONYENWE ANYI

³⁴ Mgbe ahụ, igwe ojii kpuchiri ụlọ nzute ahụ, ebube ONYENWE ANYI juputakwara n'ime ya.

³⁵ Mosis n'onwe ya enweghi ike ibanye n'ime ụlọ nzute ahụ n'ihi igwe ojii kpuchiri elu ya na ebube ONYENWE ANYI juputara n'ụlọ nzute ahụ.

³⁶ N'ime njeharị ha niile, mgbe ọbụla igwe ojii ahụ si n'elu ụlọ nzute ahụ bilie, mgbe ahụ ka ụmụ Izrel na-ebuli njem.

³⁷ Ma ọ buru na igwe ojii ahụ ebilighi, ụmụ Izrel adighi ebulikwa njem tutuu ruo mgbe o biliri.

³⁸ Igwe ojii ONYENWE ANYI ahụ na-anogide n'elu ụlọ nzute ahụ n'ehihie ma n'abalị, oku na-esi n'ime ya na-enwuputa. Ndị Izrel niile na-ahukwa ya anya ubochi niile nke ha jehariri n'ozara.

**Biblica® Baiḅḅuḅ Nṣo n'Igbo Ndị Ugbu a nke
dịrị onye ọbụla igu**
The Holy Bible in the Igbo language of Nigeria:
**Biblica® Baiḅḅuḅ Nṣo n'Igbo Ndị Ugbu a nke dịrị
onye ọbụla igu**

copyright © 2020 Biblica, Inc.

Language: Igbo

Contributor: Biblica, Inc.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: "The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible."

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Baiḅḅuḅ Nṣo n'Igbo Ndị Ugbu a nke dịrị onye ọbụla igu

Ndị Biblica, Inc. degharịrị ya n'afọ © 1980, 1988, 2019, 2020

Biblica® Open Igbo Contemporary Bible™

Copyright © 1980, 1988, 2019, 2020 by Biblica, Inc.

"Biblica" bụ akara e ji mara ụlọ ọrụ a, nke edebanyere dika iwu si kwado n'ụlọ ọrụ dị n'obodo United States, ebe a na-enye akara a na ikike maka azụm ahịa ndị Biblica, Inc. Ọ bụ ha ka e nyere ikike idenye ya.

"Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/contact-us>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 13 Apr 2023

e2303256-375f-5385-8ff3-d387f2bc9c78